

— ADVOKATBLADET —

NR. 3 2022 102. ÅRGANG

Tar opppgjør med **UBEVISST DISKRIMINERING** i advokatbransjen

ÅSHILD FLØISAND, PARTNER I SANDS

TEMA: LIKESTILLING OG MANGFOLD

Har du hørt dette ordet før?

**MANGFOLDS-
VASKING**

TONJE HOVDE SKJELBOSTAD

1 AV 5
PARTNERE
ER KVINNER

Ber flere menn
ta lengre
**PAPPA-
PERM**

ODIN BREIDVIK
OG MAGNUS NORDØY SNELLINGEN

ADVOKATENES FAGDAGER 2022

Fag, fest og
fellesskap
19.–20. mai

[Advokatenesfagdager.no](https://advokatenesfagdager.no)

Hans Orkester

Fest og mingling på
Rebel. Årets artist
er stjerneskuddet
Metteson. Hans
Orkester sørger for
feststemning

NB! Begrenset antall billetter.

Metteson

fest

fag

INNHold

Nr. 3 2022

IKKE HELT LIKT

Én av tre kvinnelige advokater er ikke enige i at arbeidsplassen gir like muligheter til alle, ifølge fersk undersøkelse. – Det er et problem for kvinnene og samfunnet dersom cirka halvparten av advokatstokken – som åpenbart bidrar til den stadig større verdiskapningen i bransjen – ikke får ta del i de økonomiske utbytterne, sier Tonje Hovde Skjelbostad, partner og daglig leder i Legalis.

TEMA SIDE 14

FASTE SPALTER:

Lederens
kommentar
SIDE 51

Debatt
SIDE 52

Bøker
SIDE 54

Medlemsnytt
SIDE 58

Advokatansvar
SIDE 59

Nytt om navn
SIDE 60

Sosiale medier
SIDE 67

Ga råd til de unge

Bettina Banoun deltok på seminaret «Kvinner i skranken» der erfarne prosedyreadvokater delte råd om markedsføring.

SIDE 10

Samisk tillitskrise

– Nederlagene i Høyesterett har vært veldig mange, sa førsteamanuensis Ånde Somby i et seminar om samiske saker i domstolen.

SIDE 45

– Hverdagsrasisme utbredt

I et jobbintervju sa arbeidsgiver at stillingen inneholdt «negerarbeid». Advokatfullmektig Wahid Shah mener skjult rasisme er en stor utfordring.

SIDE 48

SAGT I DETTE BLADET

– Advokater er i hovedsak fornøyde med virkningene som reformen har hatt så langt.

Hovedstyret i Advokatforeningen i høringsuttalelse om reversering av domstolsreformen, SIDE 7

– Om du ilegges konkursskarantene eller ikke, skal ikke være avhengig av hvor du bor.

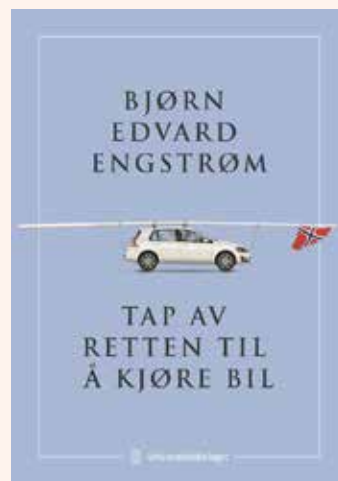
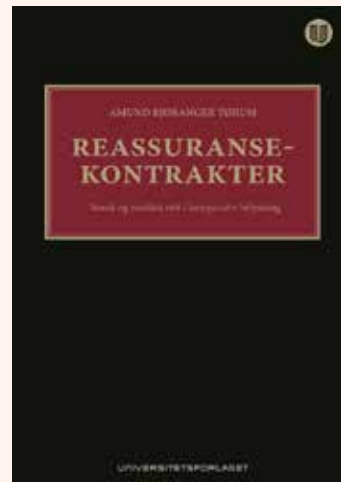
Jane B. Rabbervik, daglig leder i Konkreta, SIDE 12

– Jeg håper å kunne vise ham at det er gøy å jobbe som forretningsadvokat, og at det er plass til folk som heter Fatima eller Oguz i denne bransjen.

Fatima Dahri, advokat i Wiersholm, SIDE 56

Bestill
tilgang på
juridika.no

post
@juridika.no

Nye bøker på Juridika

På Juridika finner du Universitetsforlagets
jusstidsskrifter, fagbøker og ajourførte
lovkommentarer samlet på ett sted.

Juridika

en tjeneste fra Universitetsforlaget

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

JOURNALISTER

Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Mobil: 482 28 776

Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420
(i permisjon)

Kari Hegstad
Kari@advokatbladet.no
Mobil: 402 03 534

REDAKSJONSRÅD

Emanuel Feinberg (leder)
Jens Johan Hjort
Ragnhild Lunner
Rune Opdahl
Ida Andenæs

Advokatbladet betinger seg
rett til å arkivere og utgi stoff
i elektronisk form.
Redaksjonen forbeholder
seg retten til å redigere og
forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Universitetsgt. 9,
PB 362 Sentrum, 0102 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no

Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no
Forsidefoto: Tor Høvik,
Bergens Tidende

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN
tips@advokatbladet.no

Rettsrådsmonopolet på dødsleiet

Mot rådene fra Advokatforeningen, landets lagmannsretter, Eiendom Norge, Finans Norge, Hovedorganisasjonen Virke, Norges Juristforbund og flere andre, har Stortinget opphevet rettsrådsmonopolet.

Fra den dagen advokatloven trer i kraft, skal enhver kunne yte rettslig bistand.

Vil vi nå få billig juridisk hjelp til alt fra å sette opp et testament til å kreve omregulering av garasjen til boligformål?

Jurister og advokater har stor makt på mange samfunnsområder, og har alltid vært godt representert på maktens tinder.

De har også fordelene av å ha kompetanse til å navigere rundt i vårt komplekse samfunn, der vi alle møter hindringer i form av påbud, forbud, og regler.

Folk flest, derimot, vet ikke hvordan de skal gå frem for å få juridisk ryggdekning til å få fjernet nabens trær som skygger for sola, eller ordnet opp med bonusbarna, som har egne interesser å tenke på den dagen et bo skal deles.

At det er et stort og udekket rettshjelpsbehov i samfunnet, er noe advokater og andre har påpekt i en årrekke.

Dersom utviklingen går slik advokatlovutvalget så for seg, vil vi snart kunne få en lang rekke nye rettshjelpstilbud som kan tilby forbrukerne rimeligere hjelp til å løse noen av de juridiske flokene som oppstår i et liv.

Fra 1936 har advokater hatt et rettsrådsmonopol i Norge – et ord som er så langt og papirknitrende at det nok bare er folk som har studert rettsvitenskap som forstår det – mens det ikke eksisterer i Danmark, Sverige eller Finland.

Men forbudet mot at andre enn advokater skal gi rettsråd, har ikke vært absolutt. Revisorer har for eksempel kunnet tilby rettshjelp med selvangivelser og næringsoppgaver, eller ved skatteklager til myndighetene, mens Forbrukerrådet, sosialkontorer og familierådgivningskontorer har tilbudt rettshjelp i regi av det offentlige.

Advokatlovutvalget mente fordelene med å la enhver kunne tilby rettslig bistand, er mange, og spådde at det ville kun-

ne vokse frem en ny bransje med jurister og andre som kan tilby forbrukerne rimeligere rettslig bistand.

Advokatforeningen, derimot, har sterkt frarådet å oppheve monopolet. Det vil representere en fare for det rettsøkende publikums rettssikkerhet, mener foreningen. Dårlege råd fra ukyndige personer vil kunne påføre kunden økonomisk tap, og tapet vil ikke nødvendigvis være dekket av en ansvarsforsikring, uttrykte Advokatforeningen i sin høringsuttalelse til advokatloven.

Dette er ikke departementet enig i, og viser til at publikum vil være vernet av erstatningsrettslige og kontraktsrettslige regler som følger av bakgrunnsretten, og av at jurist-tittelen skal lovfestes.

Dessuten vil det kunne bli økt konkurranse om å tilby rettslig bistand, mer innovasjon og et bredere tilbud geografisk, mener departementet. Det legges nå til rette for nye måter å levere juridiske tjenester på.

SV og Venstre støttet ikke opphevelsen av rettsrådsmonopolet, fordi det kan være uheldig for forbrukerne. «Det vil kunne være vanskelig for dem å orientere seg i mylderet av tilbud og vurdere kvaliteten på tjenestene som tilbys. Mange mangler også forutsetning for å vurdere om et råd som blir gitt, er et godt rettslig råd eller ikke», skrev de to partiene i justiskomiteens innstilling til advokatlov.

Om vi vil se et mylder av tilbud, gjenstår å se. Allerede har aktører som Ally, der blant annet tidligere Wiersholmtopt Nils Thommessen er på eiersiden, tatt opp kampen om privatkundene med digitale løsninger og faste priser. •

NINA SCHMIDT

Nina Schmidt

REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Rett på NETT

- » SV foreslår voldtektskomisjon
- » Ber Oslo tingrett behandle milliardkrav i privat straffesak
- » Høyesterett med kursendring: Rusavhengige skal ikke lenger straffes for befatning med små mengder narkotika til eget bruk
- » Vil ikke endre rekkevidden av advokaters taushetsplikt i advokatloven
- » Stortinget vil beholde advokatforsikringsordningen

Les sakene på
Advokatbladet.no nå!

NYTT OM FOLK

Line Coll (49), partner i Wikborg Rein, tar over etter Bjørn Erik Thon som direktør i Datatilsynet. Coll har vært i Wikborg Rein fra 2018, og har tidligere vært advokat i Equinor (fra 2013 til 2017), har jobbet i ni år i Wiersholm og i Norges Bank Investment Management. Hun har også vært forsker i fem år ved Universitetet i Oslo.

Line Coll

Thor Kleppen Sættem (51) er ansatt som advokatfullmektig i Elden i Oslo. Han var statssekretær i Justisdepartementet for Høyre fra 2016 til 2021, og i Arbeids- og sosialdepartementet fra 2013 til 2016, og har også vært vararepresentant på Stortinget fra Møre og Romsdal.

Thor Kleppen Sættem

1.568.535.885

Tallet over er salærinntektene til advokatfirmaet Schjødt i 2021. Firmaet hadde over én milliard kroner i driftsresultat, viser årsregnskapet. Omsetningen økte med 160 millioner kroner fra 2020 til 2021. Schjødt hadde 78 equity partnere i fjor. Ifølge regnskapet ble det betalt ut 751,6 millioner kroner til partnerne, og i tillegg avsatt 169,3 millioner kroner til utbytte.

– Jeg har sagt meg villig til å forsøke, forutsatt at begge parter kan godta mitt navn, sier Tor-Aksel Busch.

Vil at Busch skal mekle i advokatstreiken

Justisdepartementet ønsker at tidligere riksadvokat Tor-Aksel Busch skal mekle for å få slutt på «boikotten», som justisminister Emilie Enger Mehl kaller Advokatforeningens aksjon.

Partene kommuniserer pr. brev, og i et brev før påske foreslo Mehl å bringe inn Busch som mekler. I brevet minnet hun Advokatforeningen om at regjeringen sammen med SV har bevilget 57 millioner kroner for å øke rettshjelpssatsen, samt økt budsjettet til fri rettshjelp med 100 millioner kroner.

Selv om Mehl nå er villig til å mekle, gir hun ingen løfter, og understreker et løft i rettshjelpssatsen må komme i «kommende budsjetttrunder», og desuten må prioriteres opp mot «andre viktige områder, herunder flyktningssituasjonen».

Hun har to forslag: At partene sammen etablerer en hensiktsmessig form på dialogen om innspill til statsbudsjettet. Og at Busch bringes inn som nøytral tredjeperson i den videre dialogen.

Advokatforeningen ønsker i tillegg å få inn en person med særlig meklingskompetanse, og har spurt riksmekler Mats Ruland, som har sagt seg villig til å mekle.

Foreningen fastholder sine tre krav: Forhandlingsrett, at rettshjelpssatsen løftes til et bærekraftig nivå, og at halveringen av reis- esalæret reverseres.

VISSTE DU AT...

Sakkyndige psykologers solidaritetsaksjon fører til stagnasjon i avviklingen av barnesaker i Agder, melder advokat Katja Hakvaag i Sylte. En rekke sakkyndige psykologer kunngjorde tidlig i april at de vil avstå fra oppnevninger i hele mai måned, i sympati med Advokatforeningens aksjon i Høyesterett. Aksjonen var først begrenset til psykologer i Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, men har nå spredd seg over hele landet. – Tilbakemeldingene fra retten er at de ikke får svar fra noen i det sakkyndige utvalget. Jeg har flere saker som haster, men som blir omberammet eller utsatt på ubestemt tid, sier Hakvaag.

Sier nei til reversering

Advokatforeningen er generelt imot en reversering av domstolsreformen. Hovedstyrets høringsuttalelse er utarbeidet etter en høringsrunde til 19 kretser og lovutvalg.

TEKST: NINA SCHMIDT

Advokater er i hovedsak fornøyde med virkningene som reformen har hatt så langt.

«Det rapporteres om bredere fagmiljøer blant dommerne med mer enhetlig praksis som resultat. Lokale forskjeller er minsket, forutsigbarheten tilsvarende styrket. Det vises til at domstolene synes mer effektive, og at ressursene lettere kan bli fordelt på de ulike rettsstedene.»

En rekke kretser og to lovutvalg har sendt inn egne uttalelser.

Lovutvalget for konkurs, akkord, pantrett, tvangsfullbyrdelse og inkasso mener beslutningen om å slå sammen Oslo byfogdembete og Oslo tingrett var og er feil. Lovutvalget støtter likevel ikke en reversering, men mener konsekvensene av sammenslåingen må utredes etter at det har gått tid.

Oslo krets støtter heller ikke en reversering, men mener det er en viss fare for at verdifull spisskompetanse i byfogdavdelingene på sikt vil utvannes.

Aust-Agder krets mener at domstolsreformen bør reverseres for å sikre et sterkt rettssted i Arendal.

Haugaland og Sunnhordland krets er imot reversering, og opplever domstolsreformen som en effektiviserings- og rettssikkerhetsreform.

Hedmark krets advarer mot reverse-

Hovedstyret i Advokatforeningen. Foto: Nina Schmidt

ring, og har pr. i dag ikke hørt om noen negative konsekvenser etter reformen fra brukere.

Midt-Hålogaland krets støtter forslaget om å gjeninnføre strukturen slik den var før reformen i 2021.

Oppland krets ønsker ikke en reversering. Ingen advokater i kretsen har meldt om negative konsekvenser.

Romerike krets støtter ikke en reversering, og mener det vil være uklokt og feil bruk av ressurser.

Sør-Rogaland krets støtter ikke en reversering, og mener at en videreføring av eksisterende struktur bør ikke være avhengig av samtykke fra rettskretsens kommuner.

Telemark krets mener det bør være to selvstendige domstoler i Telemark. I Øvre Telemark ønsker advokater å reversere reformen. De opplever en sentralisering mot Skien.

Troms krets mener en reversering vil innebære støy og uro, og mener reformen må få virke over tid før det eventuelt gjøres endringer.

Trøndelag krets viser til felles innspill

fra medlemmer, der to argumenterer for en reversering, mens én argumenterer imot.

Vest-Agder krets mener at det ikke foreligger noen gode grunner til å reversere reformen.

Vestfold krets støtter dagens ordning.

I Østfold- og Follo krets er styrets flertall negative til en reversering, men det var dissens i styret. Det ble foretatt en spørreundersøkelse der alle som svarte var negative til reversering.

Lovutvalget for sivilprosess og voldgift, som ledes av Christian Reusch, lister opp flere forhold som har funnet veien til Advokatforeningens hoveduttalelse, blant annet at ett av hovedargumentene for reversering, som sier at «stedlig ledelse i form av lokale sorenkrivere vil sikre domstolenes stemme i allmenheten. Flere sorenkrivere ivaretar på en bedre måte maktbalansen mellom domstolene og de øvrige statsmaktene» - like gjerne kan være omvendt.

Argumentet synes dessuten helt nytt og nokså fremmed, påpeker Advokatforeningen. •

Antall soningsplasser i Norge i 2021

Fengsel med høyt sikkerhetsnivå	2732 PLASSER
Fengsel med lavere sikkerhetsnivå	956 PLASSER
Plasser i overgangsboliger	128 PLASSER
Straffegjennomføring med elektronisk kontroll	500 PLASSER

Kilde: Kriminalomsorgens årsrapport 2021

JUS-KURS I MAI OG JUNI

MAI

- Ektefellers og samboeres formuesforhold.....2.-3. MAI
- Kollektiv arbeidsrett – sentrale emner.....4. MAI
- Compliance – grunnleggende metodikk og rettslige rammer.....4. MAI
- Webinar: Teknologi for juridisk virksomhet.....6. MAI
- Webinar: Etske dilemmaer – gode valg i en hektisk hverdag.....11. MAI
- Personvern i praksis12. MAI
- Masterclass i konkurs, akkord- og panterett – 2. samling.....12. MAI
- Advokatenes fagdager.....19.-20. MAI
- Webinar: Profesjonell forhandling – fordypning i forhandling med flere parter.....24. MAI
- Masterclass i compliance: Hvitvasking.....25. MAI
- Personvernombudkurs.....31. MAI

JUNI

- Det årlige konkursrettskurset.....2.-3. JUN
- Webinar: Forliksforhandlinger – mål, strategi, resultat.....8. JUN
- Takk & lov LIVE: Ytringsfrihet med Anine Kierulf og Kadafi Zaman.....8. JUN
- Taushetsplikten og personvernet i helsesektoren.....9.-10. JUN
- Innføring i offentlige anskaffelser9.-10. JUN

Påmelding på jus.no

JUS JURISTENES
UTDANNINGSSENTER

Stortinget ville beholde HELP

Advokatloven kunne ha kastet om på HELPs forretningsmodell, men etter ti års uvisshet kom Stortinget med en løsning.

TEKST: NINA SCHMIDT

Beate Kalvøy, Tore Strandbakken, Dag Are Børresen, Gard Olav Gabrielsen og Johan Dolven fra HELP fulgte debatten i Stortinget.

Advokatloven strammer inn på eierskapsreglene og forbyr eksterne eiere av advokatselskaper. Forbudet kunne ha satt en stopper for HELPs advokatforsikring, ettersom HELP er eid av det tyske forsikringsselskapet Arag.

Men advokatene i HELP og de andre aktørene som tilbyr advokatforsikring, får beholde advokat-tittelen, og får et unntak i forskrifts form.

– Advokatforsikring er et godt retts-hjelpstiltak - som vi eksempelvis ser mellom LO og HELP Forsikring - som gjør advokattjenester tilgjengelige for vanlige folk, sier stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud.

Mange fagforbund har vært veldig opptatt av at advokatforsikringstilbudet skulle bestå, forteller hun.

– De mener dette er en god ordning for deres medlemmer. Men slik advo-

katloven lå, ville forsikringsordningen i realiteten ikke kunne fortsette.

BRA ORDNING

Høyre er også fornøyd med advokatforsikringsordningen.

– Vårt utgangspunkt har vært å sikre at denne type organisering kan fortsette, sier Sveinung Stensland, som var saksordfører for advokatloven.

– Det er jo en stor diskusjon om tilgangen på rettshjelp for de som har lavest inntekter. Det er en stor gruppe nordmenn som tjener for mye for å få fri rettshjelp, men for lite til å ha råd

til advokat. Så for dem er dette en bra ordning, ja, for oss alle, egentlig, sier han. •

Les mer om advokatloven på [Advokatbladet.no](https://advokatbladet.no)!

Stortinget stemte over loven første gang 28. april. Hovedregelen er at lovsaker skal behandles i to omganger i Stortinget i plenum, med minst tre dagers mellomrom. Det er ventet at loven vil tre i kraft tidligst våren 2023.

ANNONSE

Finansavisen JUS

Vi samler oss! Hegnar Media er i stadig utvikling og ønsker å styrke oss enda mer inn mot helgen. For å gjøre dette på best mulig måte for både annonsør og lesere vil Kapital fra og med fredag 8. april bli et magasin i Finansavisen hver fredag hele året. Det betyr at Finansavisen JUS vil bli flettet inn i Kapital, med alt det gode innholdet. Finansavisens redaksjon er fortsatt ansvarlig for JUS magasinet.

Utgivelser 2022:

27. mai (16. mai)
7. oktober (27. september)
30. desember (16. desember)
- (Materiellfrist i parantes)

Kontakt Caroline Reed Smith-Meyer
+47 900 15 283 // caroline.smith.meyer@hegnar.no

Finansavisen

Slik kan du markedsføre deg som prosedyreadvokat

– Som prosedyreadvokat kan du ikke bare stå på sidelinjen og be om at tvistene sendes din vei. Du må vise deg frem gjennom godt arbeid. Selv følger jeg NIKE-slagordet «just do it!».

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

Det sa partner i Wiersholm, skatteekspert Bettina Banoun i en paneldebatt på seminaret «Kvinner i skranken», arrangert av det nystartede forumet for kvinnelige prosedyreadvokater.

Over hundre kvinnelige prosedyreadvokater var til stede i Wikborg Reins lokaler i Oslo.

Banoun holdt et innlegg om bruken av media som et verktøy for å posisjonere seg.

– Hvis man bruker media aktivt, investerer tid i og blir kjent med fagmiljøene, deltar i debatter, skriver kronikker og synliggjør kunnskapen man sitter med, så tror jeg at man enklere får tilgang til de spennende sakene, sa Banoun.

– VÆR PÅ TILBUDSSIDEN

Hun har lang erfaring med en rekke kjente saker, og flere av sakene har medført regelendringer på skatterettsfeltet og store medieoppslag.

Hun har flere tips til advokater som ønsker å synliggjøre seg i media.

– Man må alltid avklare med klienten om det er i orden at man skriver om

Bettina Banoun har hatt en mentor innad i firmaet som har jobbet aktivt for å synliggjøre henne, fortalte hun.

eller kommenterer en sak. I tillegg er det lurt å vurdere hvilket medium man bør bruke for å kommunisere budskapet, og man bør gjerne tenke eksklusivitet. Min erfaring er at det lønner seg å være på tilbudssiden når mediene kontakter deg, for da er det større sjanse for at man får noe igjen for det siden. Også et lite tips fra meg: Alltid si ja til bilder!

Markedsføring av prosedyreadvokater var også hovedtemaet for den etterfølgende paneldebatten, der Banoun satt i panelet sammen med Thommesen-partner Kristine Hyldmo Bjørnvik, partner Johnny Johansen i Haavind, juridisk direktør Audun Moen i DNB og Advokatforeningens leder Jon Wessel-Aas.

GJØR INTERN MARKEDSFØRING

– Markedsføring er enklere når man jobber sammen som et team, fordi man hele tiden løfter hverandre frem og hjelper hverandre med å ta plass. Uten teamet mitt i Thommesen ville jeg ha vært langt mindre synlig som prosedyreadvokat, sa Bjørnvik.

Ifølge Moen i DNB er intern markedsføringen også viktig.

– Hvis du er ung og mindre profilert, er det ikke så lett å bli anerkjent som skatteadvokat. Det er virkelig tøft å skulle slå gjennom veggen av etablerte advokater. Jeg tror det er lurt å begynne profileringen innad i eget firma, der du også utfordrer og stiller krav om å

få være med på de riktige sakene. Da vil nok sjansen økes for at disse advokatene etter hvert får lyst til å ta med akkurat deg i konkrete tvistesaker, forklarte Moen.

INGEN «QUICK FIX»

Her hviler også et ansvar på de mer erfarne partnerne og senioradvokatene, påpekte Wessel-Aas.

– De store oppdragene kommer oftest til erfarne advokater som gjerne har et rykte på seg allerede. Flere vil nok kvie seg for å si til klienten at «jeg har en yngre og mer uerfaren kollega som vil passe perfekt for deg i denne saken», men jeg tror det kan være en fordel dersom klienter får positive erfaringer med andre i firmaet ut over den ene advokaten de har hatt befattning med tidligere. Det er farlig å bygge hele firmaets omdømme på enkeltpersoner.

– Her mener jeg at vi som partnere har et ansvar for å krige litt med klientene, og presisere for dem at «selv om jeg har lengre erfaring, kan jeg garantere at du får like god hjelp av kollegaen min som du ville fått av meg», sa Wessel-Aas.

– VÆR REAL MOT ALLE

Å skape seg et navn i denne bransjen krever arbeid over tid, understreket han.

– Det finnes ingen mirakeloppskrift, og det kreves nok en del hell også. Men

”

Det lønner seg alltid å være real mot folk rundt seg, og opptre ordentlig både overfor domstolene, klienter, motparter og andre aktører man treffer.

– Klient-advokat-lunsjer med både faglig og sosialt innhold kan være en fin måte å selge seg inn på, sa Audun Moen (midten). Her med Johnny Johansen og Bettina Banoun.

jungeltelegrafene som går mellom ulike aktører i bransjen skal man aldri undervurdere. Du må sørge for at du alltid gjør jobben skikkelig. Jeg har dårlig sans for «quick fix», og tror man vil få mye igjen for en solid «stein-for-stein»-bygging av «good will», sa Wessel-Aas.

Som prosedyreadvokater selger man troverdighet, og denne troverdigheten betyr noe i markedet, innvendte Johansen.

– Det lønner seg alltid å være real mot folk rundt seg, og opptre ordentlig både overfor domstolene, klienter, motparter og andre aktører man treffer. Norge er et lite land, så stort sett alt du gjør legges merke til – både faglige prestasjoner og måten du oppfører deg mot andre på. Da er det lurt å ha i bakhodet at den beste måten å få nye oppdrag på, er å få klienten til å komme tilbake til deg, eller å få motpartens klient til å komme til deg neste gang, sa Johansen.

– BRUK TID PÅ KLIENNTEN

Også Moen mener man kan få mye igjen for å skape gode klient-relasjoner.

– En måte å skape tillit på er å sette seg ordentlig inn i hvem klienten er, og prate med flere personer som jobber i klientens firma. I mange tilfeller har ansatte et ønske om å få et innblikk i hva som skjer. Du kan skape mye tillit dersom du henvender deg til organisasjonen med informasjon som folk forstår. Dette vil kunne øke sjansen for at de ønsker å bruke akkurat deg neste gang også, forklarte Moen.

ELEMENTER FOR SUKSESS

Ifølge Johansen inneholder en vellykket markedsføring av prosedyreadvokater to viktige elementer: Det ene er

å plassere advokaten i en større setting blant andre som kan tvisteløsning veldig godt, og det andre er å gjøre noe som har en verdi for en større gruppe enn bare advokaten selv.

– Dette seminaret er for eksempel et genialt markedsføringsarrangement. Arrangørene plasserer seg selv i en setting blant folk som kan faget, og det

har samtidig en verdi for menneskene som er til stede.

– Et annet eksempel er pro bono-saker: Bettina Banoun var nylig i Høyesterett og prosederte en pro bono-sak for NOAS, noe som både gir henne publisitet og samtidig bidrar med noe verdifullt for klienten hun hjelper, sa Johansen. •

8 GODE RÅD

1. Nøkkelen til de gode resultatene ligger i forberedelsene.

Sørg for å prestere godt i alle fasene av oppdraget. Ikke glem de små tingene. Mange saker kan løses utenfor retten, en viktig del av arbeidet er rådgivning.

4. Vær real med alle.

Å være pågående er positivt så lenge man har noe relevant å komme med. Skal du komme opp og frem må du både få plass og ta plass.

5. Gjør deg synlig i juridiske miljøer.

Opplys både internt og eksternt om hva du jobber med. Bruk kommunikasjonsavdelingen. LinkedIn og Instagram er gode plattformer.

6. Vis engasjement på forskjellige arenaer. Ifølge Bettina Banoun har det hjulpet henne å kunne si at hun er medlem av et lovutvalg i Advokatforeningen når hun ønsker å få frem et budskap.

8. Ha det gøy. God og lystbetont stemning innad i tvisteteamet er viktig.

Kilder: Bettina Banoun, Audun Moen, Kristine Hyldmo Bjørnvik, Johnny Johansen og Jon Wessel-Aas.

Store forskjeller i konkurs-karantene

Tingretten i Buskerud gir konkurskarantene over tjue ganger oftere enn Telemark tingrett.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

” Om du ilegges konkurs-karantene eller ikke, skal ikke være avhengig av hvor du bor.

KRISTIANSAND:

I 2012 satte Advokatbladet opp statistikk over hvor ofte de forskjellige tingrettene ila konkurskarantene. Tallene spriket fra Eiker, Modum og Sigdal, som ga en karantene i én av tre konkurser, til Ofoten, som bare ga karantene i én av 196 saker. Ti år etter er lite forandret, viser nye tall innhentet av Jane B. Rabbersvik i Kristiansand-firmaet Konkreta. – Det har ikke blitt bedre. Jeg har henvendt meg til alle de 23 tingrettene, og 21 av dem har svart, forteller hun. – Skjønnsbestemmelsene blir brukt veldig ulikt. Om du ilegges konkurskarantene eller ikke, skal ikke være avhengig av hvor du bor eller hvilken rettskrets du tilfeldigvis tilhører, mener hun. Rabbersvik har tidligere vært registrator for tingretten, og rykket ut når det ble åpnet konkurs for å treffe styreleder og skaffe oversikt over eien-delene i boet. Hun har også mange år bak seg med

Jane B. Rabbersvik har innhentet tall som viser store konkurskarantene-forskjeller mellom tingrettene.

å hjelpe bostyrere og banker med å rydde opp i fordringene. Firmaet Konkreta overtar fordringer og saksbehandler dem.

FRA 6 TIL 141

De fleste tingrettene gir konkurskarantene i et sted mellom hver tiende og hver trettiende konkurs. To tingretter – Kongsberg og Eiker og Trøndelag – ilegger karantene i hver sjette sak. I den andre enden av skalaen: Telemark tingrett ved hver 141. konkurs og Salten og Lofoten tingrett ved hver 96. Som det fremgår av tabellen har noen tingretter oppgitt tall fra 2019, noen for 2020, og noen har gitt totaltallet for en treårsperiode. – Men tendensen er tydelig, og forskjellene for store til at det går an å forklare dem med hvilken periode de er hentet fra, mener Rabbersvik.

UNDER RADAREN

Konkurskriminalitet er et samfunnsproblem, understreker hun. – Det rammer leverandørene, koster samfunnet store summer, og er med på å svekke tilliten til næringslivet. Det er kreditorene som må ta tapene. Jeg tror det er veldig mye som går under radaren i konkurser, sier Rabbersvik. Tingrettsdommere og bostyrere som hun har snakket med, bekrefter dette, forteller hun. – De svarer forskjellig på hvorfor de ikke ilegger karantene i saker der de kunne ha gjort det. Blant annet at det er begrenset med midler i boet. Noen svarer at det skal være veldig grove brudd for å ilegge karantene, fordi tiltaket er inngripende og ikke skal gis bare fordi det er gjort noen tabber. En erfaren bostyrer ved en av tingrettene med færrest konkur-skarantener, forteller at de ikke innstiller på karan-tene fordi det er for lett å omgå den. I stedet anmel-der bostyreren lovbruddene, forteller Rabbersvik.

STRÅMENN

Hun forteller også om bostyrere som sier at det er arbeidskrevende å jobbe frem grunnlaget som skal til for å ilegge en karantene. Dessuten peker noen på at karantenen kan omgås med å bruke stråmenn. Erfaringene som hun selv har gjort seg, peker på det samme.

UNDERSLÅS

Rabbersvik anbefaler flere kreditorer å kreve erstatning fra styret. – Når de ikke får igjen pengene fordi kunden har gått konkurs, så tror de gjerne at pengene er tapt. Men hvis en kreditor blir påført et tap fordi ledelsen har brutt aksjeloven, går det an å kreve erstatning av vedkommende. Det burde flere gjøre. Det trenger ikke å være så vanskelig som de tror. De får veldig mye gratis i revisors beretning og bostyrers beretning, sier hun. •

Antall konkurser, karantener og ilagt karante pr. konkurs

Tingrett	Periode	Antall konkurser	Antall karantener	Ilagt karantene
Buskerud tingrett	2019	111	18	Hver 6. konkurs
Trøndelag tingrett	2020	281	44	Hver 6. konkurs
Indre og Østre Finnmark tingrett	2019, 2020, 2021	46	7	Hver 7. konkurs
Vestfold tingrett	2019, 2020, 2021	187	20	Hver 10. konkurs
Haugaland og Sunnhordland tingrett	2019	147	14	Hver 10. konkurs
Møre og Romsdal tingrett	2019	252	26	Hver 10. konkurs
Nord-Troms og Senja tingrett	2019, 2020, 2021	69	7	Hver 10. konkurs
Sogn og Fjordane tingrett	2019	61	5	Hver 12. konkurs
Søndre Østfold tingrett	2016-2020	65	5	Hver 12. konkurs
Ringerike, Asker og Bærum tingrett	2018, 2019, 2020	245	16	Hver 15. konkurs
Agder tingrett	2019	310	18	Hver 17. konkurs
Vestre Finnmark tingrett	2019, 2020, 2021	31	1,7	Hver 19. konkurs
Vestre Innlandet tingrett	2019, 2020, 2021	105	5	Hver 20. konkurs
Follo og Nordre Østfold tingrett	2019, 2020, 2021	133	6	Hver 21. konkurs
Oslo tingrett	2018, 2019, 2020	845	31	Hver 27. konkurs
Helgeland tingrett	2019	88	3	Hver 29. konkurs
Østre Innlandet tingrett	2019	122	4	Hver 30. konkurs
Romerike og Glåmdal tingrett	2019, 2020	681	19	Hver 36. konkurs
Midtre Hålogaland tingrett	2019, 2020, 2021	67	1,7	Hver 40. konkurs
Salten og Lofoten tingrett	2019, 2020, 2021	128	1,3	Hver 96. konkurs
Telemark tingrett	2019, 2020	141	1	Hver 141. konkurs

Kilde: Konkreta. Tallene er avrundet. Tallene i gule felt er snitt-tall pr. år for de oppgitte årene. Tingrettene Hordaland og Sør-Rogaland har ikke besvart henvendelsen.

– Bør brukes oftere

– Konkurskarantene bør brukes oftere enn det som gjøres i dag, mener sorenskriver Liv Synnøve Taraldsrud i Buskerud.

For ti år siden var hun sorenskriver i Eiker, Modum og Sigdal, som var den tingretten i landet som brukte konkurskarantene oftest. – Vi mener det er viktig å etterleve konkursloven og ta lovens ord alvorlig, sa hun til Advokatbladet den gangen. Frem til tingrettene i Buskerud ble slått sammen, hadde Taraldsrud samme stilling i Kongsberg og Eiker. Nå roser hun flinke bostyrere som gjør en veldig grundig og skikkelig jobb. – Jeg mener at vi bruker konkurskarantene på den måten den er ment å brukes. Det er veldig store samfunnsmessige tap knyttet til folk som ikke driver næringsvirksomhet på en god måte, sier Liv Synnøve Taraldsrud. Seksjonsleder Anne Kristin Persson i Telemark tingrett kan ikke si noe sikkert om hvorfor telemarkingene ligger i den andre enden av skalaen.

– Retten kan ilegge konkurskarantene hvis vilkårene i konkurslovens §142 er til stede. Hvorfor det er færre som blir ilagt konkurskarantene ved denne domstolen enn ved andre, er uvisst, sier hun.

- VIKTIGERE Å ANMELDE

Konkursrådets leder, Knut Ro, mener det er viktigere å anmelde straffbare forhold enn å ilegge konkurskarantene. – Det er nok litt forskjellige holdninger blant bostyrere og dommere til hvor nyttig en konkurskarantene er. Det er ikke vanskelig å få stiftet et nytt aksjeselskap. Karantenen gjør at du ikke kan stå som stifter. Men det kan du få en ektefelle til å gjøre, eller du kan kjøpe et hylleselskap, peker Ro på. Dermed kan den som har konkurskarantene, ha proku-ra, være ansatt og ha fullmakt til å opptre på vegne av et selskap. Knut Ro vil likevel ikke være med på at konkurskarantene er så lett å omgå at den ikke har særlig verdi. – Så langt vil jeg ikke gå, sier Ro.

Nå er én av fem partnere kvinner

Kvinneandelen blant partnerne i de 25 største advokatfirmaene varierer fra 5,9 prosent (Selmer) til nærmere 38 prosent (Elden). I de fem største firmaene er andelen kvinnelige partnere på vei oppover.

Mens kvinneandelen i partnerskapet i BAHR bare var på 5,4 prosent i 2016, var den på 15 prosent i fjor. I Wikborg Rein er den doblet, fra 7,5 til drøye 15 prosent. Da Susanne Munch Thore ble managing partner i Wikborg Rein i 2011, var hun den første kvinnen til å

lede et av de største firmaene. Ti år senere var det seks kvinner på toppen blant de 25 største.

Kvinner har i en årrekke vært i solid flertall ved landets juridiske fakulteter, men på toppen av advokatbransjen er det fortsatt menn som dominerer. Men kvinneandelen øker, viser tall Advokatbladet har hentet inn fra Brønnøysundregisteret og fra firmaene selv.

I oversikten har vi bare tatt med equity partnere, altså reelle eiere.

I 2018 var kvinneandelen på partnernivå 14,2 prosent, mens den i fjor var på 19 prosent blant de 25 største. Av landets 8538 registrerte advokater, utgjør kvinner 38,8 prosent.

Firmaene med høyest kvinneandel på eiersiden er Elden, BDO Advokater og Ernst & Young advokatfirma, mens de tre firmaene i den andre enden av skalaen med færrest kvinnelige eiere er Grette, Brækhus og Selmer. •

Forsiden høstet storm

«Det enkle budskapet denne forsiden formidler, er at det som må til for å bli partner, er å være mann.»

Det skrev en kvinnelig advokat på Facebook om Advokatbladets januarutgave der temaet var veien til partnerskapet.

I artikkelserien hadde Advokatbladet intervjuet fem kvinnelige og fire mannlige partnere, men på forsiden var det bare menn: En kvinnelig partner som skulle ha vært med på forsidebildet, meldte koronaforfall i siste liten.

Dette førte til reaksjoner: I mars la journalist og jurist Benedicte Ramm, som jobber i Dagens Næringsliv, ut et bilde av forsiden og en kommentar i Facebook-gruppen DN Kvinner. Gruppen har over 35.000 følgere.

Flere advokater var blant dem som reagerte: «Kvinner og etniske minoriteter har ikke noen lett inngang i partnerskapene i advokatfirmaer i Norge i dag, tvert imot. Minoriteter som tas opp som partnere (både kvinner og etniske minoriteter), må overlevere for å få innpass i mannsdominerte hvite partnerskap», skrev SANDS-partner Åshild Fløisand.

En av de avbildede på forsiden er Fredrik L. Ellingsen i Selmer.

— Selv heier jeg på likestilling, og mener at kjønnsbalansen er en utfordring i bransjen. Det er en stor overvekt av kvinner på jusstudiet og på juniornivå i advokatfirmaene, og så blir det slankere og slankere oppover i systemet. Så det er helt klart at man ikke er der man ønsker å være, sier Ellingsen.

Han mener årsakene er sammensatte.

— Jeg har inntrykk av at de store advokatfirmaene har fokus på dette, og et genuint ønske om å få opp flere kvinner som partnere. Det er ikke optimalt at partnerskapene primært består av menn, men veldig sunt og riktig med mer mangfold.

Han synes det er bra at temaet debatteres, og tar ikke kritikken mot forsiden personlig.

— Hvis man først skal bli gjenstand

for personkarakteristikk, er jeg fornøyd med å bli sammenliknet med en Dressmann-reklame, det er jo tross alt kjekke og velkledd menn som avbildes der, sier han. •

Antall equity partnere og omsetning / vekst i landets 25 største advokatfirmaer

Nr	Firma	Menn	Kvinner	Kvinneandel i %	Kvinneandel i 2016	Omsetning 2021	Omsetning 2020	Økning i %
1	Schjødt	57	10	14,9	9,5	1569	1424	10,2
2	Thommessen	52	9	14,8	8	1313	1116	17,7
3	Wikborg Rein	56	10	15,1	7,5	1300	1165	11,6
4	BAHR	34	6	15	5,4	1036	899	15,2
5	Wiersholm	35	10	22,2	11,4	1015	898	13
6	Simonsen Vogt Wiig	59	8	11,9	12,4	639	483	32,3
7	Selmer	32	2	5,9	8,1	575	518	11
8	SANDS	52	9	14,7	9,3	567	488	16,2
9	PWC	22*	4*	15,4*	24	556	533	4,3
10	Haavind	38	7	15,6	11,1	545	503	8,4
11	CSM Kluge	44	9	17	15,9	538	433	24,3
12	Deloitte	31	7	18,4	11,1	523	499	4,8
13	Arntzen de Besche	43*	7*	14*	4	**	455	**
14	Ernst & Young advokatfirma	18	8	30,8	26	374	285	31,2
15	Kvale	34	13	27,7	21,4	337	315	7
16	Grette	16	2	11,1	12	302	244	23,8
17	KPMG Law	19	6	25	20	298	240	24,2
18	DLA Piper	25	5	16,7	15,1	**	299	**
19	Hjort	24	9	27,3	33,3	272	262	3,8
20	Elden	36	22	37,9	41,6	206	176	17
21	CLP	12	2	14,3	7,7	202	177	14,1
22	Føyen	18*	4*	18,2*	13,3	**	173	**
23	Brækhus	20	2	9	***	170	162	4,9
24	BDO Advokater	7	4	36,4	***	161	156	3,2
25	Ræder	17	6	26,1	13	148	152	-2,6

SNITT KVINNEANDEL: 19 %

Tall fra 2020-regnskapet. **Årsregnskapet var ikke offentlig da Advokatbladet gikk i trykken. * Brækhus og BDO Advokater var ikke med på oversikten i 2016. Kilder: Brønnøysundregistrene og firmaene selv. Samtlige firmaer har levert tall til Advokatbladet, med unntak av PWC, Arntzen de Besche og Føyen.*

– Det verserer fordomsfulle holdninger til gravide kvinner i vår bransje

Advokat og partner Åshild Fløisand gikk rett tilbake til jobb etter fødsel, blant annet etter å ha opplevd forsøk på utfasing i graviditeten. Nå tar hun et oppgjør med ubevisst diskriminering i advokatbransjen.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Åshild Fløisand er partner i SANDS og ekspert på offentlige anskaffelser. Da hun begynte i firmaet i 2006 var det 22 mannlige advokater og kun én kvinnelig advokat ved firmaets kontor i Bergen. Det hadde da aldri vært noen kvinnelige partnere ved kontoret.

I årene som fulgte ble mange flere kvinner ansatt, og blant de ansatte advokatene er i dag et klart flertall av kvinner. Av firmaets ti partnere i Bergen er Fløisand likevel fremdeles den eneste kvinnen. Fløisand mener den største problemstillingen i dag er ubevisste fordommer knyttet til kvinner og minoriteter.

– Det gjør at det kommer til å ta lang tid før vi kommer til å få reell likestilling i partnerskapene. Mange tror at ubevisste fordommer ikke finnes lenger, at dette ikke er en problemstilling. Det tror jeg er feil, sier Fløisand til Advokatbladet.

– For å få bukt med problemene, mener jeg at vi må være ærlige om det som skjer. Når jeg sier fra så er det ikke for å

Som kvinne bør man tørre å ha ambisjoner, sier Åshild Fløisand. Foto: Tor Høvik, Bergens Tidende /NTB

klage eller for å henge ut noen, men for å bidra til fordommene kan bekjempes. Hvis man ikke erkjenner problemene, så blir vi heller ikke kvitt dem, sier hun.

– RISIKERER AT MENN RYKKER FRA

Forsking viser at arbeidsgivers holdning til kvinner endres når kvinnene blir gravide og skal ut i permisjon, forteller hun.

– Når menn får barn, så skjer det ingenting med deres karriereforløp, det har liten eller ingen påvirkning på karrieren. Jeg tror derimot det skjer mye med kvinner, sier Fløisand.

Selv har hun fått to av sine tre barn etter at hun ble partner.

– Da jeg i 2017 var fire måneder på vei, og fortalte at jeg var gravid, gikk det bare noen få dager før en eldre partner spurte om vi ikke snart skulle overføre sakene og klientene til andre. Fire måneder inn i svangerskapet ville han altså starte arbeidet med å fase meg ut, sier Fløisand.

Hun presiser at dette gjaldt kun én av over seksti partnerne

i firmaet, og at hun ikke oppfatter ham som en kvinnefiendtlig person.

– Men hvis selv de som tror de er gode på å likebehandle menn og kvinner har en holdning om at gravide automatisk skal fases ut fra de store, krevende oppdragene så snart de blir gravide, risikerer vi at mennene rykker fra kvinnene allerede før de går ut i foreldrepermisjon. Da hjelper det ikke at man har en like lang permisjon heller, sier Fløisand, som også har et annet eksempel å vise til.

BLE TRUKKET PENGER

– Det samme året fikk jeg et brev fra økonomiavdelingen om overskuddsfordelingen for 2016. Der så jeg at det manglet flere hundre tusen kroner. Svaret var at de hadde hørt at jeg var gravid, og hadde tatt høyde for at jeg nok ville gå drastisk ned i inntekt det påfølgende året, og dermed ikke ville

Åshild Fløisand var blant dem som reagerte på Advokatbladets forside nr.1/22. – Forsiden med tre hvite menn i dress synes jeg var veldig uheldig. At både Advokatbladet, andre medier, og bransjen generelt har fokusert på diskriminering i bransjen, har vært så viktig for utviklingen de siste årene. Hadde det vært uvesentlig hva slags signaler Advokatbladet sendte ut, hadde det ikke vært så farlig, men det er ikke, mener SANDS-partneren.

ha penger til å betale inn egenkapitaloppbyggingen for neste år. Derfor ble pengene trukket på forskudd, sier Fløisand.

– Hvilket signal får man som kvinne da? Har de troen på deg, eller er man i utfasingssituasjon? Jeg tok opp saken umiddelbart, og daværende MP Ernst Ravnaas ordnet opp med en gang, presiserer advokaten.

– Men at dette i det hele tatt kan skje, viser med all tydelighet at det verserer fordomsfulle holdninger til gravide kvinner i vår bransje.

Som leder er Fløisand svært opptatt av at kvinner i firmaet som skal ha barn ikke forskjellsbehandles. Alle som skal i permisjon skal få delta i beslutninger om sin egen arbeidssituasjon og de skal spørres om hvordan de ønsker perioden før, under og etter permisjonen.

FØDTE TORSDAG – PÅ JOBB IGJEN MANDAG

Selv hadde hun ingen fødselspermisjon da hun fikk barn i 2017 og 2019. – I 2017 fødte jeg natt til en søndag og var

på jobb igjen onsdag. I 2019 fødte jeg på en torsdag og var på jobb igjen mandag. Min mann hadde permisjon og var med på kontoret med sønnene våre slik at jeg kunne ha barna hos meg, og slik at jeg kunne amme dem. Barna våre led ingen nød, og for oss var dette en god løsning.

– Det er vel ikke noen tvil om at det valget dels ble tatt på grunn at jeg ble så provosert av de holdningene jeg ble møtt med i 2017, og som jeg følte behov for å tilbakevise. Men det er selvsagt ikke dette som er normalen, og jeg har ingen forventning om at andre skal velge som oss.

”
Det kommer til å ta lang tid før
vi kommer til å få reell likestilling
i partnerskapene.

Åshild Fløisand var tilbake på jobb tre dager etter at sønnen Johannes ble født. Foto: Line Møller, VG/NTB

Hun vil nødig legge seg opp i hva den enkelte advokat velger å gjøre.

– Jeg er ingen forkjemper at vi som arbeidsgiver eller bransje skal mene mye om hvordan ansatte tar ut permisjonen sin. Samtidig - sett fra et likestillingsperspektiv - hadde det trolig vært ideelt om flest mulig delte mest mulig av foreldrepermisjonen likt. Samtidig er det ofte mange hensyn å ta, eksempelvis komplikasjoner ved fødselen. Som firma må vi respektere valgene de ulike familiene tar, sier Fløisand.

Hun vil heller endre holdningene i bransjen.

– Som advokat i en oppbyggingsfase er du helt avhengig at noen tar deg med på de mest krevende sakene og satser på deg. Samtidig sitter både kvinnelige og mannlige ledere fremdeles med stereotypiske holdninger om at når kvinner blir gravide, vil de ha fokuset sitt et annet sted. Det vil ta tid å snu denne tankegangen.

MÅ HA AMBISJONER

Hun mener det er særlig to steder der bransjen er bevisste på likestilling; ved ansettelser og partneropptak.

– Derfor får man også tak i mange kvinnelige ansatte i fulltidsstillinger. Men hva skjer i tiden mellom dette og til det punktet der de kan være aktuelle for å bli partnere - og hvem er det vi underveis ser på som de største talentene? Og hvilke refleksjoner ligger bak disse vurderingene? De valgene vi som ledere tar, er med på å styre hvem som er morgendagens partnerkandidater.

Selv føler hun takknemmelighet overfor dem som satset på henne da hun var fersk i bransjen.

– Jeg hadde ikke blitt partner hvis ikke mine daværende mannlige ledere hadde gitt meg muligheter, tatt meg med på spennende saker og gitt meg veiledning om markedsarbeid.

– Hva er ditt beste råd til unge kvinner som drømmer om å bli partner i et større forretningsadvokatfirma?

– Jeg tror det er viktig at man har rollemodeller. En stor fordel er at dette finnes i mye større grad i dag enn det som var tilfellet før. Som kvinne må man også tørre å ta plass, og tørre å ha ambisjoner. Jeg tror at sjansen for å bli satset på også handler om signalene man sender ut. Mange menn tar mye plass, det må unge damer også gjøre. Man bør sette seg selv egne mål, og tørre å kommunisere disse videre. Generelt opplever jeg at mange kvinner er litt mer forsiktige enn menn.

- VIL GÅ GLIPP AV GODE KANDIDATER

Samtidig mener hun en god balanse mellom jobb og fritid er helt avgjørende for at flere vil bli værende i advokatbransjen.

– Jeg har ikke empirisk grunnlag for å si at kvinner er mer opptatt av dette enn menn, men de får ofte et større ansvar på hjemmebane når de får barn.

Da hun begynte å jobbe i SANDS i 2006 var hun alenemor med en to år gammel sønn, og opptatt av å jobbe et sted med tydelige visjoner, men samtidig ha god balanse mellom jobb og fritid.

– Hvis vi som bransje ikke legger oss på en balansert linje på

dette punktet, vil vi gå glipp av gode kandidater, både kvinner og menn, sier Fløisand og legger til at hun ikke mener dette er et stort problem i SANDS.

– At det er en reell situasjon i noen firmaer, skremmer nok en del gode kandidater vekk fra advokatyrket. I SANDS har vi en uttalt politikk om å legge til rette for balanse mellom jobb og fritid. Vi mener at man blir en bedre advokat når man har mulighet til å gjøre andre ting også. Selv leverer og henter jeg åtte av ti dager i barnehagen – og mener det er viktig at man kan kombinere det med advokatjobben. •

»

DEN BESTE KJØRETUREN NORGE HAR Å BY PÅ

Med buldrende fossefall, isklare fjorder og innbydende fjellstier står landet ditt og venter. I De Historiske har vi samlet landets mest imponerende hoteller og spisesteder. Nyt noen av de beste måltidene og oppholdene Norge har å by på, med vertskap og omgivelser som gjør at man gjerne ønsker å bli værende litt lenger.

Gå inn på dehistoriske.no/opplevelser/ og finn opplevelsen som passer for deg. God tur og god fornøyelse!

NOE AV
DET BESTE!
I NORGE

SIDERSAFARI PÅ HARDANGERFJORDEN

Smak deg gjennom et nydelig utvalg av sider fra Hardanger kombinert med fjordcruise, flott natur, god mat og to netter på ærverdige Hotel Ullensvang eller tradisjonsrike Utne Hotel.

En unik kortferie som kombinerer fjordcruise, kultur, mat og drikkeopplevelser i Hardanger.

Priseksempel gjelder:

Hotel Ullensvang: 2 overnattinger m/ frokost, sidersmaking, 3-retters middag i 2 dager, siderbåt Lofthus-Aga og Cidertour med smaking og lunch.

Totalpris
fra kr.
per person i dobbeltrom

5.250,-

NYHET!

FESTNINGSCRUISE PÅ OSLOFJORDEN – TIL OSCARSBORG OG DRØBAK

Fjordcruiset tar deg fra Oslo havn, gjennom vakre Oslofjorden til historiske Oscarsborg Festning.

Len deg tilbake og nyt turen med en av Norges mest moderne batteridrevne båter som stille seller forbi landemerker og historiske steder før en ankommer Oscarsborg – et av de mest sentrale minnesmerker i Norge fra 2.verdenskrig. Her kan du lære mer om øyas spennende historie, bl.a. senkningen av krysseren Blücher 9.april 1940. Lunch inkludert.

En kan også velge opplevelsen som dagstur med middag, eller med historiske overnatting på Oscarsborg Hotel.

Totalpris
fra kr.
per person/ dagstur

1.390,-

NOE AV
DET BESTE!
I NORGE

ØYHOPPING I VERDENSKLASSE

Bli med på et flott dagscruise som tar deg med ut i den vakre skjærgården utenfor Bergen. Nyt turen, omgivelsene og de flotte opplevelsene:

- Lunch på familierestauranten til Ørjan Johannessen – vinner av Bocuse d'Or i 2015 – på Bekkjjarvik Gjestgiveri/ Bekkjjarvik
 - Kaffeetopp, hjemmelaget sjokolade og historiefortelling ved E.H. Vaage Dampskibsekspedisjon/ Tysnes
 - Smaking med Bareksten – prisbelønt og i verdensklasse/ Flesland
 - Overnatting og middag på **Solstrand Hotel og Bad**.
- Velg opplevelsen som dagstur, eller inkluder overnatting på enten Opus XVI/ Bergen eller Solstrand Hotel og Bad/ Os.

Totalpris
fra kr.
per person

Priseksempel
overnattingspakke
på Solstrand Hotel og Bad.

3.990,-

The Norwegian Storytellers

DE HISTORISKE
hotel & spisesteder

– Helt naturlig å dele permisjonen femti-femti

– Om flere og flere menn tar lengre permisjoner, vil det åpenbart normalisere et fravær som tidligere var forbeholdt kvinner, sier partner Magnus Nordøy Snellingen og senioradvokat Odin Breidvik i Wiersholm.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Både Breidvik og Snellingen jobber med tvistesaker. Førstnevnte har tre barn, og tok seks måneders permisjon med de to eldste barna i 2014 og i 2018.

I 2020 / 2021 valgte han å ta ni måneders permisjon, altså hele fedrekvoten og fellesperioden.

– For min del var dette situasjonsbetinget, og det passet fint å ta ut en lengre permisjon. Jeg hadde lyst på mer permisjon enn minimumskvoten, og hadde et personlig ønske om å tilbringe tid med barnet, sier Breidvik, og legger til at Covid-nedstengningen gjorde det noe enklere å ta ni måneders permisjon etter den siste fødselen.

INGEN TOM PULT

– Ingen i Wiersholm var involvert i valget mitt om å ta en lengre permisjon. Jeg informerte de jeg jobbet med, og opplevde ikke noen hindring i forbindelse med det valget, sier han.

Da Breidvik kom tilbake høsten 2021 startet forberedelse til rettssaken mellom IBM og Statens vegvesen, en sak det var satt av hele 52 dager til i Borgarting lagmannsrett.

– Firmaet passer på at de som kommer tilbake har nok å gjøre. I gamle dager kunne det nok være et problem at man kom tilbake til en tom pult, men jeg har aldri opplevd det slik, sier Breidvik.

Også kollega Magnus Nordøy Snellingen valgte å ta lengre permisjoner enn det som er vanlig da han fikk barn i 2017 og høsten 2020. Med en samboer som er senioradvokat i Haavind, opplevde han det som helt naturlig å skulle dele permisjonen likt med henne.

– MÅ SI NEI TIL NOE

– For oss var det aldri noen stor diskusjon den første gangen, det føltes unaturlig å gjøre noe annet enn å dele femti-femti. Den andre gangen var jeg enda mer bevisst på at jeg skulle ta min andel på seks måneder, ettersom jeg synes det var helt topp å være i pappapermisjon den første gangen, forteller Snellingen, som ble partner i firmaet i januar i år.

Han mener det hadde gått smertefritt å være ute i en lengre pappaperm selv om han hadde vært partner.

– Jeg legger til grunn at det hadde vært like lett som partner, og tror ikke det hadde stanset meg. Fordelen med å være

i en stor organisasjon, er at vi har mange flinke rundt oss til å avlaste ved behov når man går ut, sier Snellingen.

Selv valgte han å delta på noen faglunsjer i firmaet når han hadde mulighet, men hadde ellers ganske begrenset kontakt med arbeidsgiveren.

– Samtidig hadde jeg ikke et spesielt ønske om å kutte bånd. Om det var noe som måtte svares på, var det bare hyggelig. Man blir jo litt sulteforet på voksenkontakt i en slik permisjon, sier han.

Han tror prosedyreadvokater kan ha ganske lett for å ta permisjoner sammenlignet med andre mer rådgiverbaserte fagområder.

– Som prosedyreadvokat er jobben i stor grad prosjektbasert. Men om man skal være borte i seks eller ni måneder er det noen prosjekter du ikke kan bli med på, fordi det vil skje mye i løpet av den perioden, sier Snellingen.

– VIL NORMALISERE PAPPAPERM

Selv om hverken Snellingen eller Breidvik først og fremst tenkte på likestillingsperspektivet da de valgte å ta en lengre foreldrepermisjon, ser de fordelene ved at flere mannlige advokater på seniornivå velger å gjøre det samme.

– Om flere og flere menn tar lengre permisjoner vil det åpenbart normalisere et fravær som tidligere var forbeholdt kvinner. Så trenger det ikke være slik at alle som får barn skal være borte i seks måneder, presiserer Breidvik.

Snellingen opplever en stor bevissthet blant kollegene om at møter ikke skal bookes klokken fire uten at det klareres først.

– Hos oss er det helt normalt å dra klokken fire og eventuelt plukke opp tråden igjen klokken åtte. Man må jo få mulighet til å ta vare på barna sine, sier Snellingen.

– Å oppdra småbarn i dette yrket fungerer helt fint. Ja, det er mye jobb, men fleksibiliteten vi har er helt gull, legger Breidvik til.

Særlig under rettssaker kan tidsklemmen være utfordrende.

– Samtidig legger domstolen gjerne opp til rettsdager fra ni til tre. For meg har ikke hverdagskabal vært noe problem under rettssaker. Jeg har flere ganger kunnet både hente og levere i barnehagen, før jeg har hatt interaksjon med klienten på kvelden igjen, sier Breidvik. •

– Som tvisteadvokat vet du som regel når det blåser rundt deg og kan planlegge deretter. Det blir noen sene kvelder under rettssaker, men det er også noe av det morsomste vi gjør, sier Odin Breidvik. Her med kollega Magnus Nordøy Snellingen.

”

Hos oss er det helt normalt å dra klokken fire og eventuelt plukke opp tråden igjen klokken åtte.

– Man må ikke velge mellom familie og jobb for å være partner

Som ansatte advokater så Siri Falch-Olsen og Ragnhild J. Nakling få kvinnelige kolleger som kombinerte partnerrollen med det å ha små barn. Nå stortrives de to trebarnsmødrene som partnere i Ræder.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD FOTO: ANDREAS FADUM

Vi får ofte spørsmål om hvordan det går an å kombinere partnerrollen med å ha tre små barn, og ønsker å presisere at for oss går det helt fint, sier Siri Falch-Olsen.

Vi møter henne en typisk travel hverdagsettermiddag idet hun er i ferd med å hente sitt eldste barn etter fotballtrening. I likhet med kollega Ragnhild J. Nakling, ble Falch-Olsen partner i Ræders arbeidsrettsavdeling i fjor. Begge var i mange år advokater i Wiersholm.

– Partnerrollen i de største firmaene har nok i stor grad vært forbundet med at man måtte velge mellom enten å være partner eller småbarnsfor-
elder. Mange kvinner slutter som advokat etter barn nummer to fordi de tror det ikke lar seg gjø-

»

»

– Dette er et yrke der jeg får stor frihet, men der det også stilles store krav. Det er ikke sånn at jeg er ferdig for dagen når jeg går fra jobb, sier Ragnhild Nakling.

re å kombinere jobb og familie. Bransjen har nok vært treg på dette området, sier Falch-Olsen.

ER BLITT HEIET FREM

De to er nøye på å presisere at de har hatt ledere som har trodd på dem, gitt dem muligheter, og bidratt til at de fikk troen på seg selv.

– Samtidig har vi nok begge savnet flere rollemodeller som har omsorgsansvar i familien og kombinerer partnerrollen med et vanlig liv - hva nå egentlig det er -som å hente i barnehagen, følge på fotballtrening og å være hjemme med sykt barn, sier Nakling, og understreker at man ikke skal være blåøyd og si at man kan få alt.

– For det kan man ikke, poengterer hun, som i likhet med Falch-Olsen har tre barn å hente på skole og i barnehagen denne ettermiddagen.

Begge to får kabalen til å gå opp uten en aupair i hjemmet.

– Jeg har ikke ønsket å ha det, og mener at det er mulig for oss å få det til uten, men jeg har samtidig stor forståelse for at mange ønsker og trenger det, hvis man for eksempel har mindre fleksible jobber, sier Falch-Olsen.

MÅ IKKE VELGE

Hun har lagt bort ambisjoner om hverdagsmiddagene, og er tydelig på at familie og jobb er hennes første prioritet, og det meste ellers kommer i andre rekke.

– Men jeg lever et vanlig liv, og møter venninner og ser på serier, jeg også. Vi vil gjerne si til andre småbarnsforeldre at dette lar seg gjøre! Jeg håper vi kan bidra til at småbarnsforeldre får lyst til å bli i bransjen. For hvis du skal bruke mye tid på jobben, så må du synes det er gøy også, sier Nakling.

Også kollega Siri Falch-Olsen synes kombinasjonen fungerer godt.

– Det er en mangel på rollemodeller i advokatbransjen som viser at kombinasjonen familie og jobb er mulig. Allerede da jeg begynte på jussen i 2004 var det femti prosent kvinner. Dette burde gjenspeiles i partnerskapene i større grad i dag. Utviklingen har gått for sakte, sier Siri Falch-Olsen.

– Man må ikke velge mellom familie og jobb for å ha en rolle som partner. Det er mulig å få til begge deler. Vi har begge tre barn under ti år, og ektefeller med egne karrierer og jobber som de prioriterer, sier hun.

TOK FORLENGET PERM

Både Falch-Olsen og Nakling valgte å ha lengre permisjoner i forbindelse med fødslene sine.

– Om du er hjemme i fem, seks - eller tolv måneder når du får barn bestemmer ikke karriereutviklingen din. Jeg har selv hatt forlenget perm med mine barn. Det viktige er hva som skjer når du kommer tilbake i jobb, sier Falch-Olsen.

Nakling er enig. – Som advokat er det feil å tenke at fraværet ditt fra jobb ikke betyr noe, og du kan ikke tro at du har akkurat samme utvikling på jobb i denne perioden siden du rett og slett ikke er på jobb når du er hjemme i foreldrepermisjon.

Men jeg er likevel imot å tenke at det er det som skal være avgjørende. Det som avgjør, er om man har lyst og guts og står på når man kommer tilbake – og samtidig møter noen som ønsker deg velkommen tilbake og har troen på at du får det til, sier Nakling.

Fremfor forretningsmiddager og konferanser har de to Ræder-partnerne satset på sin egen podcast «Råd om rett» der de to arbeidsrettsspesialistene byr på ukentlige samtaler om arbeidsliv. •

”

Jeg håper vi kan bidra til at småbarnsforeldre får lyst til å bli i bransjen.

»

Mangfoldsutvalget inviterer i nær fremtid til åpent møte og panelsamtale om Equality Check-rapporten og tematikken, forteller Tina Storsletten Nordstrøm og Thomas Knutsen.

NY RAPPORT:

– Ubevisst diskriminering er utbredt

- 32 prosent av kvinnelige advokater mellom 35 og 44 år er uenige i at arbeidsplassen gir like muligheter til alle.
- Like mange – 32 prosent – er uenige i at de har god balanse mellom privatlivet og karrieren.
 - Menn mellom 35 og 44 år synes det er enklere å ta foreldrepermisjon enn kvinner i samme aldersgruppe.
 - 42 prosent av kvinnene er uenige i at ledelsen prioriterer likestilling.
 - 24 prosent av kvinnene svarer at de har opplevd ubevisst diskriminering.
- 17 prosent av kvinnene i advokatbransjen tror ikke at de har en fremtid i den jobben de har nå.

TEKST: NINA SCHMIDT

Dette kommer frem i undersøkelsen «Like muligheter i advokatbransjen: Hva er status?» som tje- nesten Equality Check har gjort i samarbeid med Advokatforeningens mangfoldsutvalg.

271 personer i advokatbransjen svar- te på undersøkelsen – 169 kvinner og 102 menn.

– Resultatene er ganske nedslæ- nde, sier Tina Storsletten Nordstrøm og Thomas Knutsen, henholdsvis leder og medlem i Mangfoldsutvalget.

– Advokatbransjen har fortsatt en lang vei å gå når det kommer til kjønn og mangfold, selv om temaet har vært på agendaen lenge.

Nordstrøm synes det er urovekkende at nærmere én av fire kvinner svarer at de har opplevd ubevisst diskriminering.

– Vi har lite kunnskap om hvordan denne ubevisste diskrimineringen fore- går. Her må selskapene gjøre jobben de er pålagt etter likestillings- og diskrimi- neringsloven. Selv om mye arbeid er på gang for å endre kulturer, er man langt fra i mål, sier hun.

Begge to synes også det er litt over- raskende at såpass mange fortsatt opplever at foreldrepermisjon byr på

utfordringer. I undersøkelsen svarte nærmere førti prosent av kvinnene mellom 35 og 44 år at de er uenige i at det er enkelt å ta foreldrepermisjon, og at ansattes karriere ikke hindres av at de tar ut permisjon.

– At dette oppleves som et problem, er ganske alvorlig. Kvinnene gir kanskje uttrykk for at de er redde for å gå glipp av noe. Fordi biologien er så involvert, har menn større grad av valgmulighet.

MÅ SETTE GRENSER

Både kvinner og menn svarer at de synes den såkalte work-life-balansen er krevende.

– Menn har også i økende grad lyst til å ta del i familielivet, derfor er dette svaret positivt.

De to peker på at arbeidsgiver har an- svar for at arbeidsmiljøet er forsvarlig, og for at de ansatte får tid til restitusjon og familietid.

– Men hver enkelt må ta sin del av an- svaret. Etter pandemien er det blitt mye enklere med hjemmekontor og digitale løsninger, men dette krever også at man setter grenser for seg selv, sier Nordstrøm.

Arbeidsgiver må være veldig tydelige på at det for eksempel er helt stuerent å hente i barnehagen, mener Knutsen, og skryter av sin egen arbeidsgiver Ernst & Young Advokatfirma, som gir de ansat- te stor grad av fleksibilitet.

De to oppfordrer advokatene til å gå i dialog med kundene også.

– Veldig mye handler om planleg- ging. Kunder som DNB og Equinor har stilt krav til mangfold i advokatbran- sjen, og da må de tåle å få tilbakemel- dinger om at bransjen ikke alltid kan levere på minuttet, sier Nordstrøm, som til daglig jobber i LOs juridiske avdeling.

PARTNER IKKE ENESTE LYKKE

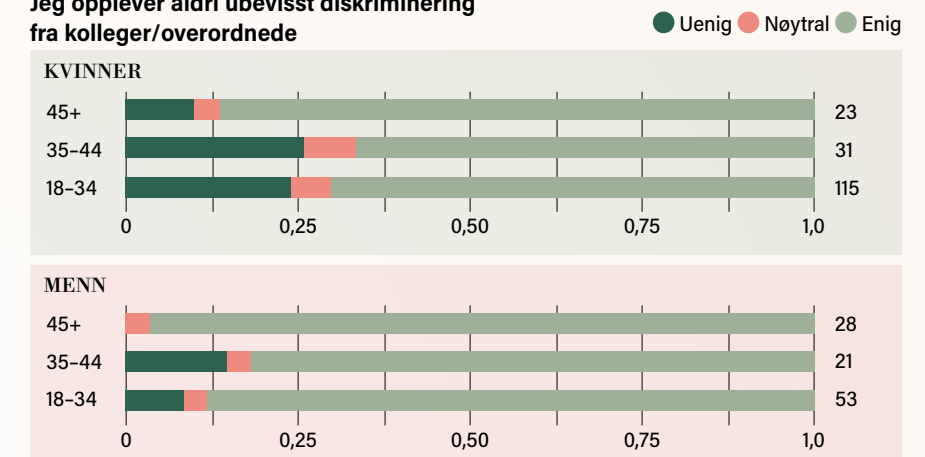
De to har inntrykk av at mange firmaer nå tenker nytt for å lage karriereløp

Equality Check

- Etablert i 2019 av Isabelle Ringnes og Marie Louise Sunde, kvinnene bak kampanjen #HunSpanderer.
- Har utviklet programvare som analyserer praksis for mangfold og inkludering i et selskap, og som identifiserer skjevhetsmønstre i organisasjonen.

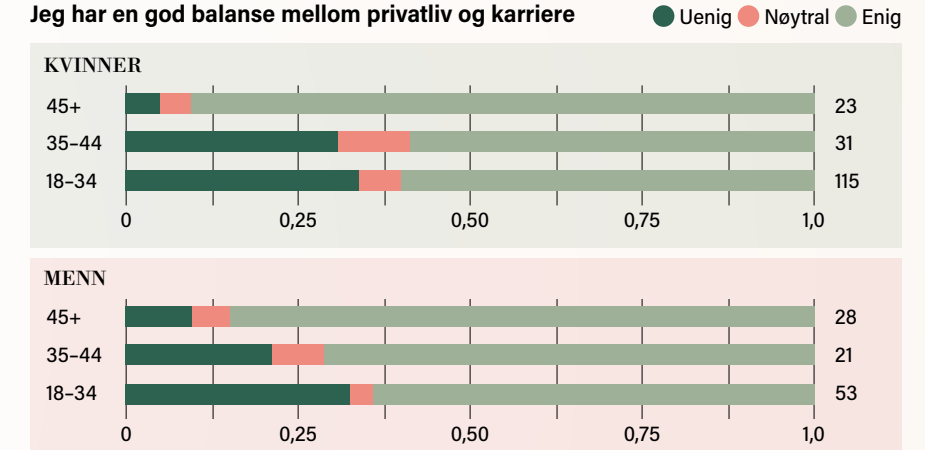
— LIKESTILLING & MANGFOLD —

Jeg opplever aldri ubevisst diskriminering fra kolleger/overordnede

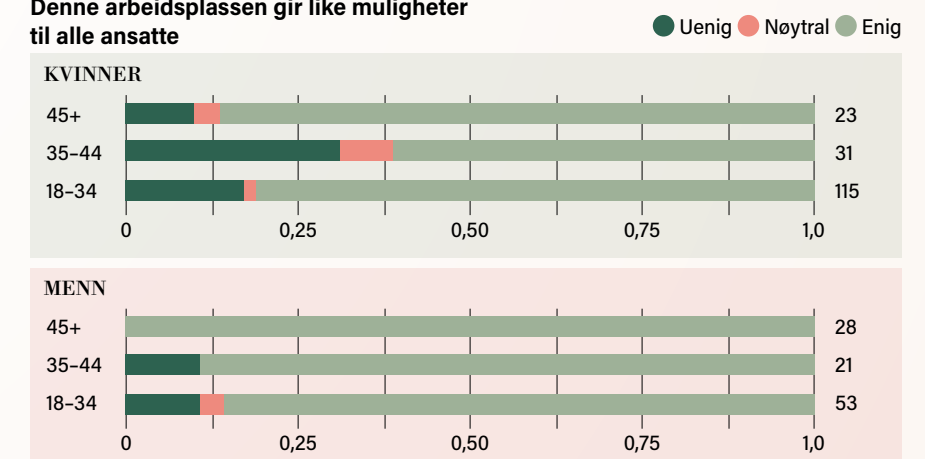
- Kvinner opplever ubevisst diskriminering i langt større grad enn menn (24 % vs 8 % oppgir å ha opplevd dette).
- Effekten er klart mest signifikant blant de yngre respondentene (18-34-åringer)

Jeg har en god balanse mellom privatliv og karriere

- Det er ikke signifikante forskjeller mellom kvinner og menn.
- Aldersgruppen 45+ skiller seg ut ved å oppleve langt mindre grad av konflikt mellom privatliv og karriere sammenlignet med de yngre aldersgruppene (bare 6 % er uenige vs 32 % blant de som er yngre enn 45 år).

Denne arbeidsplassen gir like muligheter til alle ansatte

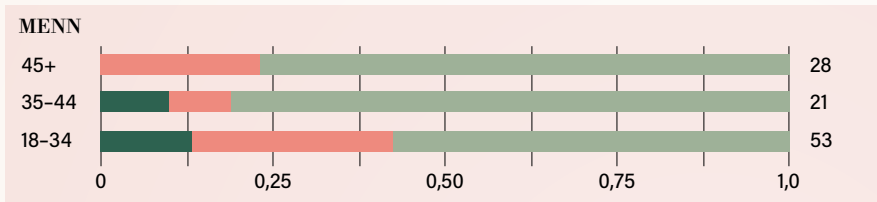
- Kvinner er i større grad uenig i at arbeidsplassen gir like muligheter til alle, sammenlignet med menn: 20 % av kvinner mot 8 % av mennene.
- Forskjellen er størst i aldersgruppen 35-44 år, der 32 % av kvinnene er uenige mot 10 % av mennene.

LIKESTILLING & MANGFOLD

Det er enkelt å ta foreldrepermisjon hvis man ønsker, og ansatte karriere hindres ikke av at de tar ut permisjon

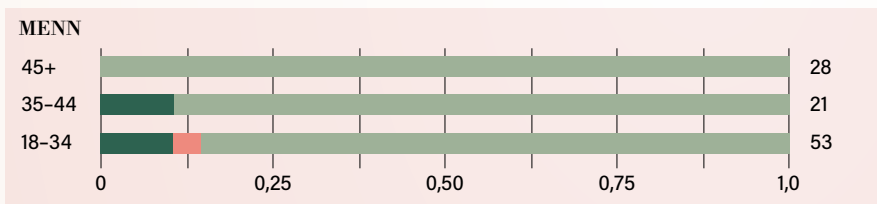
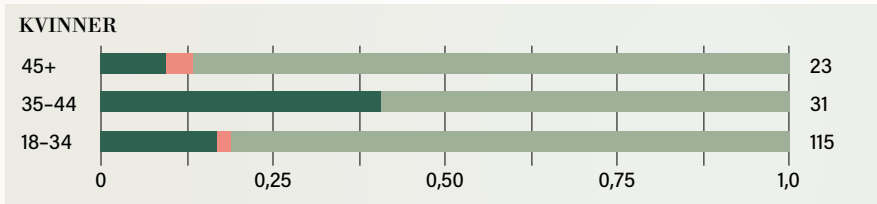
Uenig Nøytral Enig

- I aldersgruppen 35-44 synes menn det er enklere å ta foreldrepermisjon enn kvinner (81 % av mennene er enige i at det er enkelt å ta permisjon, sammenlignet med 45 % av kvinnene).
- Kvinner som er eldre enn 45 år synes det er enklere å ta foreldrepermisjon sammenlignet med yngre kvinner (83 % av kvinner på 45+ er enige i at det er enkelt å ta permisjon, sammenlignet med 45 % av kvinnene mellom 35-44 og 50 % av kvinnene mellom 18-34).

Ledelsen prioriterer likestilling og mangfold gjennom tiltak

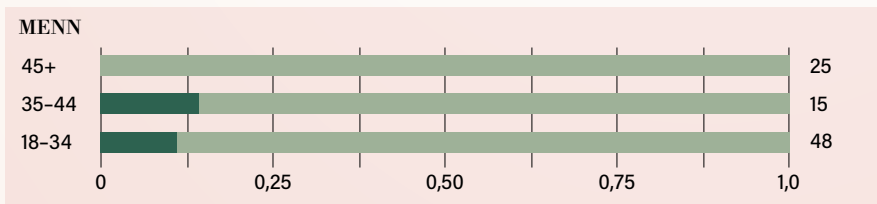
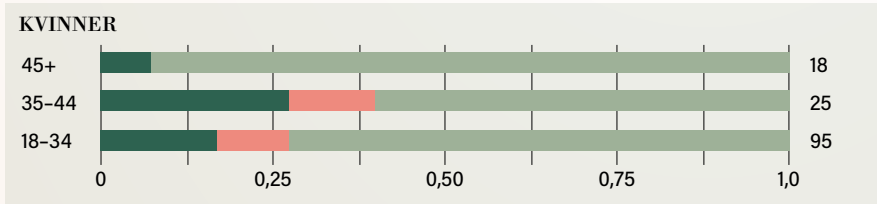
Uenig Nøytral Enig

- Blant respondenter i aldersgruppen 35-44 år er kvinner i større grad uenige i at ledelsen prioriterer likestilling sammenlignet med menn (42 % av kvinnene er uenige mot 14 % av mennene).

Jeg tror jeg har en fremtid på denne arbeidsplassen

Uenig Nøytral Enig

- Kvinner er i større grad uenige at de har en fremtid på arbeidsplassen, sammenlignet med menn (17 % av kvinner er uenige mot 8 % av mennene).

”
Advokatbransjen har fortsatt en lang vei å gå når det kommer til kjønn og mangfold, selv om temaet har vært på agendaen lenge.

Fra 2021 ble det innført en forsterket aktivitets- og rede-gjørelsesplikt i likestillings- og diskrimineringsloven.

I årsrapportene fra og med 2021 må alle virksomheter rapportere på mangfold og likestilling.

som ikke bare handler om å bli partner, selv om opp- eller ut-tankegangen fortsatt sitter hardt i.

— Firmaene bør utfordres til å skape stillinger der det gir like høy status å levere på arbeidsoppgavene som å nå partnersjiktet. Å beholde kompetanse er jo veldig viktig, sier Nordstrøm.

— Jeg tror dessverre at veldig mange som kommer rett fra jusstudiet tror at om du skal nå partnerstanden, så må du nesten selge både sjelen din og livet ditt til arbeidsgiveren. Men det har faktisk skjedd et skifte; nå kommer det inn unge folk som stiller helt andre krav, sier Knutsen.

IKKE BARE ETNISITET

Det er nærmest ingen advokater med etnisk mangfoldsbakgrunn på toppen av advokatbransjen.

— Vi har ikke mulighet til å kartlegge etnisk mangfold på samme måte som kjønn, men vi kan kartlegge på språk, det synes jeg Advokatforeningen bør gjøre i sin bransjeundersøkelse. Men vi har definert mangfold mye bredere enn bare etnisitet; vi mener det er retten til å være seg selv på jobb.

Her påligger det firmaene et ansvar, påpeker de.

— Veldig mye ligger i kulturbygging, og i å være tydelige i ord og handling i at folk aksepteres som de er, sier Nordstrøm. •

Eirin Pedersen var prosjektleder for studien. Foto Eli Kristine Korsmo

STUDIE:

Advokat-mammaer taper lønn og karrieremuligheter

«Jeg vil aldri bruke dine permisjoner mot deg for videre karriere. Det ville være ulovlig. Men det er klart at det å være ute av business i lange perioder, det har konsekvenser. Det er nærmest en tyngdelov. Du får ikke gjort noe med det.»

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Det er forskerne Eirin Pedersen, Tanja Haraldsdottir Nordberg, Cathrine Egeland, Anne Grete Tøge og Mari Holm Ingelsrud ved Oslo Met som står bak studien.

Det sier en partner i et advokatfirma som er dybdeintervjuet i forbindelse med studien «Diskriminering av foreldre i arbeidslivet».

På oppdrag fra likestillings- og diskrimineringsombudet har en forskergruppe ved Arbeidsforskningsinstituttet AFI ved Oslo Met undersøkt forskjellsbehandling av arbeidstakere i forbindelse med graviditet og uttak av foreldrepermisjon, og hvordan utviklingen har vært fra 2014 og frem til mars 2021.

Forskerne har intervjuet ansatte og arbeidsgivere i to bransjer; advokatbransjen og undervisere i skole og barnehage.

Forskerne har både gjort en større spørreundersøkelse, samt dybdeintervjuet fire kvinnelige partnere og ti ansatte advokater og tilsvarende fra utdanningssektoren.

DÅRLIGERE LØNN

«Men vi jobber altså i et forretningsmarked. Vi

har ikke statsstøtte. [...] Det er de ansatte fullt klar over: En advokat kan aldri, aldri lage seg en karriere som ikke er økonomisk lønnsom. Da er det slutt etter en stund. [...] Spør ikke meg om en karriereplan. Fortell meg hva du sjøl har tenkt å gjøre for å bygge din karriere. Så da kan jeg love deg at vi kommer til å hjelpe deg. Jeg ville aldri tatt et oppdrag fra en gravid ansatt fordi vedkommende var gravid. Det er min erfaring personlig at graviditet setter seg ikke på hjernen. Du er like godt i stand til å jobbe. Men det kan være at du har behov for å ta det litt mer med ro. Og det er helt legitimt», siteres en partner i studien.

Den konkluderer med at utfordringene for kvinnelige advokater som får

Går glipp av saker

«Motpolen til all den tilretteleggingen som skjer, er jo at jeg som gravid går glipp av store, spennende saker, fordi jeg blir ikke spurt om å bli med på det, fordi det er en underliggende forventning om at jeg ikke har lyst. Ingen som spør meg. Men en forventning om at jeg ikke har lyst og forventning om at kanskje ikke jeg klarer det, fordi det krever mye. Det krever mye kveldsarbeid. Så det er jo litt avhengig av at jeg har lyst til det. Så den tilretteleggingen er både positiv og negativ, men på forskjellig måte.»

Advokat, kvinne

»

LIKESTILLING & MANGFOLD

Pushet for å få opprykk

«Med det andre barnet bestemte jeg meg for at jeg skulle gjøre som mennene, og være på jobb. Rett etter at de obligatoriske seks ukene til mor var over, så var jeg med på mitt første klientmøte. Så fra seks uker så jobbet jeg nesten en dag i uka, men hadde det som fleksiuuttak av permisjon. Jeg styrte det jo 100 prosent selv, og jeg gjorde ting hjemmefra, så jeg var ikke så mye på kontoret. Jeg kunne sitte og amme og gjøre arbeid-soppgaver. Målet mitt var bare å beholde de klientene jeg hadde, sånn at jeg ikke måtte starte helt på scratch igjen når jeg kom tilbake igjen. Så jeg hadde den der 20 prosent løsningen i en ganske lang periode.

Og så etter fire måneder trappa jeg opp til 50 og så etter seks måneder var jeg tilbake 100 prosent. [...] Jeg fikk tilbakemelding om at det var litt vanskelig å forholde seg til når jeg var til stede og når jeg ikke var det. For min del, så var det viktige å beholde klientrelasjonene og brydde meg egentlig ikke så mye om at andre syntes det var vanskelig å forholde seg til. Jeg hadde bare bestemt meg for at jeg ikke orker å bli satt på sidelinja. Men jeg ble jo sliten av det. Jeg angrer jo litt på det nå, fordi det var sykt slitsomt og målet mitt med å gjøre det var jo også at jeg skulle få det opprykket. Jeg pusha meg veldig for å få til det. Men selv med den innsatsen, så hjalp jo ikke det, de sa de måtte se det an ett år til. Så sånn sett, så skulle jeg ønske at jeg hadde brukt tida mer på familien.»

Advokat, kvinne

Skulle vært offentlig ansatt

«Så strekker man ikke til når du må holde jobben i gang mens du egentlig har 100 prosent stilling som mor. Og strekker ikke til der. Det har min samboer og kjent på, at å, nå skulle man vært offentlig ansatt, liksom. Bare kunne stemple inn, stemple ut – nå er jeg borte. Kommer tilbake, så er det full jobb og fast lønn og ingen variabler å tenke på, ikke sant – ingen som ringer på kvelds-tid. Ja, så alle de tingene der melder seg jo på en måte i de her periodene.»

Advokat, mann

Permisjonen bør deles

«Det er masse menn som sier at de kunne tenke seg mer permisjon enn de får, altså. [...] Jeg jobber jo tett med de ansatte. Og de vet nok at jeg mener at permisjonen bør deles. Av flere grunner, men også av hensyn til arbeidsgiver og et likestilt arbeidsliv. Det er min oppfatning, kan du si rent politisk, at det bør man. Når man da ikke gjør det, så legger jeg til grunn at folk har sine grunner, og at de ser annerledes på dette enn jeg gjør, og det er jo fullt lovlig å gjøre.»

Partner i advokatfirma

gjengelige i permisjonen, eller legger permisjonen til tider som passer firmaet, ifølge undersøkelsen.

- LETTERE FOR MENN

— Mange av dem jeg vi har snakket med sier at når de kommer tilbake fra permisjon, er det vanskeligere å legge inn de ekstra timene og den ekstra innsatsen som de gjerne la inn før de fikk barn. De klarer å gjøre akkurat det de må, men har ikke noe ekstra gir å sette inn.

— Samtidig kan flere oppleve at de havner i en skvis, der de føler at de gjør en litt for dårlig jobb på hjemmebane også. Derfor ender de opp med kontinuerlig dårlig samvittighet. Dette er ikke noe fedrene føler så mye på, forklarer Pedersen.

Hun er ikke overrasket over at mange kvinner hopper av advokatkarrieren etter å ha fått barn.

— For mange foreldre gir ikke advokatyrket muligheter innenfor de rammene som norsk foreldreskap setter. For menn er det lettere. Det handler om lengden på permisjonene og hvem som har hovedansvaret for barna etterpå. Arbeidsfordelingen på hjemmebane og stor arbeidskapasitet er viktig for å få det til. Men for mange blir det ikke verdt det til slutt, sier Pedersen.

MISTER BONUS

Hun tror mye kunne vært bedre dersom flere delte fødselspermisjonen jevnere.

Fikk sjokk av lønnen

«Så når jeg da kom tilbake, så var det litt sånn, jeg orket ikke å bare drukne i oppgaver med en gang. Så jeg meldte meg ikke på sånt fullt kjø, jeg. Jeg måtte liksom komme i gang med det der livet med å ha barn hjemme og være på jobb og alt det der. Hvis jeg hadde gått inn for det, sagt sånn nei, jeg er klar, gi meg masse å gjøre, jeg er helt klar med en gang til å jobbe natt og dag. Men jeg har aldri vært en sånn person, så det tok litt tid før jeg fikk opparbeidet meg nok saker. Og det var jo litt fordi jeg ikke klarte å ta på meg så mye med den gang – orket ikke. Jeg turte ikke. Jeg var redd det skulle bli for krevende. [...]

Og det var det som var så sykt, og det sa jo sjefen min: Det skjønner vi, det er ikke nå du skal sprengre timelista. De var veldig forståelsesfulle. Og da tenkte jeg at det var jo egentlig veldig fint å høre. [...] Så begrunnet [de] hvorfor jeg fikk så dårlig lønn med at jeg nesten ikke fakturerte noe i 2019, fordi jeg var ute i perm og ikke hadde mye timer da jeg kom tilbake. Men det blir jo sånn, på en side, sier det er helt greit. De sa ikke: men det får betydning for lønnen. Altså, jeg bare fikk helt sjokk.»

Advokat, kvinne

Må hoppe når de sier hopp

«La oss si vi har en kvinne som vi vet skal ut i permisjon [snart] og en sak kommer inn nå med en stevning og begynner å rulle, så ville nok ikke hun fått den. Det må vi ærlig si... vi styres jo egentlig av klientene, og vi styres av domstolene. Vi må egentlig hoppe når de sier hopp, sant, og hvis domstolen sier at nå har jeg ledig fem uker i februar, så må vi si ja, det er greit. [...] Så da ville vi nok heller gitt dem oppgaver som kan sluttføres.»

Partner i advokatfirma

— Vi ser at det har en god effekt i de familier der fedrene tar større del av permisjonene, og et større ansvar videre. Samtidig må flere partnere anerkjenne at kvinner har en periode der de ikke er på samme produktive nivå som ellers. De må fremdeles gis muligheter og karrierefremmende saker.

Hun understreker at mange også trekker frem at fleksibiliteten i advokatyrket er en stor fordel, men ber bransjen i større grad ta høyde for og tilrettelegge for foreldreskap.

— Når du blir gravid, mister du fort bonusen din det året du får barn. Da taper man jo på å få barn. Istedenfor å bare gi økonomiske incentiver for å komme tilbake raskt, bør man også gi incentiver til å fortsette i jobben etter permisjonen også. Hvis du har en jobb som er avhengig av bonus bør du slik det er i dag slutte i det øyeblikket du blir gravid.

ARBEIDSGIVERS AKTIVITETSPLIKT

Hun viser til at advokatfirmaer som arbeidsgiver også har en aktivitetsplikt som innebærer at de skal tenke på likestillingshensyn.

— Arbeidsgiverne må ta ansvar for at advokater som får barn får relevante arbeidsoppgaver, og ikke skvises ut. Og det er faktisk advokatbransjen som taper hvis ikke de klarer å tilby medarbeiderne ålreite arbeidsvilkår. Kvinnene som slutter, får seg raskt en spennende karriere andre steder.

Intervjuene med arbeidsgivere og -takere viser

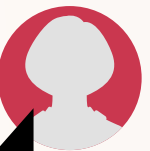
— LIKESTILLING & MANGFOLD —

- Må overføre saker tidlig

«Advokaten opparbeider seg jo en relasjon til klienten. Og det som er utrolig farlig og skummelt når noen går ut i permisjon [...] da får klienten ikke tilgang tilden personen som han hadde tilgang til, og da er det jo om å gjøre at vi skal beholde klienten i firmaet, at klienten ikke går til et annet firma. Derfor så er den planleggingen av det at en advokat skal ut i permisjon, er jo superviktig.

Og det går på planlegging på overføring av portefølje. Det må begynne ganske tidlig, sånn at klienten får opparbeide seg en relasjon til de som ikke er i permisjon. (...) Og det er jo og et litt sånn tveegga sverd for den personen som skal ut i permisjon, fordi på sikt, da, det som er inntjeningspotensialet, holdt jeg på å si, det er jo den relasjonen du har til en klient. Og når du da gir fra deg den relasjonen til noen andre, så er det jo ikke sikkert at den klienten kommer tilbake.»

Partner i advokatfirma

Hjemmekontor er helt natta

«Medarbeiderne har det mye bedre med å sitte på hjemmekontor, rent sånn helsemessig – mens de føler at de kanskje litt for tidlig, da, mister kontakten med klientene og jobben og sånne ting. For det er jo veldig mye ut og inn av kontorer og inn i dører, og det er jo veldig mye sånne avklaringer som skjer. [...] Så det der hjemmekontor-greiene er helt natta for et advokatfirma, fordi vi mister et eller annet.»

Partner i advokatfirma

at årsaken til negativ forskjellsbehandling av foreldre i stor grad oppfattes å ha strukturelle årsaker, og ikke handler om negative holdninger til foreldre, ifølge forskerne.

De peker på at tilrettelegging kan være vanskelig å få til, men at strukturelle årsaker ikke bør bli sett på som «naturlover som man ikke kan endre på».

Et spørsmål studien stiller, er hvor grensen går for arbeidsgivers tilretteleggingsplikt.

«Skal arbeidsgiver være pliktig til å motvirke effekten av kvinners lange permisjon på karriere og utvikling? Eller plikter de bare å skjerme gjennom mindre arbeidskrav i perioden kvinnen har små barn? Vi finner i liten grad at aktivitetspliktens mål om å sikre likestilling er en viktig faktor i arbeidsgiveres tilrettelegging for foreldre», konkluderer forskerne. •

»

Forekomsten av diskriminering er stabil over tid, men det er forskjeller. Blant annet er det en tendens til at kvinner med høy utdanning opplever mer diskriminering enn andre.

– Systematiske hindre finnes internt i firmaene

Mange store, europeiske advokatfirmaer og internjuridiske avdelinger jobber for å avdekke egne, systematiske skjevheter som forhindrer mangfold, forteller Equinor-advokat Hilde Grønland Kuburic.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Hun er med i et mangfolds- og inkluderingsforum som er stiftet av juridiske direktører i Europa. Forumet er et underorgan av European General Counsel Association, der store aktører som Shell og Equinor er blant medlemmene, og har blant annet som mål å dele synspunkter og erfaringer.

– Mangfold er ikke et område der det er konkurranse om å være best. Vi har et felles mål om å øke mangfoldet og ønsker å finne gode modeller for bransjen, sier Hilde Grønland Kuburic.

Hun har tittelen senior legal counsel i Equinor, og jobber med anskaffelser til selskapets fornybarprosjekter. Tidligere ledet hun juridisk direktørs kontor, og har jobbet tett på styret og konsernledelsen.

I det europeiske forumet drøftes blant annet hvilke virkemidler firmaene kan ta i bruk for å få økt mangfold- og inkludering.

KVINNER HAR FÆRRE SAKER

– Enkelte firmaer har gjort analyser ved hjelp av eksterne rådgivere, og har gjort interessante funn. De ser for eksempel at kvinner gjerne jobber på færre saker. Det kan jo høres ut som en bra ting, for kvinnene får da en dybdeforståelse, og drar en større del av lasset på sakene. Men dette kan også føre til – og dette er noe mange kanskje ikke reflekterer over – at når partnerskapet skal evaluere de ulike advokatene, da er det for menns del mange flere internt i firmaet og eksternt på klientsiden som kan støtte opp om deres prestasjoner, ettersom de har jobbet på flere saker. Mens kvinnene vil ha mindre nettverk både internt og eksternt.

Firmaene bør tenke gjennom hvordan oppdrag fordeles, mener hun.

Evalueringsmøtenes struktur kan også hindre mangfold, viser funnene fra det europeiske forumet.

– Den som er mest senior i rommet, tar gjerne ordet først, og da starter en slags gruppetenkning der ingen tør å si senior imot. Så har man forsøkt å endre på dette, og heller

bedt alle om å skrive ned sine vurderinger i forkant og så latt den yngste i rommet få ordet først. For meg illustrerer dette at man må gå systematisk til verks for å finne ut hvor problemet ligger; altså hva er det i strukturen som samlet sett hindrer mangfold, sier Kuburic.

TOK EN PRAT MED SØNNEN

Kuburic var en av dem som reagerte på Advokatbladets forside i januar der tre mannlige partnere var avbildet.

– Jeg reagerte på stereotypien som ble presentert. Vi har fått en rekke dyktige kvinner inn i ulike lederroller, både i politikken og i næringslivet. Så jeg synes fokuset var litt lite mangfoldig, rett og slett.

Hun mener at bransjen fortsatt har en vei å gå før den er mangfoldig og likestilt.

– I morges fortalte jeg min sju år gamle sønn om at jeg skulle bli intervjuet om dette temaet. Det var faktisk litt trist, og han forstod ikke helt at dette var et problem, ettersom

han jo har vokst opp med for eksempel en kvinnelig statsminister og kvinnelig ordfører i Oslo. Jeg håper at slike samtaler er noe jeg slipper for fremtiden, at det blir en selvfølge at kvinner og menn stiller likt.

MANGFOLD ER ET GODE

Equinor har et bredt mangfoldsfokus som selskap, og dette gjenspeiles i juridisk avdeling, forteller hun.

– For oss er mangfold ikke bare kjønn, men etnisitet, LGBTQ, internasjonal erfaring, ulikheter i kompetanse og alder. Det vi ønsker oss, er rådgivere som gjenspeiler våre verdier som selskap, og vi tror genuint på at mangfold skaper verdi. Vi ønsker å skape det vi kaller «diversity of thought»; altså et mangfold i tenkning og perspektiver. Vi ser at det ikke er en «one size fits all»; at det er ulike mangfoldselementer som er viktige i de forskjellige landene der Equinor har virksomhet.

Equinors virksomhet er endret vesentlig; nå satses det på å redusere karbonavtrykket, og det investeres i fornybare energikilder, påpeker hun.

Hilde Grønland Kuburic venter nå sitt tredje barn. Hun skal ta permisjon, men planen er å jobbe tjue prosent, for å holde kontakten. – Men her blir man ikke glemt. Jeg har fått mer kreative roller hver gang jeg har kommet tilbake fra permisjon, forteller hun.

– Verden er kompleks, og jussen er mer komplisert. Stadig flere områder er gjennomregulerte. Som selskap trenger vi kjempedyktig, juridisk spisskompetanse, men også kommersiell forståelse. Vi må forstå geopolitiske trender, forstå vårt selskaps rolle og samfunnsansvar i de landene vi opererer i, og hvilke forventninger vi møtes med fra vår største eier og fra det norske samfunnet. Vi må ha rådgivere som kan ta innover seg disse realitetene. Og da tror vi at mangfold er et gode.

BLE TEMA

Equinor har som en stor innkjøper av juridiske tjenester, stilt krav om mangfold til alle advokatfirmaer de benytter som rådgivere, blant annet sammen med DNB.

– I 2019 hadde vi en rammeavtaleprosess mot norske advokatfirmaer der vi var tydelig på våre forventninger. Dette mener jeg var bra og riktig å gjøre, og mitt inntrykk er at mangfold nå er blitt et tema rundt partnerbordene i langt større grad enn tidligere. Nå ser vi at de største firmaene har mangfoldsstrategier på plass. Og så er virkemiddelapparatet litt ulikt, men det er greit, man må finne sin vei som selskap.

I år har Equinor hatt en tilsvarende rammeavtaleprosess mot de internasjonale advokatfirmaene der det også er blitt stilt mangfoldskrav, forteller Kuburic.

MÅ SI JA TIL Å BIDRA

Mange dyktige kvinner er kommet inn i flere partnerskap i de senere årene, påpeker hun.

– Trendene peker i riktig retning. Vi forventer at arbeidet ikke stopper opp, men at man holder et særlig fokus på dette, og jobber strategisk og langsiktig i firmaene, slik at de ansatte skal få like muligheter, sier hun.

– Jeg tror det ligger en del systematiske hindre internt i firmaene som det ikke er så høy bevissthet rundt.

Kvinner har også et ansvar selv for å tørre å være synlige og må være villige til å bidra.

– Personlig prøver jeg å si ja til så mye som mulig. Vi må våge å ta litt plass, og der har vi hatt en del rollemodeller de siste ti årene som har gått foran og vist at for å lykkes som kvinne behøver du ikke være som en mann, hverken i utseende eller atferd.

Hun trekker frem Kristin Skogen Lund, Anita Krohn Traaseth, Grace Reksten Skaugen og Olaug Svarva som gode forbilder.

Mennesker er trygghetssøkende og har en tendens til å søke seg mot dem som ligner oss, påpeker hun.

– Vi ønsker kanskje ikke å ta en risiko på det ukjente. Der må vi gå litt i oss selv, og utfordre de fordommene mange av oss ubevisst sitter med. •

»

- Bransjen har fortsatt utfordringer

I Wikborg Rein forventes det at menn tar ut foreldrepermisjon. Men det er fortsatt noen som ikke ønsker å ta ut hele pappapermen, men de er veldig få, forteller managing partner Finn Bjørnstad.

TEKST: NINA SCHMIDT

Mitt inntrykk er at det kan skyldes at de ikke har lyst til å gå glipp av noe på jobben, ikke at de føler at de straffes for å ta ut permisjonen. Men det kan være en stor sak de for eksempel har lyst til å være med på, sier Bjørnstad.

Resultatene fra undersøkelsen til mangfoldsutvalget stemmer ikke helt overens med tilbakemeldingene Wikborg Rein får fra sine ansatte.

— Heller ikke med de resultatene vi ser i våre medarbeiderundersøkelser. Men funnene i undersøkelsen gir klare signaler på at bransjen fortsatt har flere utfordringer som det må jobbes videre med, sier Bjørnstad.

— Vi vil selvsagt ta disse signalene med oss videre i vårt arbeid med likestilling og diskriminering, men også i det mer konkrete arbeidet med oppfølging av medarbeidere i alle livsfaser.

TYDELIGE KVINNER

Kvinner er ofte mer tydelige enn menn på at de ønsker å prioritere familielivet ved siden av jobben, opplever han.

— Vi forsøker å få menn til å ta sin del av foreldrepermisjonen. Det er en forventning hos oss at de skal gjøre det og det er knapt noen som ikke tar ut full permisjon. Vi tilrettelegger for den enkelte.

Han oppfordrer både kvinner og menn til å gå i dialog med arbeidsgiver om hvordan de ønsker å løse den såkalte work-life-balansen.

— Jeg håper at våre ansatte opplever at vi tilrettelegger for dette. Men det ligger også et ansvar hos den ansatte selv. De må være tydelige på hvordan de ønsker å ha det. Kanskje noen av mennene ikke er like tydelige, sier han.

Det skal ikke være flaut å si fra om at man ønsker en tilrettelagt arbeidssituasjon, understreker han.

— Nei, det bør det ikke være. Man kan fint klare å prioritere familieliv samtidig med at man gjør en god jobb.

SER MER DELING

Han har inntrykk av at langt flere menn nå tar ut pappaperm og tar sin del av ansvaret på hjemmebane.

— Det har skjedd mye på kort tid. Veldig mange av småbarnsforeldrene har en partner med høy utdanning i et tilsvarende karriereløp. Vi ser ofte femti-femti-delning av permisjonen enn før, sier Bjørnstad.

Partnermodellen, basert på «vinn eller forsvinn», har stått litt i veien for kvinner, mener han.

— Din andel av overskuddet blir større jo lenger du har jobbet i et firma, og kravene blir gjerne tøffere for hvert år. I advokatbransjen var det ikke tilrettelagt for å ha barn. Dette har endret seg. Nå er det opp til den enkelte hvor mye fleksibilitet de ønsker, og her hos oss kan de prate med meg om det, sier han.

Han tror at bildet vil se helt annerledes ut om ti år.

— Kjønnsbalansen vil utjevne seg. Dette har sammenheng med at det stilles andre type forventninger også til fedre. Internasjonalt er andelen kvinnelige partnere mye større enn i de norske firmaene. Det er ingen grunn til å tro at det ikke vil utvikle seg på samme måte her hjemme.

MYTER

Han mener det er mange myter om arbeidskravene i de store advokatfirmaene.

— Vi tilrettelegger i veldig stor grad, både for kvinner og menn i småbarnsperioden. De store firmaene har ressurser til å ha individuelle løsninger. Det er ingen tvil om at vi ønsker å beholde

folk som er i småbarnsfasen. Men det er viktig at det er en dialog og åpenhet, slik at forventningene begge veier legges i tråd med dette, sier han.

FLERE KARRIEREVEIER

Wikborg Rein ønsker et mangfold ut fra flere kriterier.

— Mangfold er også geografisk bakgrunn og verdier. Vi har for eksempel mange internasjonale advokater som jobber i Oslo og andre steder, som innvirker veldig positivt på vårt arbeidsmiljø.

De store advokatfirmaene tiltrekker seg generelt for få personer med en annerledes bakgrunn, mener han.

— Forskning viser at folk med forskjellige type bakgrunner har ulike blikk på problemstillingene og løsningene. Et bredt sammensatt lag gir dypere perspektiver, det sier seg selv. Vi ønsker å reflektere samfunnet i størst mulig grad, og jobber aktivt med dette, sier Bjørnstad.

Partnerveien er ikke den eneste karriereveien innenfor firmaet, poengterer han.

— Mange søker seg til firmaet fordi de ønsker å jobbe i et høykompetansemiljø der de får utviklet seg faglig. Vi opplever at vi har en samfunnsoppgave i å bidra til å utdanne flinke jurister. Og det er ikke rom for at alle kompetente medarbeidere blir partnere. •

Vant gjev pris

Wikborg Rein er kåret til Law Firm of the Year 2022 av Chambers and Partners.

— Dette er en pris til hele firmaet. Vi er veldig stolte, sier styreleder Geir Sviggum.

— Chambers-prisen henger høyt, og jeg tror det er konsensus både i den norske og den internasjonale advokatbransjen om at dette er advokatverdenens tyngste pris. Dette er en kollektiv pris for hele firmaets kompetanse, og er utrolig gøy, sier han.

«Wikborg Rein rangeres i flere fagkategorier enn noe annet norsk advokatfirma. De topper også listen over nye advokater som rangeres i år, og har flere advokater som rangeres som up-and-coming enn noen andre. Firmaet har en markedsledende posisjon innen akvakultur og fiskeri, bank og finans, compliance og granskninger, corporate / M&A, kapitalmarkeder, tvisteløsning, restrukturering og insolvens samt shipping. Klientene fremhever at Wikborg Rein har eksperter tilgjengelig på alle relevante rettsområder», heter det i begrunnelsen.

Geir Sviggum og senioradvokat Tine Vigmostad var i Madrid for å motta prisen. Foto: Privat

»

ADVOKATFIRMAET
**FRØYSAA &
BJØRKGÅRD**

Advokat / Partner **søkes**

Advokatfirmaet Frøysaa & Bjørkgård AS er et moderne advokatfirma på Lysaker.

Vår virksomhet retter seg særlig mot privatpersoner, og små og mellomstore bedrifter i regionen Bærum, Asker og Oslo. Som ledd i selskapets videre utvikling søker vi to advokater med kompetanse og erfaring innenfor forretningsområdene fast eiendom, næringslivsjus, og familie og arv.

Scan koden for å lese mer

Har du spørsmål kontakt Magnus Frøysaa, 48 86 96 80 / mf@fbadvokat.no

Sted: Lysaker torg 4, 1366 Lysaker. Søknadsfrist: Snarest. Søknader vil bli vurdert fortløpende. Tiltredelse: Etter avtale.

- Spar oss for «mangfoldsvasking»

– De som vil bli partnere må jobbe for å komme dit, og man kan ikke forvente lik lønn dersom man ikke yter likt. Her må også advokater av alle kjønn være bevisste på at likestilling i hjemmet er avgjørende for likestilling på jobben, sier Tonje Skjelbostad.

– Som leder i et advokatfirma er jeg i en posisjon der jeg faktisk kan påvirke, og hvis jeg da blir oppfattet som en «gnålende feminist» så tenker jeg at advokatbransjen trenger flere av dem.

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

”
Det er ikke utenkelig at den eldre garde har litt andre forventninger til arbeidsfordeling i hjemmet.

Et Twitter-innlegg med bilde av forsiden til Advokatbladets januarutgave om «Veien som gjør deg til partner», og med tittelen «La meg gjette ... Vær mann?», skapte advokat Tonje Hovde Skjelbostad et stort engasjement rundt mangfoldsbatten i advokatbransjen.

Selv er hun daglig leder og partner i Advokatfirmaet Legalis og konsernet Alt Legalt i Oslo.

Med tilbakemeldinger i kommentarfeltet som «kun mennesker uten ekte problemer i livet reagerer på slikt», mener hun at likestillingen i bransjen på ingen måte er i mål.

– Hvis ingen sier eller gjør noe, så skjer det jo heller ingen ting. Som leder i et advokatfirma er jeg i en posisjon der jeg faktisk har mulighet til å

påvirke, og da synes jeg at dette er et ansvar jeg også må påta meg.

ANSVAR I TOPPEN

Samtidig er kjønns mangfold et tema som det ikke alltid er like enkelt å rope høyt om, påpeker Skjelbostad.

– Hvis man sier tydelig ifra står man gjerne i fare for å bli oppfattet som en «gnålende feminist». Det er jo mye enklere å la være å pirke i disse tingene, men det er unnlattelssynd, synes jeg.

– Det er et problem for kvinnene og samfunnet dersom cirka halvparten av advokatstokken – som åpenbart bidrar til den stadig større verdiskapningen i bransjen – ikke får ta del i de økonomiske utbytterne her. Når jeg i tillegg får høre fra unge jusstudenter at de ser på advokatbransjen med en bismak siden rommet for mangfold er så smalt; da er det åpenbart ikke gjort nok.

- SPAR OSS FOR «MANGFOLD SVASKING»

Her må toppene i advokatfirmaene være bevisste og ta aktive valg for å bedre likestillingen dersom dette er noe de er opptatt av, mener hun.

– Er man ikke opptatt av det, så er det også et valg. Vi kan i hvert fall spares for «mangfoldsvasking» i form av kvinnelige «partnere» som ikke har eierandeler, eller annen sminking.

– Et partnerskap har gjerne tendenser til å rekruttere nye mennesker som er nokså like en selv. Dette er naturlig, men da er det desto viktigere at man aktivt forsøker å bryte ut av denne tralten som man kanskje ikke merker at man har havnet inn i engang. Også de enkelte advokatene i disse firmaene må velge å ta et ansvar her, påpeker hun.

TIDEN TIL HJELP

I tillegg til mannsdominansen i toppen, er nok også alder en faktor som spiller inn i likestillingsproblematikken, tror Skjelbostad.

– Det er ikke utenkelig at den eldre garde har litt andre forventninger til arbeidsfordeling i hjemmet og til oppfølging av barn og lignende, enn det som er vanlig for de yngre. Det er også få av de eldre som har små barn og som har sjongleringen mellom jobb og småbarnsliv friskt i minne. Dette gjør at det blir en viss forskjell på de som er godt etablerte i bransjen, og de yngre som ønsker seg opp og frem i bransjen – og som samtidig ønsker å ha et familieliv på siden.

– Her er nok tiden vår venn, fordi den yngre generasjonen stiller strengere krav til work-life-balance enn det som har vært normen tidligere. Dersom den konservative bransjen ikke tilpasser seg disse holdningsendringene, står man i fare for å miste de unge, kloke hodene. Dette er en utfordring vi må jobbe kontinuerlig med, og som det er viktig at man tør å engasjere seg i, understreker Skjelbostad. •

Fagsidene er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, **Per Racin Fosmark**. Han har over 25 års erfaring som advokat, og har møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker. Han skriver også merknader i Lovdata.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

Advokatrett: Regler for god advokatskikk punkt 3.3.1 og salæret ved domstolsprøving

Høyesteretts enstemmige dom 10. mars 2022 - **HR-2022-563-A** - avklarer hvilken betydning Regler for god advokatskikk punkt (RGA) 3.3.1 har ved domstolens avgjørelse av en tvist mellom advokat og klient om overprøving av advokaters kontraktsmessige salær. RGA punkt 3.3.1 har følgende ordlyd:

«Klienten har krav på å få opplyst hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Salæret skal stå i rimelig forhold til oppdraget og arbeidet som er utført av advokaten.»

Forholdsmessighetsstandarden i bestemmelsen knytter seg til oppdraget og til utført arbeid. Det innebærer at den tid advokaten rent faktisk har arbeidet med oppdraget, ikke uten videre er avgjørende. Et spørsmål var om denne yrkesetiske særregelen må innfortolkes i oppdragsavtalen mellom advokat og klient.

Bransjenormen bygger på en langvarig og konsekvent praksis, og den kan sees som utslag av advokatens lojalitetsplikt overfor klienten, se NOU 2015: 3 side 286. Gode grunner taler for at domstolskontrollen med advokaters salær foretas etter de samme kriteriene uavhengig av om overprøvingen skjer i egne saker om salær, i forlengelsen av behandlede saker eller i saker om gyldigheten av Disiplinærnemdens vedtak om salær.

Høyesterett kom til at bransjenormen basert på RGA punkt 3.3.1 må anses som del av oppdragsavtalen mellom advokat og klient, med mindre annen salærberegning er avtalt (avsnitt 48).

Et annet spørsmål var om en advokat plikter å tilbakebetale et overfakturert beløp. Høyesterett fant det ikke tvilsomt at vilkårene for å kreve tilbakebetaling var oppfylt enten tilbakebetalingsplikten bygges på læren om *condictio indebiti* eller på et prinsipp om restitusjon av uberettiget berikelse i kontrakt. Hovedregelen er følgelig at en advokat plikter å tilbakebetale den urettmessige delen av salæret.

I saken var salærkravet fra advokaten på over 4,4 millioner kroner, og salæret var i lagmannsretten redusert med 57 prosent. Behandlingen i Høyesterett var begrenset til betydningen av RGA punkt 3.3.1 for domstolens prøving av advokatsalæret, rettsanvendelsen ved spørsmålet om RGA var en del av avtalen og spørsmålet om tilbakebetalingsplikt. Høyesterett gav klienten medhold.

Dommere: Øie, Falkanger, Noer, Arntzen, Sæther.

Offentlige anskaffelser: Leverandørskifte ved konkurs

EuroRett nr. 3 2022 har en omtale av EU-domstolens fortolkningsdom 3. februar 2022 – C-461/20. Saken gjaldt adgangen etter anskaffelsesregelverket til leverandørskifte når den opprinnelige leverandøren går konkurs og må avvike sin virksomhet.

Et svensk forvaltningsorgan hadde inngått en rekke rammeavtaler om innkjøp av forskjellige IT-utstyr. Etter

anbudskonkurranse ble Misco tildelt rammeavtaler for fire områder, mens Dustin ble tildelt rammeavtaler for to områder. Advania, en konkurrent, fikk ingen. Misco gikk konkurs, og bostyreren inngikk avtale med Advania om å overta Miscos rammeavtaler. Dustin mente at disse rammeavtalene måtte lyses ut på ny, og gikk til sak.

EU-domstolen kom til at anskaffelses-

direktivet (2014/24/EU) artikkel 72 nr. 1 bokstav d ii) må forstås slik at det ikke er nødvendig å avholde en ny konkurranse når den opprinnelige leverandøren er likvidert etter konkurs der en ny leverandør overtar rettighetene og forpliktelsene etter rammeavtalen. Artikkel 72 nr. 1 bokstav d ii) svarer til anskaffelsesforskriften - FOR-2016-08-12-974 - § 28-1 første ledd bokstav e.

Endringslover

1. APRIL 2022

Helse- og omsorgsdepartementet

LOV-2021-06-18-116 om endringer i helsepersonelloven (melding ved helsesekkelse av betydning for trafikksikkerheten). **Ny § 34a** skal sikre at leger, psykologer og optikere har adgang til å melde fra til offentlige myndigheter ved visse helsesekkelser som kan være til fare for trafikksikkerheten. Fra før var det i § 34 første ledd en meldeplikt som omfatter personer med førerkort for motorvogn og sertifikat for luftfartøy. Loven er her endret slik at flygeledere omfattes av denne meldeplikten, på lik linje med piloter.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

LOV-2022-04-01-17 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (endret

regulering av alderspensjon under utbetaling). Endringene er en oppfølging av tidligere anmodningsvedtak der et samlet Storting ba regjeringen om å fremme lovforslag om å regulere løpende pensjoner med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, med virkning fra 2022. Til sammen 11 lover er endret.

1. MAI 2022

Helse- og omsorgsdepartementet

LOV-2022-03-25-14 om endringer i helsepersonelloven § 48 (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere) unntatt § 48 første ledd nr. 15 (manuellterapeut).

Opphevelser 1. mai 2022: Midlertidig lov 19. juni 2020 nr. 83 om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen, og midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonsytelse for

selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19.

1. JUNI 2022

Barne- og familiedepartementet

LOV-2022-03-25-13 om endringer i barnevernloven mv. (tverrfaglig helsekartlegging), *delt ikraftsetting*.

Justis- og beredskapsdepartementet

LOV-2021-06-11-73 om endringer i utlendingsloven (oppnevning av prosessfullmektig i saker om frihetsberøvelse etter utlendingsloven mv). Hovedendringen er en uttrykkelig hjemmel for forskrifter om blant annet kriteriene for hvem som skal oppnevnes som prosessfullmektig, hvem som skal kunne oppnevne prosessfullmektig og adgangen til å bringe politiets beslutning om oppnevning inn for tingretten, jf. § 92 syvende ledd.

Agenturrett:

Handelsagenter trenger ikke å ha direkte befattning med ordrer

Høyesterett avsa 7. april 2022 enstemmig dom - **HR-2022-728-A** – som gjaldt krav om avgangsvederlag etter agenturloven § 28 og tolkningen av definisjonen av «handelsagent» i lovens § 1 første ledd.

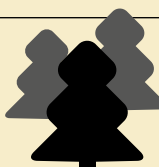
Hovedspørsmålet var om en person må ha hatt direkte befattning med ordrer for å falle inn lovens regler for handelsagenter.

Høyesterett kom til at etter agenturloven § 1 er det ikke noe vilkår for å være en handelsagent i lovens forstand at de næringsdrivende mottar og videre-sender ordrer. Ordlyden oppstiller ikke et slik krav, og forarbeidene (Ot.prp. nr. 49 (1991-1992) side 12) viser at bestemmelsen skal tolkes på samme måte som handelsagentdirektivet 86/653/EØF artikkel 1 nr. 2.

EFTA-domstolen avga en rådgivende tolkningsuttalelse 14. desember 2021, hvor det fremgikk klart at direktivet ikke krever at agenten har direkte befattning med ordrene (omtalt i EuroRett nr. 1 2022). En tolkningsuttalelse av EFTA-domstolen kan bare fravikes der det foreligger gode og tungtveiende grunner for det, jf. HR-2016-2254-P *Holship* avsnitt 77.

Nøkkelavsnitt: 50-53.

Dommere: Øie, Matheson, Falkanger, Ringnes, Bergh.

Miljøkriminalitet: Felling av fjellrev var grovt uaktsomt

Høyesteretts enstemmige dom 30. mars 2022 - **HR- 2022-666-A** – gjaldt domfellelse for felling av fjellrev. Saken gjaldt spørsmål om handlingen var grovt uaktsomt, slik at forholdet falt inn under straffeloven § 240 andre ledd bokstav a. I tillegg gjaldt saken straffutmålingen. Straffeloven § 240 er en generalklausul som rammer alvorlig miljøkriminalitet. Strafferammen etter § 240 andre ledd er fengsel i seks år.

Dommen gir blant annet veiledning for hva som ligger i kravet til «grovt uaktsomt» ved alvorlig miljøkriminalitet.

En mann i Rogaland hadde i 2019 skutt og drept en fredet fjellrev. Fjellreven er nasjonalt truet. Den ulovlig felte reven var fanget i en fangstboks som domfelte hadde satt opp på eiendommen sin. Reven var hvit, men domfelte var overbevist om at han hadde skutt en albinorødv. Han undersøkte ikke nærmere selv om han visste at fjellreven er fredet og utrydningstruet.

Det fremgår av straffeloven § 23 andre ledd at uaktsomheten er grov «dersom handlingen er svært klanderverdig og det er grunnlag for sterk bebreidelse». Utgangspunktet for aktsomhetsvurderingen på det området saken gjaldt, er det grunnleggende kravet om at en jeger må være i stand til å identifisere det viltet han ønsker å felle. Jegeren må blant annet kunne fastslå at viltet er av rett art. Tilstrekkelig lys er en forutsetning for å kunne oppfylle dette, jf. Prop. 161 L (2012-2013) side 6.

Utryddelsen av arter ansees i dag som en av de viktigste og største miljøtruslene verden står overfor, jf. motivene til fjellrevforskriften, PRE-2015-01-23-60 side 1.

Til tross for at fjellrev er svært uvanlig i Rogaland, kom Høyesterett til at mannen sterkt måtte bebreides for å ha felt dyret. Mannen hadde flere handlingsalternativer. Han oppfylte kravet til grov uaktsomhet i straffeloven § 23 andre ledd. Høyesterett fastsatte straffen til 60 dagers fengsel og tap av retten til jakt og fiske i en periode på ett år. Rettighetstapet ble tatt i betraktning ved straffutmålingen.

Dommere: Indreberg, Matheson, Normann, Høgetveit Berg, Steinsvik.

Strafferett: To knyttneveslag var ikke grov kroppskrenkelse

Høyesteretts enstemmige dom 9. mars 2022 - **HR-2022-549-A** – gjaldt domfellelse for vold i form av to knyttneveslag. Spørsmålet var om handlingen skal anses som vanlig eller grov kroppskrenkelse, jf. straffeloven §§ 271 og 272.

En 16 og et halvt år gammel gutt hadde sammen med en annen overfalt en jevnaldrende. Tiltalte slo fornærmede hardt i bakhodet med knyttneven og deretter en gang i overkroppen, slik at fornærmede falt. Guttene traff hverandre tilfeldig, men det hadde vært en konflikt mellom den andre tiltalte og fornærmede tidligere. Fornærmede ble ikke påført skade eller sterk smerte. Dommen gir veiledning for grensedragningen mellom vanlig og grov kroppskrenkelse.

Høyesterett har en grundig drøftelse av de rettslige utgangspunktene for hva som er grov kroppskrenkelse, jf. § 272, og oppsummerte dette slik avsnitt 35:

«Min [Ringnes] oppsummering er at vurderingen av om det foreligger en grov kroppskrenkelse etter § 272 beror på en konkret helhetsvurdering. Det vil være et viktig moment om kroppskrenkelsen har hatt til følge sterk smerte, skade eller død.

EU-domstolen: To dommer om passasjerers rettigheter ved flyreiser

EuroRett nr. 3 2022 har omtale av to dommer fra EU-domstolen som gjelder passasjerens rettigheter ved flyreiser.

Sak C-20/21: Jurisdiksjon i saker om flyreiser med mellomlanding

Saken gjaldt tolkningen av Brusselforordningen (EU nr. 1215/2012) artikkel 7. Brusselforordningen svarer til Luganokonvensjonen, som er gjennomført i norsk rett, jf. tvisteloven § 4-8. Saken reiste spørsmål om hvilken medlemsstats domstol som har jurisdiksjon i saker om flyreiser med mellomlandinger.

Tre personer bestilte i 2019 en flyreise fra Polen til Maldivene, med mellomlanding i Frankfurt. Den første delen av flyvningen ble utført av LOT Polish Airlines, og den andre delen av Lufthansa. Avreisen fra Polen ble forsinket slik at passasjerene landet for sent i Frankfurt og mistet det planlagte flyet til Maldivene. De måtte ta et annet fly til Maldivene og ankom fire timer senere enn planlagt. Passasjerene anla søksmål ved retten i Frankfurt og krevde erstatning av det polske flyselskapet.

EU-domstolen kom til at der en flyreise består av en eller flere delflyvninger som utføres av forskjellige flyselskaper, skal Brusselforordningen artikkel 7 nr. 1 bokstav b andre ledd (Luganokonvensjonen art. 5 nr. 1) forstås slik at ankomststedet for den første delflyvingen ikke kvalifiserer som «oppfyldelsesstedet». Dette når et erstatningssøksmål er foranlediget av en forsinkelse på den første delen av flyvningen som følge av for sen avgang og er anlagt mot det flyselskapet som hadde ansvaret for denne flyvningen.

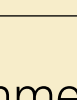
Sak C-263/20: «Innstilt flying» ved fremskyndelse

Saken gjaldt tolkningen av flypassasjerforordningen 2004 (EF nr. 261/2004). EU-domstolen tok stilling til om en flyvning skal

Graden av smerte eller kroppsskadens omfang vil være sentrale momenter ved subsumsjonen. Også ett eller flere av forholdene som er nevnt i bokstav a til f kan føre til at kroppskrenkelsen må anses som grov, selv om den ikke har ført til sterk smerte, skade eller død. Paragrafen gir for øvrig ingen uttømmende oppregning av hvilke forhold som kan være relevante i helhetsvurderingen. Det avgjørende vil være en samlet vurdering av krenkelsens art, omfang og karakter.»

I den konkrete vurderingen la Høyesterett vekt på at overfallet ikke var i kjerneområdet for kroppskrenkelse som har skjedd «uten foranledning og har karakter av overfall». Det var heller ikke i kjernen av hva som regnes som en kroppskrenkelse begått av «flere i fellesskap», og fornærmede ble ikke påført skade. I denne saken hadde det imidlertid ikke nevneverdig betydning for straffutmålingen at forholdet ble ansett som vanlig kroppskrenkelse.

Dommere: Indreberg, Normann, Noer, Ringnes, Høgetveit Berg.

anses «innstilt» når avgangen har blitt fremskyndet med mer enn seks timer.

To passasjerer bestilte i 2018 en flyreise fra Mallorca til Østerrike gjennom en reservasjonsplattform. De oppga under reservasjonen sine private e-postadresser og telefonnumre. Flyvningen skulle ha avgang fra Mallorca kl. 14.40, men ble fremskyndet til kl. 08.25 samme dag. Passasjerene ble underrettet om dette av reservasjonsplattformen fire dager før den planlagte avreisen. Passasjerene krevde erstatning etter flypassasjerforordningens artikkel 7 nr. 1 bokstav a.

En fremskyndelse av en flyvning kan resultere i ulemper for flypassasjerene på samme måte som en forsinkelse kan. Hovedformålet med forordningen er å sikre et høyt beskyttelsesnivå for passasjerer. Rettighetsbestemmelsene i forordningen skal tolkes vidt, jf. C-286/19 *Austrian Airlines*. Retten kom til at flypassasjerforordningen artikkel 2 bokstav l og artikkel 5 første ledd bokstav c skal forstås slik at en flyvning anses som «avlyst» når flyselskapet fremskynder flyvningen med mer enn én time.

Forordningen er gjennomført i norsk rett ved forskrift 17. februar 2005 nr. 141 om flypassasjerers rettigheter ved nektet ombordstigning og innstilt eller vesentlig forsinket flyvning.

”
En fremskyndelse av en flyvning kan resultere i ulemper for flypassasjerene på samme måte som en forsinkelse kan.

Personvernemnda: Kameraovervåking av fellesområder i et boligsameie var lovlig

Personvernemndas sak PVN-2021-1 (vedtak 13.04.2021) gjaldt klage fra et boligsameie på Datatilsynets vedtak der tilsynet påla sameiet å avslutte kameraovervåking av sameiets fellesarealer på grunn av manglende behandlingsgrunnlag i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav f. Dissens 6-1.

Nemnden kom til at sameiet hadde en berettiget interesse i å iverksette tiltak som hindrer forsøpling av sameiets egne lokaler ved at gjenstander og søppel henses og samles opp i fellesarealene. Nemnden fant det tilstrekkelig sannsynliggjort at dette hadde vært et problem i mange år, og at flere tiltak for løse utfordringene var forsøkt uten at det hadde hjulpet.

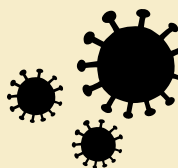
Nemnden kom til at kameraovervåking på deler av sameiets fellesarealer var et egnet, hensiktsmessig og nødvendig tiltak. Under interesseavveiningen etter artikkel 6 nr. 1 bokstav f, la nemnden til grunn at kameraovervåking av fellesarealene representerte et inngrep i personvernet til alle beboerne i sameiet. Overvåkingen skjedde i rom som er nødvendig for beboerne

å oppsøke og oppholde seg i (søppelrom og i gangen utenfor beboernes boder).

Personvernulempen var likevel redusert ved at overvåkingen kun skjedde i avlåste rom uten gjennomgangstrafikk, og hvor beboerne ikke ville oppholde seg over tid. Overvåkingen rammet ikke allmenheten og deres bevegelse og opphold i offentlige rom.

Flertallet la videre vekt på at spørsmålet om kameraovervåking var grundig behandlet og utredet av sameiets styre, og deretter behandlet på to sameiermøter hvor det var truffet enstemmig vedtak om å igangsette kameraovervåking. Nemnden konkluderte med at kameraovervåkingen var lovlig og omgjorde Datatilsynets vedtak.

Personvernemnda kan prøve alle de sakene som tas til behandling, også Datatilsynets skjønnsutøvelse. Leder for Personvernemnda er Mari Bø Haugstad, sorenskriver ved Østre Innlandet tingrett. Nemnden består av totalt syv personer.

Høyesterett: Norske hytteeiere i Sverige tapte koronasøksmålet

Høyesterett avsa 6. april 2022 enstemmig dom - **HR-2022-718-A** – som gjaldt lovligheten av krav om karantene ved innreise til Norge for personer som er bosatt i Norge og eier fritidseiendommer i Sverige. Karantenekravet var fastsatt i forskrift 27. mars 2020 nr. 47 om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (Covid-19-forskriften). Reglene gjaldt fra mars 2020 til juni 2021.

I hele denne perioden var hovedregelen at det måtte gjennomføres karantene i syv dager eller mer ved innreise fra utlandet til Norge. Reglene var gitt med hjemmel i smittevernloven. I § 1-5 er det krav om at tiltaket må være forholdsmessig.

For hytteeierne gjaldt det et begrenset unntak ved reise for å utføre strengt nødvendig vedlikehold og tilsyn uten overnatting. Hytteeierne påstod at det skulle vært gjort mer omfattende unntak for dem så lenge de unngikk kollektivtransport og ikke hadde nærkontakter i Sverige. Hytteeierne syn var at karanteneplikten manglet hjemmel i smittevernloven og dessuten var i strid med menneskerettighetene og EØS-avtalen.

Høyesterett så det som klart at det fra starten av pandemien var godt begrunnet med færrest mulig unntak fra reglene om innreisekarantene. Spørsmålet var om det på senere stadier skulle ha vært innført unntaksregler slik hytteeierne krevde.

Høsten 2020 erkjente myndighetene at smitterisikoen var liten forutsatt at fastsatte krav ble overholdt. Høyesterett kom til at staten likevel kunne legge vekt på risikoen for manglende etterlevelse. Vilklårene i smittevernloven § 1-5 for å beholde karantenekravet uendret i den aktuelle perioden var oppfylt (avsnitt 106-129).

Høyesterett slo fast at tiltakene grep inn i retten til respekt for hjemmet etter Grunnloven § 102 første ledd og EMK artikkel 8 (avsnitt 130-145). Tiltakene grep også inn i retten til fri kapitalbe-

vegelse etter EØS-avtalen (avsnitt 146-162). Disse rettighetene var likevel ikke krenket, fordi inngrepene var berettigede. Dette gjaldt selv om myndighetene ikke uttrykkelig hadde drøftet forholdet til Grunnloven, EMK og EØS-avtalen da tiltakene ble iverksatt.

Høyesterett fastslo også at det var et reelt behov for å få prøvd saken, selv om karantene-reglene ikke lenger gjelder, jf. tvisteloven § 1-3. Saken reiste prinsipielle spørsmål, og avgjørelsen inneholder en bred redegjørelse for de kravene som må stilles for iverksettelse av smitteverntiltak som griper inn i grunnleggende rettigheter.

Nøkkelavsnitt: 104-106, 117-129, 139-145

Dommere: Skoghøy, Bull, Ringnes, Arntzen, Bergh.

”

Hytteeierne syn var at karanteneplikten manglet hjemmel i smittevernloven og dessuten var i strid med menneskerettighetene og EØS-avtalen.

Arbeidsrett I: Nye regler for hjemme-kontor fra 1. juli 2022

Regjeringen har fastsatt endringer i **FOR-2002-07-05-715** om arbeid som utføres i arbeidstagers hjem. Kort om hva endringene omfatter:

1: Forskriftens særregler om arbeidstid oppheves. De samme reglene for arbeidstid skal gjelde ved hjemmekontor som ved arbeid på arbeidsplassen. Man kan følgelig forholde seg til de samme arbeidstidsreglene selv om arbeidet vekselvis utføres hjemmefra og på arbeidsplassen.

2: Tydeliggjøring av når forskriften gjelder.

3: Et unntak fra kravet til skriftlig avtale der hjemmearbeid skyldes pålegg eller anbefaling fra myndighetene. Arbeidsgiver kan i slike tilfeller i stedet gi informasjon etter drøftinger med tillitsvalgte.

4: Tydeliggjøring av at krav til det psykososiale arbeidsmiljøet også gjelder når arbeidstageren jobber hjemmefra.

5: Arbeidstilsynet gis myndighet til å føre tilsyn med forskriften. Dette innebærer ikke at Arbeidstilsynet skal føre tilsyn i arbeidstagers hjem, men at tilsyn gjennomføres på annen måte.

Forskriften kommer til anvendelse når arbeidstageren utfører arbeid i eget hjem, men sier ikke noe om når dette kan, eller skal skje. Forskriften krever at ulike forhold knyttet til hjemmearbeidet avtales skriftlig. Endringene trer i kraft 1. juli 2022.

Arbeidsrett II: Rimelige tilpasninger for arbeidstager med funksjonsnedsettelse

EU-domstolen avsa 10. februar 2022 fortolkningsdom - C-485-20 – som gjaldt arbeidsgivers plikt til å gjøre rimelige tilpasninger for en arbeidstager med funksjonsnedsettelse. Det var særlig spørsmål om det har noen betydning om arbeidstageren fikk funksjonsnedsettelsen i prøvetiden.

Domstolen kom til at ikke-diskrimineringsdirektivet (2000/78/EF) artikkel 5 skal fortolkes slik at en arbeidstager som får en funksjonsnedsettelse i prøvetiden, har krav på å omplasseres til en egnet stilling. Dette gjelder ikke dersom arbeidsgiveren da pålegges en uforholdsmessig stor byrde.

Direktivet er gjennomført i norsk diskrimineringslovgivning, se særlig likestillings- og diskrimineringsloven § 22. Denne bestemmelsen må nok tolkes i lys av ikke-diskrimineringsdirektivet. Men i HR-2022-390-A trakk Høyesterett ikke inn de EU-rettslige kildene ved vurderingen av § 22.

Kilde: EuroRett nr. 4 2022.

Strafferett: Tvungent psykisk helsevern opphører for 28-åring

Høyesteretts enstemmige dom 8. mars 2022 – **HR-2022-534-A** – gjaldt spørsmålet om dom på overføring til tvungent psykisk helsevern skulle opprettholdes, jf. straffeloven § 65. Det var særlig spørsmål om retten i en slik sak skal etterprøve om domfelte var utilregnelig på handlingstiden. Høyesterett kom til at det tvungne psykiske helsevernet måtte opphøre.

Det var ikke lenger en nærliggende fare for nye alvorlige voldslovbrudd. Selv om mannen fortsatt trenger oppfølging, kan dette ikke løses gjennom en strafferettslig særreaksjon.

Et sentralt spørsmål var som nevnt om retten i sak etter straffeloven § 65 skal etterprøve om domfelte var utilregnelig på handlingstiden. Mannen ble i 2018 dømt til overføring til tvungent psykisk helsevern etter å ha medvirket til et drapsforsøk. Retten la til grunn at han var utilregnelig – psykotisk – da drapsforsøket ble begått og derfor ikke kunne straffes. Da påtalemyndigheten etter tre år reiste sak om å opprettholde overføringen til tvungent psykisk helsevern, mente mannen at retten, i lys av nye vurderinger fra sakkyndige, måtte etterprøve om han virkelig var utilregnelig på gjerningstidspunktet.

Høyesterett drøfter prøvingsspørsmålet i avsnitt 22-31. Konklusjonen var at retten ikke skal etterprøve tiltaltes tilregnelighet på handlingstiden i sak om opprettholdelse av særreaksjonen etter straffeloven § 65. Er den rettskraftige særreaksjonen uriktig, må den rettes gjennom straffeprosesslovens regler om gjenåpning.

Nøkkelavsnitt: 31, 41, 52.

Dommere: Matheson, Falkanger, Bull, Kallerud, Thyness.

Verdipapirrett: Viktig avklaring av begrepet innsideinformasjon

Høyesteretts enstemmige dom 4. april 2022 – **HR-2022-695-A** – har avklart hvordan et tidligere omdiskutert element i definisjonen av innsidehandel skal forstås.

Anken til Høyesterett var begrenset til å gjelde den generelle tolkningen av kriteriet «presise opplysninger», slik dette var brukt som ledd i definisjonen av «innsideinformasjon» i den dagjeldende verdipapirhandeloven § 3-2. Spørsmålet var hvilken grad av sannsynlighet som ligger i lovens formulering «med rimelighet kan ventes å ville inntreffe».

Saken gjaldt en investors krav om erstatning for tap på aksjer fra styremedlemmene i et børsnotert selskap som hadde gått konkurs. Investoren mente at styremedlemmene hadde opptrådt uaktsomt ved at de ikke hadde sørget for offentliggjøring av innsideinformasjon til rett tid.

Lagmannsretten frifant styremedlemmene, men Høyesterett opphevet dommen som følge av uriktig lovtolkning. Innsideinformasjon er definert i verdipapirhandeloven og ligger til grunn for blant annet børsnoterte foretaks informasjonsplikt og forbudet mot innsidehandel.

Spørsmålet for Høyesterett var om lagmannsretten hadde tolket loven riktig når den hadde lagt til grunn at kjennskap til en mulig fremtidig omstendighet bare kan utgjøre innsideinformasjon dersom det er sannsynlighetsovervekt for at omstendigheten vil inntre.

Høyesterett kom (avsnitt 61) til at det er tilstrekkelig med noe mindre enn sannsynlighetsovervekt for at kjennskap til en mulig fremtidig omstendighet skal kunne utgjøre innsideinformasjon. Retten bygget særlig på ordlyden i det relevante EU/EØS-regelverket som gjelder som norsk lov, samt en sentral avgjørelse fra EU-domstolen, *Gelt-dommen* C/19-11.

Dommere: Skoghøy, Matheson, Normann, Bergh, Thyness.

§ **Strafferett:** Sone for omvendt voldsalarm var uforholdsmessig stor

Høyesteretts enstemmige dom 5. april 2022 - **HR-2022-706-A** – gjaldt kontaktforbud med elektronisk kontroll – omvendt voldsalarm. Spørsmålet var om forbudssonens utstrekning var uforholdsmessig ut fra domfeltes behov for å kunne oppholde seg i deler av sonen.

Dommen gi veiledning for hvilke momenter som er av betydning ved fastsettelse av sone for kontaktforbud med elektronisk kontroll.

Straffeloven § 57 har bestemmelser om kontaktforbud. Et kontaktforbud kan suppleres med elektronisk kontroll av at domfelte ikke beveger seg inn i et område som er omfattet av forbudet (bevegelsesforbud), jf. § 57 femte ledd første punktum. Vilklarene for å idømme kontaktforbud med elektronisk kontroll er behandlet i flere høyesterettsdommer, jf. HR-2016-783-A, HR-2017-1840-A, HR-2021-1434-A og HR-2021-2151-A.

Ved avgjørelsen av om en forbudssone er uforholdsmessig, må

det gjøres en konkret vurdering av hva som er nødvendig ut fra den fare domfelte er for fornærmede. Domfeltes reelle behov for å kunne bevege seg i det aktuelle området må også vurderes. I saken var domfelte svært ressurssvak og uten fast bopel. Hans eneste nettverk gjennom slekt og venner befant seg på hjemstedet som lå innenfor sonen.

Fornærmede hadde selv flyttet et stykke unna, men gjorde bruk av servicetilbudet på stedet. Domfeltes modus ga ikke tilstrekkelig høyde for at han ville utøve vold mot fornærmede om de skulle møtes. Dette, sammenholdt med de vanskeligheter en flytting ville få for hans livssituasjon, gjorde at hjemstedet måtte holdes utenfor sonen. Høyesterett fastsatte derfor en ny sone eller område hvor domfelte ikke måtte bevege seg.

Dommere: Skoghøy, Matheson, Normann, Bergh, Thyness.

Utlendingsrett I: Ransdømt utlending kunne utvises fra Norge

Høyesteretts enstemmige dom 28. mars 2022 - **HR-2022-653-A** – gjaldt gyldigheten av UNEs vedtak om utvisning av en utledning fra Norge på grunn av alvorlig kriminalitet.

Utlendingen, russisk statsborger, var elleve år da han kom til Norge med familien sin fra Tsjetsjenia. Da han var 23 år, begikk han en rekke grove ran. Han var initiativtager til ranene og brukte vold og trusler for å skaffe seg penger. For dette ble han dømt til fengsel i syv år.

Spørsmålet var om utvisningen var uforholdsmessig. I motsetning til tingretten og lagmannsretten kom Høyesterett til at utvisningen ikke kunne anses uforholdsmessig, jf. utlendingsloven § 70.

Dommen gir retningslinjer for forholdsmessighetsvurderingen ved utvisning av ikke-norske statsborgere som kom til Norge i ung alder.

En varig utvisning er et sterkt inngrep overfor utlendingen, som kom til Norge som barn og har hatt ungdomstiden sin her. Men de straffbare forholdene var så alvorlige at vedtaket om utvisning ikke kunne anses uforholdsmessig.

Dommere: Øie, Normann, Noer, Steinsvik, Sæther.

Utlendingsrett II: EØS-borger dømt for tyveri kunne ikke utvises

Høyesteretts enstemmige dom 7. mars 2022 - **HR-2022-533-A** – gjaldt spørsmål om utvisning av en EØS-borger var gyldig, jf. utlendingsloven § 122 første ledd.

EØS-borgeren fra Romania hadde vedtatt forelegg for to tyverier i henholdsvis 2016 og 2019. Etter det siste tyveriet ble han utvist fra Norge med et innreiseforbud på to år. Høyesterett kom til at utvisningsvedtaket var ugyldig, og dommen gir veiledning for vilklarene for å utvise en EØS-borger ved mindre alvorlige lovbrudd.

Dommen er omtalt i EuroRett nr. 5 2022.

To grunnvilkår må være oppfylt etter utlendingsloven § 122 for at en utlending skal kunne utvises. For det første må «hensynet til offentlig orden» tilsi utvisning, og for det andre må det foreligge eller antas å foreligge «personlige forhold som innebærer en virkelig, umiddelbar og tilstrekkelig alvorlig trussel mot grunnleggende samfunnshensyn».

Videre må utvisningsvedtaket etter § 122 fjerde ledd være proporsjonalt. De EØS-rettslige sider tilsier at de rettslige utgangspunkter for utvisning er helt annerledes enn for utlendinger som

kommer fra land utenfor EØS-området. Utlendingsloven § 122 svarer til unionsborgerdirektivet artikkel 28 (direktiv 2004/38/EF).

Selv om hensynet til offentlig orden tilsa utvisning etter det siste tyveriet, var ikke dette tilstrekkelig for utvisning. Det sentrale spørsmålet var om det forelå konkrete personlige forhold ved EØS-borgeren som tilsa at det var fare for gjentakelse.

I den konkrete vurderingen la Høyesterett vekt på alvorlet i lovbruddene, hvordan disse hadde skjedd og at det ikke forelå opplysninger om organisert kriminalitet. Det ble også lagt vekt på endringene i mannens livssituasjon etter det siste tyveriet. Han ble mer etablert i Norge, noe som talte mot at det forelå gjentakelsesfare.

Saken reiste også spørsmål om EØS-borgerens søksmålsinteresse etter tvisteloven § 1-3 andre ledd. Ut fra tvistetemaets art og samfunnets behov for rettsavklaring, kom Høyesterett til at vilklarene i § 1-3 andre ledd var oppfylt, selv om innreiseforbudet på to år nå var over.

Dommere: Skoghøy, Matheson, Kallerud, Bergh, Høgetveit Berg.

Et av Norges største utvalg
dresser, skjorter og slips.
Alltid til fornuftige priser, og med
egen skredder har vi kort
leveringstid.

Besøk oss her:
Tjuvholmen Allé 10
Lysaker Torg 10
Hegdehaugsveien 36C
Mer info på vår nettside
menswear.no

MENSWEAR
TJUVHOLMEN

STAPPFULLT SEMINAR OM SAMERETT

Sameparagrafens «far» med historisk overblikk

– Vi ser nå et rent rettsdrama som skrider frem, i sak etter sak, på område etter område, med kartlegging og anerkjennelse av samiske rettigheter, mener Carsten Smith.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Da Høyesterett i samarbeid med PluriCourts ved UiO og Samisk Forum i Domstoladministrasjonen inviterte til et seminar om samiske saker i domstolen, innledet tidligere justitiarius Carsten Smith, som ledet Høyesterett fra 1991 til 2002, om samerettens utvikling.

Han fortalte blant annet om en dom fra Høyesterett i 1862 som han tidlig hadde blitt glad i.

Smith kunne praktisk talt ingen ting om samisk kultur da han ble utnevnt som formann i samerettsutvalget i 1980, som utredet samenes rettsstilling. Utredningen la grunnlaget for opprettelsen av Sametinget og Grunnloven § 108 som pålegger statens myndigheter «å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv».

I den 160 år gamle saken Smith refererte til, var spørsmålet om en nomadiserende lappe, en reindriftssame som hadde hugget to friske bjerketrær for å lage seg to par ski i en privat skog i Nordland, hadde rett til dette.

HERRELØS GRUNN

Samen ble frifunnet. — Det historiske forholdet til samene som de opprinnelige beboere av landet, tilsa at man måtte beskytte den bruksrett de hadde for den tidligere herreløse grunn. På den annen side hadde man de innvandrede norske eiendomsbesittere. Jeg ser det slik at denne avgjørelsen viser grunntenkningen i Høyesterett på 1800-tallet. Det var en positiv holdning overfor samene og deres bruksutøvelse som nomadiserende, og positivt for samenes behov for særskilte rettsordninger.

I historiens lys stod avgjørelsen som et godt grunnlag å bygge videre på, sa Smith. Men slik gikk det ikke. — I løpet av 1800-tallet begynte den perioden på omtrent hundre år som omtales som fornorskningstiden for samene, sa Smith.

I 1968 kom to dommer i Høyesterett som slo fast at reindriftssamers rett ikke var begrenset til de lovbestemte rettigheter. Neste hovedskritt var reformen som munnet ut i loven om Sametinget og sameparagrafen i Grunnloven.

STILLE REVOLUSJON

— Da loven om Sametinget ble vedtatt den 29.mai i 1987, ble

Carsten Smiths tese om at samer er et eget folk med en egen kultur, og at dette er utgangspunktet for all samerett, kan ikke gjentas for ofte, sa høyesterettsdommer Cecilie Østensen Berglund innledningsvis. Her Ånde Somby og Carsten Smith i pausen.

det sagt ord som «historisk» og «stille revolusjon» i stortings-salen, sa Smith.

Han dvelte også ved Finnmarksloven, som ble vedtatt i 2005, og som legger grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, og samfunnsliv.

Sameretten har også sin sjørett, påpekte han.

— Langs kysten og i fjordene bor sjøsamene, som ble aller sterkest rammet av fornorskningen. De mistet i stor grad sitt eget språk. Sjøsamene ser fortsatt en kontinuerlig nedgang i virksomheter knyttet til fiskerier, og en nedgang i bruk av samisk språk.

— Den endringen som hadde skjedd på landjorden, ble ikke bragt videre med noen full kraft ute i sjøen, sa Smith.

Men nå er sameretten under kontinuerlig utvikling, påpekte Smith.

— Det kom et nytt kapittel i sametingsloven i fjor om rett og plikt til konsultasjoner som ledd i saksbehandling. Og i fjor ten-te Høyesterett et nytt lys igjen i sameretten, i Fosen-dommen. •

Internasjonale rettskilder

— Det internasjonale rammeverket for samiske saker har et større innslag av internasjonale rettskilder enn man normalt møter i domstolene. Som generalistdommere skal vi håndtere dette, men kompetanseheving er nødvendig.

Det sa høyesterettsdommer og styreleder i Domstolad-ministrasjonen, Cecilie Østensen Berglund, da hun ønsket velkommen til seminaret om samiske saker i domstolen, som ble arrangert i Høyesterett i slutten av mars.

Hun takket spesielt tidligere justitiarius Carsten Smith for å ha bidratt til å alminneliggjøre samerett for jurister. — At vi står her i dag med et seminar for rikets øverste dommere, det skal du ha din del av æren for.

- Tillitskrise mellom samer og Høyesterett

– Kan Norges Høyesterett i dagens rettspraksis med rette benevnes også som samenes Høyesterett, spurte Ånde Somby, førsteamanuensis ved UiT.

For samene har nederlagene i Høyesterett vært mange, sa Somby, som var invitert for å snakke om dagens rettspraksis sett fra et samisk perspektiv.

— Høyesterett snakker som regel gjennom sine dommer, det er sjelden at Høyesterett som institusjon og organ artikulere generelle synspunkter. Men i 2017 kom dommer Arnfinn Bårdsen med en lærdom: At Høyesterett stort sett gjør en god jobb, og at det er få og nevneverdige utfordringer med samiske spørsmål.

— Hvis vi spør Sametinget hva de tenker om det, så var det i 2021 at den daværende sametingspresidenten eksplisitt og spesielt adresserte problemet med at en del av avgjørelsene fra Høyesterett hadde truffet det samiske samfunnet hardt, sa Somby.

DANNELSESREISE

Sameretten har som utgangspunkt at kulturelle forskjeller har rettslig betydning, fremholdt han.

— I hvilken utstrekning gjør samene seg forstått av Norges Høyesterett? Hvilken reell bakgrunn har Høyesterett i samisk historie, samfunnskunnskap, språk og kultur? Hvor mange av dommerne har samisk bakgrunn, kan man spørre, har de samiske venner og bekjente, har de vært i samiske områder, har de gjort seg en personlig dannelsesreise i samisk kultur?

Han spurte så hvordan Høyesteretts «rulleblad» ser ut.

— Domstolene som organ har historisk sett ikke hatt en stor rolle i det samiske samfunnet, med unntak av de klassiske reintyverisakene. Så hvis vi spør oss selv, og ser på nederlagene som har vært for den samiske interessen i Høyesterett, så må vi se dette i hvitøyet og konstatere at nederlagene har vært veldig mange. Vi kan også snu og spørre hvor mange ganger det har gått bra.

STEMNINGSSKIFTE

Fra 2020-tallet har det vært et stemningsskifte i Høyesterett som vipper i mer samevennlig retning, mente han.

— Men vi må konstatere at vi i øyeblikket har en tillitskrise mellom det samiske samfunnet og Høyesterett. Den er der. Men jeg har noen forhåpninger. Det er noen lovende prosesser, det faktum at vi møtes her, er lovende i seg selv. Og arbeidet med den samiske dimensjonen i domstolene er bra, og så er det laget en kulturveileder for domstolen, sa Somby. •

– Et eget folk behøver en egen rettskultur

– Dersom Høyesterett retter fokuset mot problemstillingene på dette feltet, vil dette gi et signal til underinstansene om at sameretten er et område det i større grad bør satses på.

TEKST: KARI HEGSTAD

Det sier sorensskriver Finn-Arne Schanche Selfors ved Indre og Østre Finnmark tingrett, som har rettssteder i Tana og Vadsø. I Tana finner man også det eneste rettsstedet i Norge der alle dommere og ansatte i domstolen snakker samisk.

Ifølge Selfors har det vært avgjørende å få løftet seminaret opp i Høyesterett, ettersom det er her mange av premissene for arbeidet med samiske saker legges. Det grunnleggende spørsmålet som seminaret hadde til hensikt å belyse, var hvordan norske domstoler skal ivareta den samiske rettskulturen.

– Det er alminnelig anerkjent i dag at staten Norge er etablert på territoriet til to folk – nordmenn og samer. Når man anerkjenner det, så må man også sørge for at rettskulturen til begge folk

ivaretas. Rettskulturen er en helt sentral del av det å være et eget folk, mener Selfors.

KULTURFORSKJELLER

Men hva er egentlig samisk rett? Dette var noe av tematikken som han ønsket å belyse for Høyesterett.

Fra samisk side har det over lang tid eksistert egne regler og sedvaner for hvordan man for eksempel skal forholde seg til bruken av naturen, forklarer han.

– Sedvaner og ordninger internt i samiske bygdesamfunn er en sentral del av den samiske rettskulturen, og på flere områder skiller tradisjonene seg fra det som er vanlig i norsk rett. Vi har for eksempel ikke tradisjoner med odelsrett, men praktiserer en ordning der yngste hjemmeværende barn har fortrinnsrett til å overta foreldrenes gårdsbruk eller reindrift.

– I den samiske kulturen har man også litt andre tradisjoner når det gjelder barneoppdragelse. Tradisjonelt har det vært slik at barn fra en tidlig alder har fått ansvar og vært delaktige for eksempel i reindrift- og gårdsarbeid. I tillegg spiller slekt og utvidet familie en sentral rolle dersom foreldre ikke kan ta vare på egne barn. I slike situasjoner bør barnevernet ta hensyn til at gudforeldre og andre utenfor kjernefamilien vanligvis vil påta

seg ansvaret for barna, i stedet for å sende barnet vekk til en fosterfamilie, for eksempel.

FOKUS PÅ FORSONING

Selfors mener også det i større grad bør satses på forsoningsprosesser enn det som ellers er vanlig i norsk rett, og særlig i forbindelse med straffutmåling i straffesaker.

– Ved konflikter i lokale bygdesamfunn er det veldig viktig å få til gode prosesser og løsninger som kan gjenopprette relasjoner mellom folk som befinner seg i det samme miljøet. Dersom man ikke greier å tilrettelegge for slike forsoningsprosesser, kan konflikter videreføres mellom folk og familier i lokalmiljøet.

– Konflikter som ikke løses med gjenoppretting, kan i større grad føre til at folk velger å trekke seg unna stedet. Dersom personer med samisk språk og kultur flytter vekk, vil dette kunne bidra til at det samiske samfunnet svekkes enda mer, forklarer Selfors.

SAMETINGETS SYN UNDERGRAVES

Selv om det finnes kontraster, påpeker han at sameretten og samiske sedvaner på flere områder har blitt gradvis mer lik de norske.

– Samene bor jo i Norge og er en del av det norske samfunnet, så dette er naturlig. Men da må man jo også spørre seg i hvilken grad man fra samisk side skal få anledning til å videreutvikle en egen rettskultur. Her blir det også relevant å spørre i hvor stor utstrekning man i norske domstoler skal legge vekt på de samiske tradisjonene, og for eksempel hvor langt man skal gå i å vektlegge Sametingets syn i konkrete saker.

Sistnevnte problemstilling ble satt på spissen i Høyesterett i 2017 i en sak om reintallsreduksjon.

– Her mente Sametinget at man skulle fordele reintallet internt i distriktet, og at de minste reineierne skulle beskyttes i større grad enn de største. De ønsket altså en viss form for utjevning. Høyesterett var uenige i dette synet, og mente man måtte vektlegge reindriftslovens regler om forholdsmessig reduksjon av reintallet. Høyesterett valgte derfor å se bort fra Sametingets innspill i saken, selv om dette var et syn med godt fotfeste blant samer flest. Høyesterett videreførte også sitt eget standpunkt i en ny sak om reintallsreduksjon fra 2019.

KOMPLISERT JURIDISK METODE

I begge de nevnte dommene var det dissens i Høyesterett. Dette illustrerer hvor kompliserte spørsmål slike typer saker berører, påpeker Selfors.

– Dette er saker med sider både mot norsk rett og samiske sedvaner, og i mange tilfeller vil også folkerett og internasjonal lovgivning komme inn i bildet. Her er det mange rettskilder som skal harmoniseres, og dette aktualiserer nokså kompliserte vurderinger som har å gjøre med grunnleggende juridisk metode. At Høyesterett nå slipper flere samiske saker inn til behandling, er nok et utslag av at det eksisterer en rekke uavklarte spørsmål med behov for grundige vurderinger. •

Justitiarius Toril Marie Øie, Carsten Smith og sametingspresident Silje Karine Muotka.

Viktig erkjennelse

Sametingspresident Silje Karine Muotka mener det er en viktig erkjennelse at samiske saker er noe annet enn andre saker.

Som sametingspolitikker kan man ikke fremme lovproposisjoner, påpekte hun.

– Tar man dette i betraktning, er det ikke så rart at vi kommenterer dommer som vi mener er i strid med urfolks rettigheter.

Fosen-dommen som kom i fjor, er en viktig samerettslig dom fra Høyesterett, sa hun.

– Både Sametinget og reindriften advarte om at vindkraftutbygging på Fosen ikke lot seg kombinere med reindrift, og derved krenker samers rett til reindrift. Men etter at myndighetene har vunnet frem i andre saker med krenking av samers kulturvern, var det ikke overraskende at myndighetene hadde en god dose selvtilit, mente Muotka.

PROGRAMMET

- **Samerettens utvikling**
ved tidligere høyesterettsjustitiarius Carsten Smith.
- **Historiske kilders anvendelse og betydning i samiske saker**
ved professor emerita Kirsti Strøm Bull, UiO, og kommentar ved professor Jens-Ivar Nergård, UiT.
- **Internasjonal urfolksretts betydning**
ved professor Martin Scheinin, European University Institute, Firenze.
- **Dagens rettspraksis fra et samisk perspektiv**
ved førsteamanuensis Ånde Sombly, UiT, og innlegg fra lagdommer og leder i Utmarksdomstolen Nils Asbjørn Engstad.
- **Sametinget som rettskildefaktor**
ved høyesterettsdommer Ingvald Falch, og kommentarer fra Sametinget ved Eirik Larsen og lagdommer Susann Funderud Skogvang.
- **Hvordan bør retten behandle samiske saker**
ved sorensskriver Finn Arne S. Selfors, og kommentarer fra Magnus Matningsdal, leder av Finnmarkskommisjonen Jon Gauslaa og politimester Ellen Katrine Hætta.

– MYE AV MANGFOLDSFOKUSET BYGGER PÅ ET ØNSKE OM Å SE BRA UT FRA UTSIDEN

Advokatfullmektig Wahid Shah fikk en kalddusj da han i et jobbintervju med Finans Norge fikk høre at stillingen han søkte på innebar «negerarbeid».

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

I slutten av mars publiserte E24 en artikkel om 26 år gamle Wahid Shah, som kunne fortelle om en hendelse som satte fyr på mangfolds- og rasismedebatten i norsk næringsliv.

Shah jobber som advokatfullmektig i advokatsamarbeidet Sjødin Meling & Co i Oslo, i hovedsak med utlendingsrett, strafferett og arbeidsrett og ofte med saker knyttet til rasisme og diskriminering. I desember søkte han på en stilling som jurist på teknologifeltet i Finans Norge, og sammen med én annen kandidat kom han videre til tredje-gangsintervju.

Fysisk til stede under intervjuet var leder for den juridiske avdelingen, mens en HR-rådgiver og en seniorjurist deltok digitalt.

— Omtrent halvveis i intervjuet spurte jeg om hvilke arbeidsoppgaver jeg kunne forvente å få i denne stillingen. Da svarte seniorjuristen at jeg kunne forvente arbeidsoppgaver som var «negerarbeid». Jeg ble helt satt ut, men ingen av de andre reagerte. Først tenkte jeg at jeg måtte ha hørt feil, men da seniorjuristen fulgte opp med å si «jeg mente det i positiv forstand, altså!», skjønnte jeg at jeg faktisk hadde hørt riktig.

– VIKTIG Å TA SAKEN VIDERE

«Hvordan er egentlig rasismepolitikken i dette selskapet? Er det slike holdninger de har? Kan jeg trives her? Skal jeg ta opp elefanten i rommet eller vil det ødelegge intervjuet?»

— Tusen tanker gikk gjennom hodet mitt, men resten av intervjuet passerte uten at noen kommenterte det som hadde skjedd. Det var først fire timer

senere at lederen for den juridiske avdelingen ringte meg og beklaget hendelsen. Seniorjuristen selv har jeg fremdeles ikke hørt noe fra.

Etter hvert valgte han å sende inn en anmeldelse til Diskrimineringsnemnda, som har bekreftet at de behandler saken. For å sette et ansikt på rasismen som eksisterer i arbeidslivet, gikk han til slutt offentlig ut med sin historie.

— Det var viktig for meg å ta saken videre, blant annet fordi jeg ønsket å vise andre som utsettes for det samme at det faktisk finnes skritt man kan ta for at denne typen hendelser skal få konsekvenser. Mange som utsettes for

»

Da jeg søkte om traineeships i løpet av jusstudiet ble jeg flere ganger spurt om norskkarakterene mine.

rasisme har hverken kompetanse eller ressurser nok til å slå ned på diskrimineringen, og ofte er man i tillegg så lei av denne måten å bli behandlet på at man rett og slett bare tenker «greit, jeg lar det ligge og prøver igjen neste gang».

SKJULT RASISME

«Vi har dessverre ikke halal-kjøtt i kantina, men du kan jo ta litt salat, da!»

Uttalelser som dette er slett ikke uvanlige, ifølge Shah, som mener den skjulte rasismen og forskjellsbehand-

lingen av ansatte representerer en stor utfordring både i advokatbransjen og i næringslivet ellers.

Dette er en from for hverdagsrasisme som er såpass internalisert hos mange, at holdningene kommer til uttrykk i situasjoner og på en måte som mange gjerne oppfatter som normale og hverdagslige.

— Denne saken er så mye større enn min egen opplevelse hos Finans Norge. Du kan jo tenke deg at dersom en respektert seniorjurist kan få seg til å komme med slike uttalelser i en profesjonell jobbintervju-setting, hva er det folk kan finne på å si i lunsjen, ved middagsbordet eller etter noen pils? Hvor dypt stikker egentlig den skjulte rasismen i norsk næringsliv?

— Da jeg søkte om traineeships i løpet av jusstudiet ble jeg flere ganger spurt om norskkarakterene mine, og i oppveksten har det hendt at arbeidsgivere har bedt meg om å lese tekster høyt for dem i forbindelse med jobbintervjuer. Jeg er selv mørk og oppvokst på Grønland i Oslo med venner av alle mulige etnisiteter. Denne måten å bli behandlet på er velkjent for nesten hver og en av oss, og foreldrene mine har gjennom oppveksten forberedt meg på at jeg ville komme til å havne i slike situasjoner, forteller Shah.

VIL SE BRA UT

De siste årene har mangfold og likestilling fått et stadig større fokus i advokatbransjen. Shah opplever at satsingen i realiteten er begrenset.

— Jeg har inntrykk av at mye av mangfoldsfokuset bygger på et ønske om å se bra ut fra utsiden. Det er typisk at ansatte med minoritetsbakgrunn for eksempel brukes som ansikt utad i for-

”

Jeg tror virkelig at kulturell og mangfoldig forståelse er et konkurransefortrinn. Slik kompetanse gir et bredere og mer solid grunnlag for beslutninger.

bindelse med kampanjer og markedsføring, men hvis man ser på ansattlistene hos de fleste firmaene, ser man samtidig at andelen advokater med minoritetsbakgrunn er veldig liten.

Mangelen på mangfold har trolig sammenheng med lite kunnskap, men en del av årsaken kan være klientgrup-pene som advokatfirmaene ønsker å appellere til, påpeker han.

BREDERE INTERNASJONALT

— For et norsk forretningsadvokat-firma med etnisk norske klienter som den primære målgruppen, er det kanskje enklere å nå ut med en blondine fra Frogner enn med en Abdi fra Somalia. I firmaer som jobber mer internasjonalt ser man at mangfoldet er bredere, og jeg tror nok at dette kan ha sammenheng med at de i større grad forholder seg til mennesker på tvers av landegrenser og med ulike etnisiteter, kulturer, religioner og hudfarger.

Advokatfirmaene må selv sørge for å eksponere seg for mangfoldet som finnes, mener Shah.

— Jeg tror virkelig at kulturell og mangfoldig forståelse er et konkurransefortrinn. Slik kompetanse gir et bredere og mer solid grunnlag for beslutninger, fordi man involverer et bredere spekter av innfallsvinkler. Med et større internasjonalt fokus vil både språklig og kulturelt mangfold være en viktig nøkkel for å tilpasse seg samfunnsendringer og en bransje i utvikling.

— Hva er den vanskeligste saken du har hatt som advokatfullmektig, og hva lærte du av den?

— I det siste har jeg arbeidet med en sak om utlevering av en slovakisk borger som i en årrekke har jobbet med å

offentliggjøre korrupsjonssaker i hjemlandet. Hans arbeid har ført til at flere høytstående mennesker i politikken, politiet, domstolene og påtalemyndigheten har måttet gå av, og flere av dem er også blitt straffedømt. Som en konsekvens av sitt arbeid, har han fått trusler og falske anklagelser mot seg, herunder blitt urettmessig straffeforfulgt. Han søkte om asyl i Norge, men Slovakia begjærte ham utlevert. Saken har dokumentasjon på over femten hundre sider, og nitti prosent av dette er på slovakisk.

— Å jobbe med en slik sak når man kun er en advokatfullmektig, har vært veldig utfordrende og utviklende. Å

snakke med aktører på tvers av landegrenser, ta stilling til internasjonale problemstillinger, kontakte slovakiske myndigheter, advokater og tidligere ministre i Slovakia, har vært veldig spennende og lærerikt. Jeg skal være advokat og støttespiller for denne mannen, og samtidig jobbe som etterforsker for å finne nye bevis i saken. Du begynner å forstå at advokatrollen er så mye større enn bare å være juridisk rådgiver.

—Hva inspirerer deg?

— Jeg er veldig opptatt av selvutvikling, og at jeg for hver dag som går blir en bedre versjon av meg selv. Det betyr at jeg har noen viktige prinsipper og «mindsets» som jeg holder meg til. Det første er at alle er mennesker og at alle gjør feil. Det er derfor viktig å ha en optimistisk holdning til feilene man gjør, fordi det er mye lærdom å hente. Det andre er at det viktig å huske på at utvikling skjer gradvis og ikke over natten. Å kunne bli en bedre versjon av seg selv er en maraton — ikke en spurt.

— Hva driver du helst med, når du ikke jobber?

— Når jeg ikke jobber bruker jeg mye av tiden min på å lese bøker og lage episoder til podcasten min. Jeg tilbringer også mye tid med kona mi. Work-life-balance er viktig!

— Hvilke TV-serier følger du med på?

— Jeg har i løpet av barndommen og ungdomstiden blitt en såkalt anime- og manga-elsker, så jeg ser mye på dette. Utenom dette ser jeg for tiden på serien «Your Honor» på HBO og «For Life» på Netflix. Begge er serier som setter advokatrollen i et perspektiv, noe som gir meg motivasjon. •

Når domstolen blir politikk

Advokatforeningen har lenge etterspurt en rettsstatsmelding, og en politikk for rettsstaten vår. Vi opplever at viktige sider av den, som maktbalansen mellom staten og borgerne, blir utsatt for stadige utfordringer: At politi og påtalemyndighet får (om enn vel begrunnede) nye ressurser og virkemidler, mens forsvarersiden svekkes gjennom stadig mer underregulerte rettshjelpsatser og ensidige straffeprosessuelle endringer.

Og vi aner at domstolen ikke behandles med den respekt den fortjener. En domstol er en statsmakt på linje med regjeringen og Stortinget, ikke et forvaltningsorgan som er underlagt deres politiske behov for innsparinger eller markeringer. Det absolutt siste en regjering skal bruke som virkemiddel for signalpolitikk, er domstolene våre.

Når domstolen skal reformeres bør det legges særlig stor vekt på Domstoladministrasjonens egne utredninger, og på de rettslige fagmiljøers høringsuttalelser. Rettssikkerhet er en forutsetning for demokratiet, en garanti mot myndighetsmisbruk og en motor i tillitssamfunnet. Hvordan rettssikkerhet oppnås best, for alle over hele landet, er et spørsmål som krever dyp innsikt i, og lang erfaring med, rettsstatens og domstolens organisering og virkemåter.

Da justisministeren uttalte til VG om domstolens organisering at «det er et sterkt behov i Norge for å lytte mer til vanlige folk, og mindre til ekspertene», var det flere som stusset. Det var sikkert en spissformulering. Selvsagt skal det lyttes til vanlige folk, men slik man bør legge meget stor vekt på ekspertenes uttalelser når det gjelder den nærmere organiseringen av helsevesenet og forsaret, bør man gjøre når domstolen organiseres.

Når det er sagt, tror jeg også at det er noe oppkonstruert i at «vanlige folk» som får forklart hva reformen faktisk har gått ut på, og som eventuelt også får egne erfaringer med domstolene i ny organisering, skulle være negative til den.

Domstolsreformen hadde sin bakgrunn i utredningen fra Domstolkommisjonen i NOU 2019: 17 Domstolstruktur. Den konkluderte med at det var nødvendig å utvide rettskretsene for å styrke rettssikkerheten, sikre fortsatt høy tillit til domstolene og forbedre ressursutnyttelsen. Domstolkommisjonens mente reformen ville bidra til å styrke fagmiljøene, forbedre effektiviteten i domstolene, og å gi en mer fleksibel håndtering av ujevn sakstilgang mellom rettskretsene. Dette er nå gjennomført, samtidig som *rettsstedene* jo er beholdt og dermed fortsatt er like nær folk som før.

Reformen har hatt kort tid til å virke, og det er ikke gjennomført noen evaluering av den. Det lå omfattende utredninger bak Domstolkommisjonens forslag, og det er særdeles viktige hensyn reformen søker å ivareta. Når den foreslås reversert før vi vet hvordan den virker, vekker det en stygg mistanke i meg. Er regjeringen mer opptatt av å *fremstå* som «nær folk», enn den er av en best mulig fungerende domstol for alle — og av å forklare folk hva reformen faktisk går ut på?

Jeg vil oppfordre deg til å lese Advokatforeningens høringsuttalelse om reverseringen, som du finner på vår hjemmeside. La meg her bare løfte frem ett punkt som jeg opplever

som betegnende for hvilke prioriteringer jeg aner ligger bak regjeringens ønsker.

I høringsnotatets punkt 4 peker departementet på spesielle sakstyper, og ber om innspill til hvordan utfordringer knyttet til disse best kan ivaretas i en eventuell reversert domstolstruktur. Den største gruppen av saker det siktes til her, er barnesakene. Som vi spør i vår høringsuttalelse: Ville det ikke være naturlig når man vil reversere reformen, slik regjeringen ønsker, å spørre om hva man kan gjøre for å styrke rettssikkerheten på dette området? Og ikke hva som kan gjøres for å unngå/begrense *reduksjon* av rettssikkerheten ved en reversering av domstolstrukturen? Vår erfaring er at reformen har ført til at det i langt mindre grad benyttes dommerfullmektiger i disse sakene, og at barns rettssikkerhet er styrket av reformen, slik også Barneombudet flere ganger har uttalt.

Advokatforeningen er et mangfoldig fellesskap, og det var flere ulike meninger om domstolsreformen da den ble innført

”

Hvordan rettssikkerhet oppnås best, for alle over hele landet, er et spørsmål som krever dyp innsikt i, og lang erfaring med, rettsstatens og domstolens organisering og virkemåter.

i 2021. Tilbakemeldingene vi har fått fra medlemmene i den tid reformen har virket, er i imidlertid i all hovedsak positive. Vi har fått tilbakemeldinger som at lokale forskjeller er minsket, at forutsigbarheten har økt, at domstolene synes mer effektive og at ressursene fordeles enklere og bedre på de ulike rettsstedene. Flere medlemmer og tillitsvalgte som i forkant var motstandere av domstolsreformen, har meldt at de likevel er negative til reversering.

Noen av våre 19 kretser mener at det noen steder er lokale forhold som kan tilsie en hel eller delvis reversering, andre ønsker en evaluering etter at dagens organisering har fått virket

lengre enn i dag før de tar endelig stilling. Det er naturlig, og det kan selvsagt tenkes lokale forhold som tilsier tilpassede tilnærminger.

Advokatforeningen er imidlertid mot reverseringen generelt. De viktigste argumentene regjeringen fremfører i sitt høringsnotat, virker fremmede og tidvis oppkonstruerte. Jeg føler meg ikke trygg på at det er borgernes rettssikkerhet og tillit til domstolen som motiverer ønsket om reversering. Tvert imot er jeg redd for at regjeringen er i ferd med å bruke domstolene til å drive symbolpolitikk. Til det er imidlertid domstolen og dens sentrale rolle i rettsstaten altfor viktig. •

JON WESSEL-AAS
Leder av Advokatforeningen
jwa@lundogco.no

HVOR MYE LIDELSE AKSEPTERER STATEN AT DENS PASIENTER UTSETTES FOR?

Av SYNNE BERNHARDT, advokatfullmektig, Sjødin Meling & Co

Den europeiske menneskerettskonvensjon art 3. sier at ingen må utsettes for nedverdiggende og umenneskelig behandling. Pasient- og brukerrettighetsloven sier at alle, også innsatte som er syke, har rett på nødvendig, forsvarlig, verdig og omsorgsfull helsehjelp.

Lørdag den 5. februar 2022 viste NRK Lørdagsrevyen et innslag om en innsatt ved Ullersmo. Som det følger av den innsattes legejournaler, har den innsatte/pasienten et erkjent smertesyndrom etter en omfattende kreftoperasjon i 17-års alderen, med etterfølgende intensiv cellegiftbehandling. Før han ble satt inn, hadde han klart å holde smertene noenlunde i sjakk med spesialisert fysikalsk behandling.

Behandling opphorte dagen han ble satt inn, i begynnelsen av februar 2021.

Dette medførte en voldsom intensivering av smertene, som kun etter fem døgn resulterte i at han mistet synet, kjeven gikk ut av ledd, og han ble nærmest paralyisert i armer og ben. Riktig behandling fikk han likevel ikke. Som et substitutt ble han tilbudt smertestillende medikamenter, men langt fra tilstrekkelig.

Da han som mange andre, på grunn av Covid-restriksjoner, ble satt på isolasjon/i karantene, hvor han ble sittende i tilnærmet tretti døgn, ble også de smertestillende medikamentene tatt fra ham. Han forteller at det bildet som brant seg fast i ham var å knuse nesen mot doskålen i selvmords hensikt, slik at han kunne gjøre slutt på det hele.

Det er vel ingen tvil om at enhver ville blitt traumatisert av slike opp-

levelser, som han selv beskriver som tortur.

Fengselshelsetjenesten trodde tilsynelatende hverken på pasienten, eller spesialistene, til tross for at det ble oversendt cirka femti legeerklæringer fra tiden ved Radiumhospitalet og frem til nåtid. Fra legehold i fengselet ble det for eksempel hevdet at en ikke hadde observert at pasienten hadde smerter. Spesialisert fysikalsk behandling kunne han da naturligvis ikke bli tilbudt.

Fengselshelsetjenesten sendte ham etter hvert til nye eksterne spesialister, inkludert en av Norges fremste smerteleger. Samtlige spesialister bekreftet innsattes sykehistorikk og behandlingsbehov. De kom med utvetydige råd om hvilken behandling pasienten trengte for å kunne makte å eksistere på et slags minimumsnivå, nemlig spesialisert fysikalsk behandling.

Helseavdelingen i fengselets svar på

”

Staten synes ved denne avgjørelsen å akseptere at den selv, med loven i hånd, kan utsette pasienter for stor grad av lidelse, beskrevet av en av spesialistene som inhuman behandling. Det er svært bekymringsfullt.

dette var i stedet å følge opp med mer av det som ikke virket — å gi pasienten mer av avhengighetsskapende medikamenter (A- og B-preparater), i økende doser. Helseavdelingen påførte ham, ifølge ulike eksterne spesialister, altså enda en lidelse, et «iatrogent avhengighetssyndrom», en opioidavhengighet.

Timene hos den eksterne smertespecialisten ble ikke fulgt opp, og det endte med at pasienten kun kom seg til to av fem konsultasjoner i løpet av cirka seks måneder.

I tillegg til det som er gått gjennom over, har pasienten en hjertelidelse, som må opereres med åpen hjertekirurgi. Til den nødvendig oppfølgende hjerteundersøkelse i april 2021 kom han seg dessverre heller ikke. Ei heller til lungeundersøkelser i desember 2021.

I oktober 2021 var pasienten blitt overhengende suicidal på grunn av traumer og panikkangst. Han ble derfor lagt inn ved psykiatrisk klinikk ved Akershus Universitetssykehus HF (Ahus). Oppholdet ble imidlertid kortvarig, han var ikke alvorlig (nok) psykiske syk.

Etter tilbakekomst fra Ahus fant vaktene i fengselet 17 tabletter, hovedsakelig i kategorien C-preparat - som eksempelvis paracet - som han i vanvare hadde plassert på bordet, istedenfor å levere til vakta, som han skulle ha gjort. Medikamentene var foreskrevet av fengselslegen.

Da kom det et vedtak om bruk av glassvegg ved besøk, hvilket innebar at han ikke kunne ha normal kontakt med sitt barn, sine foreldre eller sin kjæreste.

Noen dager etter, tok vedkommende som etter hvert hadde blitt hans beste venn, livet av seg i nabocellen.

Han hadde gjennom lange samtaler med min klient fortalt at han i lengre tid hadde slitt med tung depresjon som han skal ha bedt om helsehjelp for, men uten å få adekvat behandling, ifølge min klient. Før han tok livet av seg, ba han min klient skrive ned et budskap på en lapp som han ønsket skulle sendes ut av fengselet. Min klient har videresendt budskapet til Statsforvalteren og Helsetilsynet som en bekymringsmelding.

Etter denne svært dramatiske hendelsen fikk min klient en totalkollaps og befant seg i en eksistensiell krise. Han tryglet om å få gi pappaen sin en klem. Det var umulig, så lenge glassveggrestriksjonen ble opprettholdt. Det hører med til historien at lydanlegget i fengselet ikke fungerte, så besøk måtte gjennomføres med glassvegg uten fungerende lyd. Det ble ikke

foretatt fortløpende vurderinger av hvilken helsemessig konsekvens restriksjonen hadde på min klient, selv om det ble bedt om.

Da det ble vurdert av ekstern spesialist at det forelå fare for at han ville «følge etter» sin venn, ble det bedt om umiddelbar opphevelse av restriksjonen. Oppfordringen ble ikke etterkommet av fengselet. Belastningene med dødsfallet gjorde at han isolerte seg på cellen på grunn av økende angst og depresjon, i tillegg til smertene.

Ny innleggelse ved Ahus var et faktum. Et av behandlingstiltakene som legene straks iverksatte, var kontakt med familien. Han trengte omsorg. Men, oppholdet ble kortvarig, og det bar raskt tilbake til Ullersmo.

Min klient ble imidlertid bare sykere og sykere, hvilket førte til en tredje innleggelse ved Ahus. Han var nå blitt en kasteball mellom fengsel og psykiatri, når utgangsproblemet — smertene - kunne blitt behandlet så enkelt, nemlig med spesialisert fysikalsk behandling.

I løpet av disse månedene har familien, og etter hvert jeg som hans prosessfullmektig, klaget til Statsforvalteren. Den første klagen ble sendt inn av familien i mars 2021, i forbindelse med isolasjonsoppholdet. Klagen til Statsforvalteren er blitt mange, og det ble lagt ved stadig nye og oppdaterte spesialisterklæringer. Deler av en av disse lyder:

«Pasienten har før han ble innsatt ikke hatt behov for smertelindring med A- eller B-preparater, men etter innsettelsen ved Ullersmo har han - til tross for en svært godt dokumentert sykehistorie og grundige beskrivelser av den til enhver tid aktuelle medisinske situasjon i form av klare fortløpende anbefalinger fra spesialister, herunder undertegnede - ikke mottatt og/eller blitt fremstilt til nødvendig behandling i tilstrekkelig grad.

Dette har medført at pasienten, ikke bare i perioder, har gått med intraktable smerter som har ført til store og uforholdsmessige somatiske og psykiske belastninger og tilleggslidelser, noen av dem kanskje irreversible.

Soningsforholdene, når en ser helsetilbudet han har mottatt, eller ikke mottatt,

under ett, har derfor vært uforsvarlige medisinske sett og inhumane i et humanistisk perspektiv.»

Statsforvalteren kom i januar 2022 med sin konklusjon; pasienten mottar forsvarlig helsehjelp i fengselet. Konklusjonen baserte Statsforvalteren på to korte uttalelser som hadde kommet fra helseavdelingen selv, en fra juni og en fra august 2021, hvor helseavdelingen hevdet at de ga pasienten forsvarlig helsehjelp.

Det dramatiske er at staten ved Statsforvalteren, som er satt til å operasjonalisere pasient- og menneskerettigheter, legitimerer det som etter mitt

syn må betraktes som nedverdiggende og uforsvarlig behandling av en pasient. Forholdet til EMK ble ikke drøftet av Statsforvalteren, til tross for henvisninger til EMK- og EMD-avgjørelser som har felt nasjoner for liknende adferd.

Staten synes ved denne avgjørelsen å akseptere at den selv, med loven i hånd, kan utsette pasienter for stor grad av lidelse, beskrevet av en av spesialistene som inhuman behandling. Det er svært bekymringsfullt. •

Kronikken er skrevet i samråd med klienten. Han ønsker at hans og hans venns historie skal bli kjent.

TILSVAR:

– IKKE ET KORREKT BILDE

Av HELGA ARIANSON, konstituert fylkeslege i Viken

Vi kan ikke se at beskrivelsen av den innsattes helsehjelp er i samsvar med den informasjonen vi har. Vi mener artikkelen gir et misvisende bilde av det som har skjedd. Ut fra den informasjon vi har mottatt og innhentet i saken, kan vi ikke se at advokatens omtale gir et korrekt bilde av saken. Vi kjenner oss heller ikke igjen i, og tar avstand fra, de karakteristikk advokaten kommer med av Statsforvalterens saksbehandling. I denne saken har vi undersøkt forholdene grundig.

TILSVAR:

– HAR FÅTT FORSVARLIG HELSEHJELP

Av GUNNHILD GRIMSTAD-KIRKEBY, kommunaldirektør for helsevern og sosial omsorg, Ullensaker kommune

Statsforvalteren har konkludert med at den innsatte som Bernhardt representerer, har fått forsvarlig helsehjelp i Romerike fengsel. Dette merker vi oss og ønsker ikke å kommentere saken ut over det.

Forfatter: Knut Berge
Forlag: Fagbokforlaget 2022
Antall sider: 489
Pris: 599 kroner

Rett praksis. Lærebok i norsk juridisk metode

«Dagens juridiske metode er en annen enn de foregående juristgenerasjoners. Intet av dette er tilfeldighetens spill, det skyldes en miks av økonomiske forhold, internasjonale trender, politiske valg og hjemlige maktstrukturer. Denne dynamikken tror jeg det er klokt å ta med seg. (...) Det første sikre ord i rettskildelæren er at siste ord aldri

blir sagt. Det andre siste ordet er at den som er «bakpå» fra starten av, vil slite med å følge med på feltet», skriver forfatteren i bokens etterord.

«Fremtidens jurister må lære seg mer avanserte juridiske metoder, og beherske europeisk juss. De må kort sagt forstå, tolke og anvende de juridiske tekstene bedre enn min generasjon har gjort», skriver han.

«Juridisk metode har endret seg de siste tiårene, men denne boken gir en samlende og oppdatert fremstilling av norsk rettskildelære. Den er også ment som en øyeåpner i en tid med mange rettsskandaler», skriver forlaget om boken.

Internasjonale menneskerettigheter og EØS-rett har egne kapitler i boken. Boken er en lærebok for jusstudenter, men kan også leses av advokater og dommere, ifølge forlaget.

Forfatter: Kristin Schjønby Kværnø, Hilde L. Høksnes og Åsfrid Vågslid Haga
Forlag: Universitetsforlaget 2022
Antall sider: 1320
Pris: 2399 kroner

Finansforetakloven. Lovkommentar

Boken kommenterer hver enkelt bestemmelse i finansforetakloven, som trådte i kraft 1. januar 2016. «Loven gjennomfører en rekke EØS-relevante bestemmelser til loven i forskrifter og EU-forordninger som er gjort gjeldende direkte

som norsk forskrift», skriver forlaget. Under hver enkelt bestemmelse henvises det til forarbeidene, og der det er relevant, vises det også til EU- og EØS-forordninger, skriver forfatterne i forordet. Mens Høksnes er advokat i Selmer, er de to andre forfatterne ansatt i Finanstilsynet.

Alle bokens kapitler innledes med generelle kommentarer som setter lovbestemmelsene inn i en bredere rettslig sammenheng.

Bokens målgruppe er jurister, advokater og andre som arbeider i eller med finansforetak og med finansregulatoriske spørsmål.

Boken er ajourført pr. 1. august 2021

Forfatter: Finn Arnesen, Ole-Andreas Rognstad, Olav Kolsstad, Simen Hammersvik, Erling Hjelmeng
Forlag: Universitetsforlaget 2022
Antall sider: 720
Pris: 989 kroner

Oversikt over EØS-retten

Boken tar mål av seg til å gi en oversikt over EØS-rettens betydning i norsk rett på ulike retts-

områder, og hvilke EØS-rettslige skranker lovgiver og forvaltning må forholde seg til, skriver forlaget.

«Forfatterne gir en innføring i reglene for fri bevegelse for varer, tjenester, personer og kapital, og regelverket som regulerer konkurranse mellom foretak, offentlig innkjøp og statsstøtte.»

Boken, som vil være i salg fra 27.mai, skal etter planen overta stillingen til Sejersteds bok EØS-rett, som har vært et standardverk på området, ifølge forlaget.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Digitale foredrag, masterclass og Takk & lov

Flere fysiske Masterclass-kurs står for tur denne våren, samt livesending av podkasten Takk & lov. Flere foredrag hentet fra de årlige oppdateringskursene er tilgjengelig digitalt.

NYTT I SKATTERETTEN

Rettsutviklingen og rettspraksis fra det siste året. Foredrag av Anette Fjeld fra Simonsen Vogt Wiig og Wensing Pytterud Li fra Deloitte Advokatfirma.

Tid: Digitalt, 2 timer **Pris:** 1500 kroner *

NYTT I OPPHAVSRETEN

Opphavsretten er preget av stor aktivitet fra de lovgivende myndigheter, i Norge så vel som i EU. Det er avsagt flere viktige dommer. Foredrag av professor dr. juris Ole-Andreas Rognstad, stipendiat Kristina Stenvik og professor Harald Irgens-Jensen fra UiO, Institutt for privatrett.

Tid: Digitalt, 3 timer. **Pris:** 2100 kroner *

NYTT I TINGSRETEN

Gjennomgang med oppdatering av rettspraksis det siste året. Foredraget holdes av fagdirektør Ingrid Aasen (Landbruks- og matdepartementet), og advokat Kristoffer Dons Brøndbo (Advokatfirmaet Rekve, Pleym & Co).

Tid: Digitalt, 3 timer. **Pris:** 2100 kroner *

MASTERCLASS I KONKURS, AKKORD- OG PANTERETT

Hvilke krav er selskapet som er under rekonstruksjon forpliktet til å dekke, og hvilke omfattes av forslaget om rekonstruksjon? Ledende fageksperter innleder. Kursledere er Ellen Schult Ulriksen (Haavind) og Nils Holger Koefoed (Ro Sommernes Advokatfirma). Det gjennomføres fire Masterclass-kurs innen dette rettsområdet som gir 16 etterutdanningstimer.

Tid: 12. mai **Pris:** 4250 kroner pr. samling **Sted:** Oslo

MASTERCLASS I COMPLIANCE

Anti-hvitvasking er hovedtema. Trender, oppdatering fra Økokrim, samt praksis fra en virksomhet gjennomgås. Forumet ledes av Thomas Brandi (Selmer), Advokat Georg A. Engebretsen (Wiersholm), Hugo Munthe-Kaas (DLA Piper) og Håkon Amundsen (Storebrand)

Tid: 25. mai. **Pris:** 4250 kroner pr. samling **Sted:** Oslo

TAKK & LOV LIVE: YTRINGSFRIHET MED ANINE KIERULF OG KADAFI ZAMAN

Livesending av podcast der temaet er ytringsfrihet. Anine Kierulf er gjest.

Tid: 8.juni. **Pris:** Gratis **Sted:** Rebel, Oslo.

* Inngår i abonnementet JUS Digital.

Innlevering pågår til
Høstens auksjoner

© Kunstner / BONO 2022

Per KLEIVA, Kyss, 1965. Tilslag 250.000 kr.

Vi ønsker objekter av høy kvalitet til våre høstauksjoner:

- Kunst
- Skulptur
- Moderne design
- Vintage
- Kinesisk porselen
- Bondeantikviteter
- Antikviteter
- Sølv
- Smykker og ur
- Våpen

Ta kontakt for en uforpliktende verdivurdering av to av markedets mest erfarne eksperter.

Pascal Nyborg, mob. 934 22 210

Jan Tore Seland, mob. 916 14 021

eller send mail til post@christiania.as

Et utvalg oppnådde priser hos Christiania Auksjoner

L. KARSTEN, «Misse i sengen», 1914.	6.200.000 kr.
E. MUNCH, «Ung kvinne i blått»	3.500.000 kr.
C. LARSSON, «Pike under blomstrende tre».	2.400.000 kr.
E. MUNCH, «Nude standing in an interior»	1.800.000 kr.
E. MUNCH, «Dobbeltportrett»	1.700.000 kr.
A. KAVLI, «Sommerdag»	1.200.000 kr.
F. THAULOW, «Fransk elvelandskap»	720.000 kr.
L. KARSTEN, «Fra Skagen»	600.000 kr.

Grete PRYTZ KITTELSEN, Vase. Tilslag 80.000 kr.

Drrikkekanne i sølv, Johannes Johannesen Reimers d.e. Mester 1667-1722. Tilslag 460.000 kr.

Charles & Ray EAMES, Lounge chair '670' Tilslag 44.000 kr.

Louis Comfort TIFFANY, Bordlampe "Crocus" Tiffany Studios. Tilslag 330.000 kr.

Ludvig KARSTEN, Misse i sengen, 1914. Tilslag 6.200.000 kr.

Christiania
auksjoner as
- etablert 1932

Thomas Heftyes gate 48/50, 0267 Oslo
Tlf 22 12 36 36
post@christiania.as | www.christiania.as

– Vil vise at det er plass til folk som heter Oguz og Fatima

– Å kunne et ekstra språk kan være en stor fordel, men mangfoldskompetanse må ikke reduseres til bare dét, sier Vjosa Maxhuni.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Wiersholm har en mentorordning med organisasjonen Mino. Jur ved UiO, og hadde nylig sitt årlige avslutningsarrangement. Blant mentorene er firmaets senior associate Fatima Dahri. Hun har veiledet jusstudenten Oguz Kalayci.

– Jeg håper å kunne vise ham at det er gøy å jobbe som forretningsadvokat i Wiersholm, og at det er plass til folk som heter Fatima eller Oguz i denne bransjen, sier Dahri til Advokatbladet.

Intensjonen er ikke å forme menteene til forretningsadvokater eller å skape en pool å rekruttere fra, men å gi dem innsikt, erfaringer og en person å sparre med, slik at menteene til slutt kan velge den veien som er riktig for dem, poengterer hun.

Samtidig får også firmaet større innsikt i hvilke behov og ønsker denne gruppen studenter kan ha.

SE MULIGHETER

– I rollen som mentor skal vi ikke fortelle menteene hva de skal gjøre med sin karriere, men hjelpe dem til å se mulighetene som finnes. Et av verktøyene jeg bruker når jeg prater med min mentee er spørreord som hva, hvorfor og hvordan. Vi ønsker å vise denne gruppen at det å ha en minoritetsbakgrunn ikke er et minus, men at det i enkelte tilfeller kan være verdifullt og et konkurransefortrinn, sier Dahri.

Selv er hun født i Norge med foreldre fra Marokko som hadde et begrenset nettverk da de kom til Norge.

Gjennom studiet og ulike mentorprogrammer bygget hun et nettverk med advokater hun kunne sparre med. De ga henne også et innblikk i hvordan det var å jobbe med forretningsjuss i et stort advokatfirma.

– Hvis jeg kan være en slik sparringspartner for studentene i denne ordningen, føler jeg at jeg har oppnådd noe verdifullt, sier Dahri, som også har flere verv utenfor firmaet, deriblant som styremedlem i Ungt entrepriseforum.

Også Oguz Kalayci er godt fornøyd med å ha fått en mentor.

– Jeg har hatt min mentorperiode mens jeg skriver master. Å kunne snakke med Fatima om denne har vært veldig nyttig, sier han.

TRENGER FORBILDER

For kollega og partner Christel Søreide var veien inn i advokatbransjen ikke helt den hun hadde sett for seg.

– Jeg hadde ingen advokater i familien, og hadde mange fordommer mot bransjen da jeg var student, sier hun.

For at andre som ikke kjenner bransjen godt skal få bedre kunnskap om hva det egentlig innebærer å jobbe som forretningsadvokat, er det viktig å få inn studentene på trainee-opphold der begge partene kan bli bedre kjent, mener hun.

– Og for å få frem kvinnelige forretningsadvokater vet vi hvor viktig det er med kvinnelige forbilder. Gruppen med minoritetsstudenter har til nå ikke hatt så mange å identifisere seg med, sier hun.

Wiersholm opplever at mangfoldet i firmaet stadig øker. De siste tre årene har firmaet tatt opp femti prosent kvinnelige partnere. Firmaet har satt seg et mål om at kvinneandelen i partnerskapet skal øke til minimum 33 prosent i 2028. Advokatene i firmaet har bakgrunn i fjorten ulike land, og totalt snakker de atten ulike språk.

– Jeg er mangfold-optimist! Vi opplever at vi får inn mange dyktige folk med minoritetsbakgrunn, og våre medarbeiderundersøkelser viser at vi har klart å skape et miljø der folk opplever at de kan være seg selv på jobb. Jeg føler at det går i riktig retning, men vi skal ikke lene oss tilbake, sier Søreide.

MER ENN ET EKSTRA SPRÅK

Vjosa Maxhuni, som er fast advokat i Arntzen de Besche, har vært mentor for Nariman Hame.

Maxhuni er opptatt av å fremme en mer nyanisert samtale rundt den ekstra kompetansen mange med ikke-etnisk norsk bakgrunn sitter på.

– Det er ikke det at jeg er født i Kosovo som er avgjørende, men summen av opplevelser jeg har med meg. Ofte kan verdien av mangfold bli redusert til at man kan et ekstra språk. Men det er så mye mer. Alt fra å ha opplevd utenforskap; og at man derfor vil ønske å inkludere andre, til at man kan bruke en annen kultur- og sosioøkonomisk bakgrunn til bedre å forstå klienter og kolleger. Det bør man bruke litt tid på å reflektere rundt. Man må også være ærlige på hvilke utfordringer og fordommer flerkulturelle kan oppleve i bransjen, sier hun.

Hun håper enda flere firmaer vil få øynene opp for en satsning på mangfold.

– Problemstillingene vi jobber med er stadig mer komplekse, varierte og inngripende. Da er det viktig å få de beste talentene inn og å få inn ulike perspektiver, sier Maxhuni.

MYE STRAFFERETT

Tradisjonelt har mange jurister med minoritetsbakgrunn ønsket å jobbe med strafferett.

– Den kollektivistiske tankegangen står nok sterkt blant en del med innvandrerbakgrunn. Og mange kan ha et ekstra ønske om å bidra tilbake i samfunnet, enten ved å jobbe med privatjuss eller jobbe i det offentlige. Men vi trenger heldigvis ikke velge mellom å være menneskerettsadvokat eller forretningsadvokat, sier Maxhuni som selv er engasjert innen bærekraft i bygg- og anleggsbransjen og er leder for Yngre Advokater Oslo, som jobber med ulike samfunnsaktuelle temaer.

– Jeg synes også at vi som er så privilegerte å komme dit vi er i dag, har et ansvar for løfte andre frem, fortsetter hun og forklarer at dette er hennes motivasjon for være mentor.

Etter planen vil en ny runde med mentordningen for jusstudenter med minoritetsbakgrunn starte opp senere i år. •

Christel Søreide, Fatima Dahri, Oguz Kalayci, Nariman Hame og Vjosa Maxhuni håper en mentorordning for kan bidra til å ufarliggjøre advokatbransjen for studenter med minoritetsbakgrunn.

NYINNMELDTE
Advokatfullmektiger
Aarevoll Erik Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS BERGEN
Andreassen Marthe Olivia Advokatfirmaet Baadstø AS SANDNESSJØEN
Asplin Live Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Bakken Ine Advokatfirma Remman AS OSLO
Borlaug Thorbjørn August Kringlebott n Dæhlin Sand Advokatfirma AS OSLO
Brende Johan Fredrik Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Broch Sofie Eline Tenstad Advokatfirmaet Schjødt AS BERGEN
Dhondup Marcus Advokatfirmaet Møller AS LILLESTRØM
Dreyer Fredrik BDO Advokater AS OSLO
Ellingsen Bjørn Michael Advokatfirma Tingmann AS STAVANGER
Ellingseter Mads Sundbye Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Fekri Melodi Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Ferstad Tonje Ernst & Young Advokatfirma AS BERGEN
Gjernes Audun Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Grindland Kevin Harris Advokatfirma AS BERGEN
Gustavsen Magnus Advokatfirmaet Dehn DA SANDVIKA
Holm Axel Mauritz Johnsen KPMG Law Advokatfirma AS OSLO
Huseby Stine Fridén Advokatfirmaet Grette AS OSLO
Høgberg Ellinor Serine Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Hønstad Kathrin Ross BDO Advokater AS avd Trondheim TRONDHEIM
Jakobsen Sophie Advokatfirmaet Haavind AS OSLO
Jordan Ida Christiansen Advokatene Berg Ditlev-Simonsen AS OSLO
Karlsen Ann-Kristin Advokatfirmaet Legalis AS OSLO
Karstensen Sverre Magnus Advokatfirmaet Grette AS OSLO
Kristoffersen Eirik Grude Advokatfirmaet Magnus Legal AS STAVANGER
Kristoffersen Elisabeth Kvale Advokatfirma DA OSLO
Kvinnegard Nina Stenbro Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS DRAMMEN
Liverød Mari Gunnufsen Advokatfirmaet Ræder AS OSLO
Løfors Kjersti Konstanse Advokatfirmaet Ræder AS OSLO
Morris Joseph Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS OSLO
Mortensen Johanna Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Olsen Jesper Baukop Advokatfirmaet Røseid, Tønsberg & Karlstad AS ÅRNES
Olsen Silje BDO Advokater AS avd Trondheim TRONDHEIM
Runde Andreas Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Sagmo Johanna Tessem Advokat Inge M. Evja AS KVITeseID
Skiri Endre Advokatfirmaet Hasle AS TØNSBERG
Smith Helene Elden Advokatfirma AS HAUGESUND
Solhaug Sjur Advokatfirmaet Schjødt AS BERGEN
Stavland Rebekka Advokatfirmaet Schjødt AS BERGEN
Styren Bengt Erik Andreas Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Sættem Thor Kleppen Elden Advokatfirma AS OSLO
Sørensen Tuva Kriznik Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Thorbjørnsen Sofie Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS KRISTIANSand S
Tryti Anja Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Trøan Andrea Advokatfirmaet Grette AS OSLO
Vågnes Kristina Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Yang Pernille Bergan Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO

Fullmektig hos internadvokat
Barkald Ingrid Madelene Nordea Bank ABP, Filial i Norge OSLO
Eide Marianne Agder Energi AS KRISTIANSand S
Jafri Sabiha If Skadeforsikring NUF LysAKER
Krogh Simon Døhlen von Bankenes Sikringsfond OSLO
Loland Kari Haugen es Finansklagenemnda OSLO
Nyberg Camilla Bjølverud RiskPoint AS OSLO
Skogsøy Amanda Boligbyggelaget Nord TROMSØ
Fullmektig hos offentlig advokat
Aasheim Emilie Bane NOR SF HAMAR
Wigelius Iris Nathalie Sandefjord kommune SANDEFJORD
Fullmektig hos organisasjonsadvokat
Bakker Anette Soby Arkitektbedriftene i Norge OSLO
Salvador Hannah Marion Pineda Den Norske Advokatforening OSLO
Internadvokat
Kvarsnes Lars Hallvard Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst OSLO
Privatpraktiserende advokater
Grimstad Miriam Kristine Advokat Ole- Petter G. Hoff AS BERGEN
Kværnhaug Mari Rund Advokatfirmaet Grette AS OSLO
Utenlandsk advokat i Norge
Hall Samuel Hemsley Levick Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI) OSLO

GJENINNMELDTE
Advokatfullmektiger
Bjerkan Anna Camilla Charrier Bing Hodneland Advokatselskap DA OSLO
Føyen Haakon Dahl Advokatfirmaet Føyen AS OSLO
Magnus Bernt Bjørnsen KPMG Law Advokatfirma AS BERGEN
Myhr William Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO
Internadvokat
Bernau Merete Christensen Landkreditt Forsikring AS OSLO
Eriksen Thomas Leif Fremtind Forsikring AS OSLO
Ohm Elisabeth Acapo AS OSLO
Sivertsen Håvard SpareBank 1 SMN TRONDHEIM
Øvsthus Åsmund Pettersen DNB Bank ASA, Konsernjuridisk OSLO
Offentlig ansatt advokat
Simonsen Martin Haaland Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten BERGEN
Organisasjonsadvokat
Larsson Pål Øyvind Toft Arkitektbedriftene i Norge OSLO
Privatpraktiserende advokater
Bratteng Einar Advokatfirmaet Berngaard AS OSLO
Ellingsgård Anne Fløystad Advokatfirmaet Sporsheim AS MOLDE
Hauge Charlotte Kirkeby Advokatfirmaet Alver AS GJØVIK
Nytrøen Anders Torkildsen BDO Advokater AS OSLO
Sandtangen Christine AGP Advokater AS OSLO
Vandvik Birger Hauge Advokatfirma Vandvik OSLO
Ødegården Håkon Ness Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Ørstavik Magne Familieadvokatene OSLO

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS
Fra aktiv til pensjonist
Jakobsen Arne Martin OSLO
Myhre Karl Bernhard SOLA

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

LB-2021-55497

Ikke ansvar etter rådgivning om rorbukjøp

Et selskap inngikk intensjonsavtale om kjøp av fire rorbuer i Lofoten. Selskapet kom i tvist med selgeren og fikk bistand av advokat. Forlik ble inngått, men selskapet var misfornøyd med rådgivningen. Advokaten ble frifunnet for krav om erstatning.

Dette fremkommer i dom fra Borgarting lagmannsrett avsagt 9. mars 2022 (LB-2021-55497).
Bakgrunnen for saken var at selskap A hadde inngått intensjonsavtale med selskap B om kjøp av fire rorbuer i Lofoten under oppføring. Prisen skulle være åtte millioner kroner. Et forskudd på 800.000 kroner ble innbetalt.

Etter hvert ble partene uenige om prosjektet, og selskap A engasjerte advokat C for bistand. Selskap B gjorde gjeldende at det ikke var inngått forpliktende avtale om et salg, og at avtalen uansett var misligholdt av selskap A.

Advokat C fastholdt avtalen og tok ut stevning og midlertidig forføyning. Partene ble deretter enige om hovedpunktene i et forlik, og advokat A trakk begjæringen om midlertidig forføyning.

Hovedsaken skulle trekkes etter at partene hadde inngått et etterfølgende formalisert forlik. Partene ble på nytt uenige om innholdet i det endelige forliket. Etter ytterligere forhandlinger ble partene enige, og selskap A fikk tilbakebetalt forskuddet, dekket kostnader og utbetalt en kompensasjon.

Selskap A var misfornøyd med forliket og rådgivningen fra advokat C. Det ble fremsatt krav om erstatning og anført at advokaten hadde vært uaktsom på flere punkter. Selskapet mente at det var uaktsomt å trekke begjæringen om midlertidig forføyning, å anbefale inngåelse av forliket og at advokaten hadde brutt klientens instruks om å trekke tilbake aksepten av forliket.

Advokat C bestred kravet. Advokat C og forsikringsselskapet ble frifunnet i tingretten. Selskap A anket saken til lagmannsretten.

IKKE ANSVARSGRUNNLAG

Lagmannsretten legger til grunn at det foreligger et strengt profesjonsansvar, men finner at advokat C ikke hadde handlet uaktsomt. Når det gjaldt trekking av midlertidig forføyning, ble det lagt til grunn at begjæringen skulle

”
Etter lagmannsrettens syn hadde advokaten gitt adekvate råd i lys av de faktiske forholdene som forelå.

trekkes etter enighet mellom partene, og at klienten hadde samtykket til dette. Lagmannsretten mente videre at advokaten hadde gitt fornuftige råd i lys av klientens posisjon.

Lagmannsretten mente videre at advokaten ikke hadde opptrådt uaktsomt ved å anbefale det endelige forliket. Lagmannsretten viste til at det etter rettspraksis skal mer til for å konstatere uaktsomhet ved advokatens rådgivning ved forliksforhandlinger. Det kreves da at rådgivningen er klart uforsvarlig for at ansvarsgrunnlag skal foreligge.

Etter lagmannsrettens syn hadde advokaten gitt adekvate råd i lys av de faktiske forholdene som forelå og de handlingsalternativer som selskap A sto overfor. Selskap A mente de ikke hadde fått tilstrekkelig informasjon om prosessrisikoen for de ulike alternative utfall. Lagmannsretten pekte på at advokat C ikke hadde laget et eget notat hvor ulike løsningene ble skissert skriftlig, og at dette ville ha vært en fordel. Det var likevel ifølge lagmannsretten ikke et rettslig krav at rådene ble nedfelt skriftlig.

Advokat C hadde muntlig gjennomgått alternativene ved en rettslig prosess, og selskap A hadde fått tilstrekkelig innsikt i risikobildet og sine handlingsalternativer.

Det var heller ikke uaktsomt av advokat C at han ikke trakk tilbake klientens aksept av det endelige forliket. Da advokaten mottok instruks om å trekke tilbake aksepten, ba han klienten tenke seg godt om før forliksavtalen eventuelt ble trukket tilbake. Advokaten ba samtidig om at det ble sendt en bekreftelse dersom det likevel var ønskelig at han skulle trekke tilbake aksepten. En slik bekreftelse ble aldri sendt, og advokaten hadde da etter rettens oppfatning ikke brutt noe instruks.

Advokat C og forsikringsselskapet ble frifunnet for krav om erstatning. Selskap A ble på sin side dømt til å betale utestående salær til advokaten med 127.368 kroner. Selskap A ble også dømt til å betale sakskostnader med totalt 356.742 kroner for ting- og lagmannsrett. •

Informasjon om jobb-bytter hentes fra
Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende
informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er
5. juni 2022. Spalten er kun for medlemmer av
Advokatforeningen.

ADVOKAT TROND EILERTSEN
har sluttet i Wikborg Rein
Advokatfirma AS i Oslo og
startet opp Advokatfirmaet
Trond Eilertsen i Oslo.

ADVOKAT FARHAD KHAN har
sluttet i Advokatfirmaet Legalis
AS i Oslo og begynt i Synega
Advokater AS på Fjellhamar.

**ADVOKATFULLMEKTIG JULIE
VICTORIA GERHARSEN** har
begynt i Aurlien Vordahl & Co
Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT CHRISTIAN EID
har sluttet i Borgen Gruppen
Advokatfirma AS i Oslo og
tiltrådt som partner i Marstrand
Advokatfirma AS i Oslo.

**ADVOKATFULLMEKTIG
MARI LIVERØD** har sluttet i
Advokatfirmaet BAHN i Oslo og
begynt i Ræder Advokatfirma
i Oslo.

ADVOKAT OLAV A. RØSSAAK
har sluttet i Advokatfirmaet
Økland & Co DA i Lillestrøm
og begynt i Bondelagets
Servicekontor AS i Oslo.

ADVOKAT BRIAN SKJEFFRÅS
har sluttet i Stokkeland -
Advokat DA i Egersund og
begynt i BDO Advokat AS i
Oslo.

**ADVOKATFULLMEKTIG
MARTHE SVARDAL
HAUGLAND** har sluttet i
Advokatfirmaet Wiersholm AS i
Oslo og begynt i Advokatfirma
Tofte AS i Kristiansand.

ADVOKAT ANETTE FIELD har
sluttet i Deloitte Advokatfirma
AS i Oslo og tiltrådt som
partner i Advokatfirmaet
Simonsen Vogt Wiig AS i Oslo.

**ADVOKAT INA TVERVÅG
MIKALSEN** har sluttet i
Advokatfirmaet Glittertind AS i
Oslo og begynt i Advokatfirmaet
Økland & Co DA på Lillestrøm.

ADVOKAT HARALD SLETTEN
har sluttet i Advokatfirmaet
Rønning-Hansen AS i Tromsø
og tiltrådt som partner i Kvale
Advokatfirma DA - avdeling
Tromsø.

**ADVOKAT FREDRIK
ENGES** har sluttet i
Wangensteen & co Advokater
AS i Kristiansand og tiltrådt som
partner i Advokatfellesskapet
Kristiansand.

ADVOKAT MAREN MÜLLER
har sluttet i Advokatfirmaet
Haavind AS i Oslo og begynt
i SpareBank 1 Sørøst-Norge i
Tønsberg.

ADVOKAT BENDIK HOLSTAD
har sluttet i Sandanger
Advokatfirma DA i Bergen og
begynt i Stiegler Advokatfirma
AS i Bergen.

**ADVOKAT KATHRINE
BERGLIE** har sluttet
i Advokatfirmaet
PricewaterhouseCoopers AS
i Stavanger og begynt i Haver
Advokatfirma AS i Stavanger.

**ADVOKAT LINE RASMUSSEN
PETERSEN** har sluttet i
Advokatfirmaet Helland
Ingebrigtsen DA i Ski og
begynt i Norges Fotballforbund
i Oslo.

**ADVOKAT BODIL LITLEBØ
LORENZI** har sluttet i
Advokatfirmaet Wergeland
AS i Oslo og begynt Vann- og
avløpsetaten i Oslo kommune.

**ADVOKATFULLMEKTIG
ANTHONY CHRISTOPHER
CAFFREY** har sluttet i
Advokatfirmaet Advisio i Oslo og
begynt i Advokatfirmaet Legalis
i Oslo.

**ADVOKAT ANDRÉ M.
CARLSEN** har sluttet i
Advokatfirmaet Hjort DA i Oslo
og tiltrådt som partner i Bull &
Co Advokatfirma AS i Oslo.

**ADVOKAT LARS ERIK
STEINKJER** har sluttet i PGS
Geophysical AS i Oslo og tiltrådt
som partner i Wikborg Rein
Advokatfirma AS i Oslo.

**ADVOKAT SVERRE BRAGDØ-
ELLENES** har sluttet i
Wangensteen & co advokater
AS i Kristiansand og startet opp
Advokat Sverre Bragdø-Ellenes i
Kristiansand.

**ADVOKAT EA HERSTAD
ØVERÅS** har sluttet i Arntzen de
Besche Advokatfirma AS i Oslo
og begynt i Deloitte Advokatfirma
AS i Oslo.

ADVOKAT HEIDI KILDAL
har sluttet i Danske Bank
avd. Aker brygge i Oslo og
begynt i Söderberg & Partners
advokatene AS i Oslo.

**ADVOKAT TROND ERIK
KVALSNES** har sluttet i
Advokatfirmaet Simonsen
Vogt Wiig AS i Oslo og tiltrådt
som partner i Hombly Oslo
Advokatfirma AS i Oslo.

**ADVOKAT ANDREAS DAHLEN
RØIEN** har sluttet i Deloitte
Advokatfirma AS i Oslo og
begynt i Advokatfirmaet Selmer
AS i Oslo.

**ADVOKAT BENJAMIN BERG
BENTELE** har sluttet i SANDS
Advokatfirma DA i Oslo og
begynt i Advokatfirmaet BAHN
AS i Oslo.

ADVOKAT THERESE KONSTALI
har sluttet i 1-2-3 Advokaten
AS i Bergen og begynt i
Advokatfirmaet Konstali i Lyngdal.

**ADVOKAT FRODE WILHELM
CARLSSON** har sluttet i Codan
Forsikring NUF i Oslo og begynt i
If Skadeforsikring NUF på Lysaker.

ADVOKAT EYVIND MOSSIGE
har sluttet i Industri Energi og
begynt i advokatfirmaet Torstrup
AS i Stavanger/Oslo

Fiskeværet Nyksund ligger i Øksnes kommune, og var
tidligere et av Vesterålens største fiskevær. Nå planleg-
ges det et hotell, tegnet av Snøhetta, langs brygga.

Foran Jon Wessel-Aas, fra v. Merete Smith, Marte Reier, Anne
Kjølseth Ekerholt, Irene Kildebo. Andre rekke: Cathrin Myre
Skram, Trude Wold, Cecilie Nakstad. Bakerst: Silje C. Hellesén,
Mohsin Ramani, Anton Forssten og Bjarte Døssland.

På besøk i nord

I mars var Advokatforeningens hovedstyre på tur til
Sortland, og var blant annet på besøk hos nestleder
Trude Marie Wold, som driver kontor på bryggekannten.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

På agendaen stod blant annet
behandling av Advokatfore-
ningens årsrapport for 2021,
advokatloven og nytt disipli-
nærssystem, streikeaksjonen, situa-
sjonen i Ukraina, årsregnskap, samt
diverse oppnevnelser, fratredelser og
gjennomgang av referater fra en rekke
utvalg, CCBE og ekspertgruppen mot
hvitvasking.

Fire av hovedstyrets medlemmer
går i vår ut av styret etter endt peri-
ode: Irene Kildebo (Buskerud krets)
Marte Reier (Østfold og Follo krets)
Cathrin Myre Skram (Møre og Roms-
dal krets) og Anne Kjølseth Ekerholt
(Oslo).

Representantskapet skal velge fem
nye representanter på sitt møte i mai,
og ledervalg står også på agendaen.

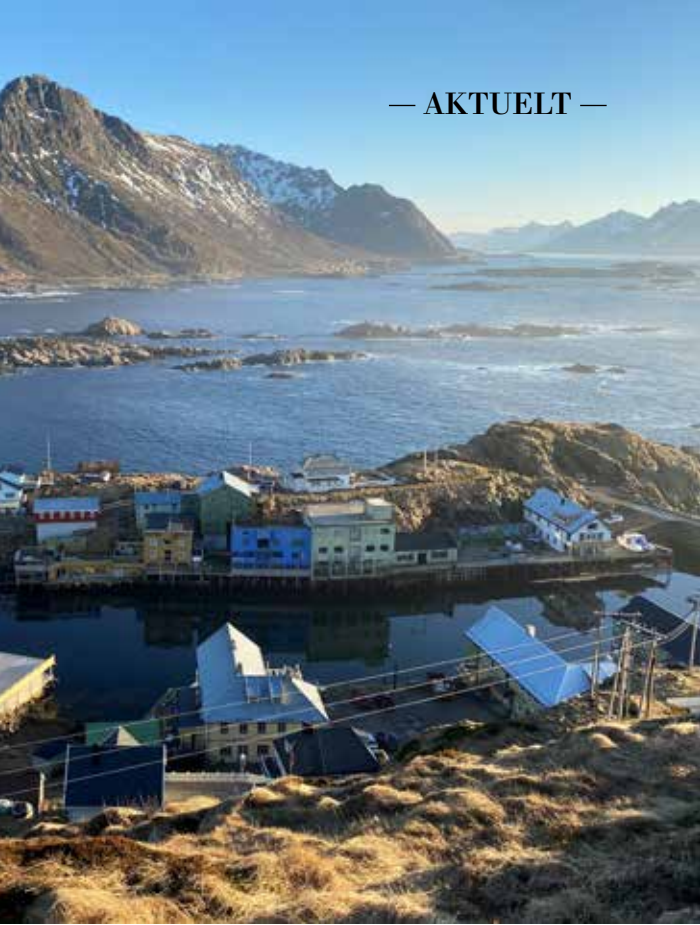
Nestleder Trude Marie Wold startet
Advokatfirmaet Wold i 2002, og har
i dag fem advokater. Hun inviterte

hovedstyret til en liten omvisning i
firmaets nyoppussede kontorer helt
nede ved fjordkannten.

Hovedstyret brukte lørdagen til en
tur til Nyksund, et fiskevær som tid-
lig på 1900-tallet var et av de største i
Vesterålen. Stedet ble fraflyttet i 1970,
men på 80- og 90-tallet kom tyske
studenter og skapte nytt liv, og også
kunstnere og turister finner veien til
det vakre samfunnet i havgapet. •

Advokatforeningen

- 10.233 medlemmer
- 19 kretser.
- 524 tillitsvalgte.
- Avga 100 høringsuttalelser.
- Avholdt 38 advokatvakter der
advokatene ga gratis rettshjelp.
- 90 prosent av landets advokater
er medlemmer.

ANNONSE

HØGSETH
ADVOKATFIRMA DA

**Variert advokatpraksis
med godt klienttilfang i
Åsane og Nordhordland
vurderes solgt.**

Advokatfirmaet Høgseth DA
ved advokat Bjørnar Høgseth,
mobil: 91748500, e-post:
bh@advokathogseth.no

I denne spalten tar vi pulsen på advokathverdagen landet rundt.

TURISTSJEF OG ADVOKAT

Lilly Marie Kongevold har pendlet mellom Brasil og Flekkefjord og padlet kajakk i Lofoten på forsiden av magasinet til Widerøe.

TEKST: GEORG MATHISEN

Fra barnehjem i Rwanda til turkart over Hidreheia. Flekkefjæringen Kongevold engasjerer seg både nært og fjernt.

— Det ene drar med seg det andre. Men det er gøy, sier hun.

Hvis du skal vite mer om Flekkefjord — eller resten av Lister — skal du spørre advokaten. Lilly Marie Kongevold er nemlig en engasjert leder for de ett tusen medlemmene i Flekkefjord og Oplands Turistforening.

— Det har vært masse arbeid med Turistforeningen. Det er lett å ta på seg mye på én gang. Det bobler kanskje litt over.

Fra før har hun nemlig tjue år bak seg med Rwanda-konserter i Rotary. Hun har ledet komitéen, vært konferansier og vært flere ganger i Rwanda.

— Nå er vi i ferd med å bygge det fjerde barnehjemmet der, forteller hun.

Legg så på at hun har ledet turnforeningen og vært så aktiv at datteren en gang spurte om hun kunne være «bare mamma», så skjønner du at det er snakk om en advokat med mye å gjøre utenfor kontortid.

Kontortiden, den har hun for øvrig tatt på lang avstand lenge før det ble vanlig. Da mannen arbeidet i Brasil, pendlet hun mellom Brasil og Flekkefjord.

— Til slutt måtte jeg kjøpe meg en egen Brasil-garderobe og reise på flyet med bare håndbagasje. Det gikk jo ikke an å bruke de norske, varme klærne der, smiler Kongevold.

— Hva er den største utfordringen ved å jobbe som advokat i Flekkefjord?

— Det kan aldri bli det samme å jobbe i en liten by som i en stor. Avstanden til klienter og motparter kan oppfattes som kortere, uten at den nødvendigvis er det. Du kommer lett borti noen du kjenner.

— Og det morsomste?

— Å drive en juridisk landhandel, men likevel forsøke å tilpasse seg de saksområdene man ønsker å ta på seg.

— Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

— Vanlige folk planlegger mer innen arv, skifte, fremtidsfullmakter, samboeravtaler og ektepakter. Dette skyldes nok hensiktsmessigheten, men også at de påvirkes av hva medie-ene fokuserer på.

— Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

— Her kan det svinge fort fra den ene dagen til den andre hvilken sak du får i fanget. Vi jobber nært opp til de fleste av livets realiteter. Tvangsoppløsning av et sameie med 75 sameiere, der cirka halvparten bor i USA på dels ukjente adresser, er for meg arbeidsmessig en stor sak. Tvangssalg på grunn av manglende betaling for en som ikke klarer å beholde hjemmet sitt, om det er aldri så beskjedent, er helt klart en stor sak for den som mister tak over hodet.

— Hvilken lov bør endres fortest mulig, og hvorfor?

— Stiens rettsvern er et område som bør prioriteres. Vi har allemannsretten, men i England, for eksempel, har stiene hatt sitt eget rettsvern i mer enn seksti år. Den som urett-

messig stenger eller ødelegger en registrert sti, risikerer straff. I Danmark må grunneiere som vil legge ned veier og stier som fører til skoger, strender, utsiktspunkter og kulturminner, først søke kommunen om tillatelse. Det er mye å lære om rettslig vern av stier fra land vi kanskje ikke liker å sammenligne oss med når det kommer til friluftsliv.

— Hva har koronasituasjonen betydd for kontoret ditt?

— I nedgangstider skal man investere. Så jeg totalrenoverte kontorbygget mitt i tre etasjer. Dessuten stoppet jo ikke livet opp, så jeg kunne på det nærmeste jobbe som tidligere med saker jeg hadde og saker som kom inn. Jeg søkte selvsagt heller ikke noen form for kompensasjon.

— Hva er mer komplisert med å være advokat i dag sammenlignet med da du begynte i yrket?

— Mange som søker juridisk bistand er godt forberedt når de tar kontakt, siden de har undersøkt og googlet på forhånd. Utfordringen kan kanskje være å forklare om de faktisk er på riktig rettsområde. Dessuten kan det hende advokaten tilnærmer seg saken på en annen måte enn klienten hadde forventet.

— Er det utviklingstrekk i advokatyrrket som du er kritisk til?

— Vi ser oftere to eller kanskje flere advokater på hver side i retten i saker der det tidligere bare var én. Kanskje er det til og med advokater som opptrer på sine egne spesialfelt. Klienten ser det nok igjen på fakturaen. Spørsmålet blir da: Hvorfor er det dyrere å engasjere en spesialist, som bør kunne løse en sak hurtigere på grunn av spesialkompetansen sin?

— Og trekk du synes er positive?

— Effektiviteten som arbeidet via nett, e-post og pc har ført med seg.

— Velg deg et annet yrke!

— Kajakkinstruktør og guide. Vekselvis mellom vakre Lofoten, der vi kan padle innom spennende grotter på Ytterisia, gjennom Moskenstraumen til Mosken og Værøy — og «rock hopping» i det vulkanske landskapet langs kysten av Lanzarote. Sekstiårgaven til meg selv var forresten padletur blant knølhval og spekkhoggere. Vi fant dem i Burfjord, en fjord litt innenfor Skjervøy, en iskald desemberdag. Men mørketiden gjorde dagen så altfor kort.

— En bok som har vært med på å forme deg?

— «Dusinet fullt». En roman skrevet av Frank B. Gilbreth jr. og Ernestine Gilbreth Carey, to av Frank B. Gilbreth og Lillian Moller Gilbreths tolv barn. Foreldrene var begge ingeniører. Faren beskrives som rasjonaliseringseksperter. Ikke bare innen yrket sitt, men også på hvordan et menneske kan lære noe fort og gjøre flere ting på én gang. Familien hans ble forsøkskaninene. Da han bestemte seg for at nå skulle alle lære morsealfabetet, fikk ingen snakke ved middagsbordet — alle måtte banke morsetegn i bordet i stedet for å snakke.

— Så skulle alle lære nye språk, som fransk og tysk, og faren fant ut at den raskeste måten var å gjøre det fonetisk. Så han kjøpte inn plater og platespiller, i tillegg til at han klistret verb og grammatikk på innsiden av alle dørene. Om du spurte min familie, så ville de vel svart at det ikke gjorde noe om vi senket tempoet en gang iblant.

— Hva skulle du ønske du visste om advokatbransjen da du studerte?

— Siden jeg startet rett på som advokatfullmektig i en liten by: Litt mer om det praktiske.

— Hvilken advokat ville du helst invitere på middag, og hva ville du servert?

— Mine nærmeste konkurrenter og kolleger, advokatfirmaet Andersen & Snerthammer. Skalldyr, selvsagt. Vi bo jo i en by der vi kan padle hjemmefra til jobb og trekke teiner på veien. •

Lilly Marie Kongevold leder turistforeningen og kan vise deg mye mer ved Flekkefjord enn bare hvite trehus.

NAVN: Lilly Marie Kongevold

ALDER: 62

STILLING: Advokat og daglig leder i Lister-Advokatene

SPECIALITET: Arv og skifte

Skrev masteroppgave om: Barnerett

FAMILIE: Gift, to døtre, mormor til Lilly

BOSTED: Flekkefjord

OPPRINNELIG FRA: Flekkefjord

Kajakkinstruktør i Lofoten – det ville vært drømmeyrket hvis Lilly Marie Kongevold skulle velge på nytt. (Foto: Privat)

På Anfield med tårer i øynene

– Det er få ting som trigger så sterke følelser som når jeg synger «You'll Never Walk Alone» i Liverpool. Det er så mye større enn bare fotballen.

TEKST: KARI HEGSTAD

Marius Borgen er advokat og partner i Advokatfirmaet Glittertind i Oslo. Han anser ikke seg selv om den klassiske kulturelle personen som går på Kunstner-nes Hus og på museum i helgene, men i vid forstand rommer kulturbegrepet både musikken og idretten – som ligger Borgens hjerte nært.

– Jeg er lidenskapelig fotballinteressert, og reiser hvert år til Anfield i Liverpool for å se laget mitt spille. Liverpool var kjempegode da jeg var barn på 70- og 80-tallet, og selv om jeg var medgangs-supporter som liten gutt, så har klubbens historie og verdigrunnlag festet seg sterkt hos meg oppgjennom årene.

GÅSEHUD PÅ TRIBUNEN

Fotball er ikke bare fotball, understreker Borgen.

– Noe av det sterkeste jeg kan oppleve er å synge «You'll Never Walk Alone» på Anfield – da kan jeg få gåsehud og tårer i øynene. Fotballkulturen rommer i tillegg så mye: Den har så mye inkludering i seg, og tar et viktig samfunnsansvar når det gjelder for eksempel rasisme og Black Lives Matter.

Det betyr mye å kunne ta med barna på slike idrettsopplevelser, synes han.

– Jeg har jo selvfølgelig hjernevasket barna mine! Jeg har ei jente på seks år som kan alle Liverpool-sangene, og en gutt på ni som hadde 120 i puls da mes-terligaen begynte.

RIVES MED AV MUSIKK

I tillegg til fotballen, er også musikk en arena for sterke inntrykk og opplevelser, forteller Borgen.

– Musikken kan berøre hele følelsesregisteret mitt – både konsertopplevelser og rett og slett bare det å høre på musikk. Det er ikke noe jeg har på i bakgrunnen, men noe jeg aktivt lytter til og lar meg rive med av. Det er sterke følelser i sving når jeg hører tidlig Bruce Springsteen og ser «Born to Run» fra 1975 live i London på DVD. Også Kate Bush på 70-tallets «Top of the Pops» er en innertier.

Jeg ble veldig fengslet av NRKs dokumentarserie om Orderud-saken.

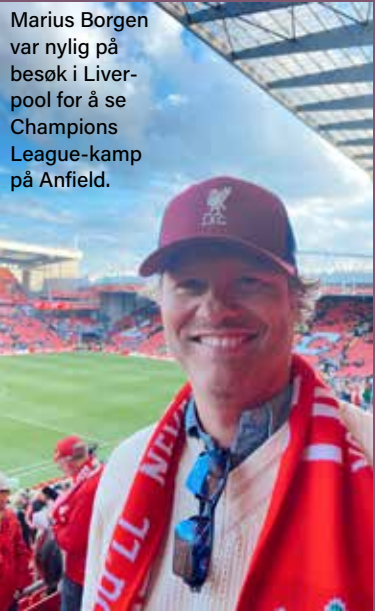
– Kan du anbefale en aktuell kulturopplevelse som leserne bør få med seg?

– Da vil jeg faktisk anbefale noe som er gratis, tilgjengelig og åpent for alle, og spesielt for Oslo-beboere: Skru på den beste musikken du kan tenke deg, og gå deg en tur alene opp til Vettakolltoppen i vårsola en ettermiddag og nyt utsikten over Oslo. Jeg kan riktignok ikke garantere vårsol, men det er alltid åpent og «free of charge»!

– Hva er din favorittserie på TV eller på andre strømmetjenester for tiden?

– Det siste jeg har vært helt opptatt av er «Rikets sikkerhet» på NRK. Det er en dokumentarserie om Arne Treholt, og jeg slukte alle sju episodene på én kveld. Serien gir et innblikk i de mørke sidene av den kalde krigen, samtidig som den nå har fått

Marius Borgen var nylig på besøk i Liverpool for å se Champions League-kamp på Anfield.

HVEM: Marius Borgen
TITTEL: Advokat og partner i Advokatfirmaet Glittertind
ARBEIDSTED: Oslo
ALDER: 45
SIVILSTATUS: Gift
SPESIALISERING: Entreprenør

en enorm aktualitet med tanke på det som skjer i Ukraina, der en ny iskald krig mellom øst og vest plutselig eksploderte over natta.

– Ellers er jeg veldig glad i true crime, og ble for eksempel veldig fengslet av NRKs dokumentarserie om Orderud-saken som ble laget for noen år siden. Jeg er jo kollega med Cato Schiøtz som har vært veldig involvert i saken, så denne serien er klart en favoritt.

– Hvem vil du utfordre som neste advokat ut?

– Jeg vil utfordre advokat og partner i Thommesen, Lars Eirik Gåseide Røsås. Han er basert på firmaets London-kontor, og kan forhåpentligvis gi oss siste nytt fra scenen der borte. Det er alltid spennende med innspill fra kulturlivet i det store utland!

ØNSKET IKKE SALÆRTARIFF

Foreningens prinsipale standpunkt har vært at vi ikke vil ha noen salærtariff overhodet. Dette har særlig vært tilfelle for de benefiserte saker. Man har ønsket fri salærberegning etter vanlige normer, så vel for de benefiserte saker som for straffesakene.

Denne problemstillingen er nå tatt opp til vurdering, idet en rekke av medlemmene, kanskje særlig blant de faste forsvarere – mener at vi er bedre tjent med en salærinstruks. Resonnementet er at i disse sakene må det allikevel følges visse normer og det er da lite vunnet ved å overlate fastlegging av nivået til den enkelte dommer. (...)

Vedrørende salærsatsene gis følgende opplysninger om den stigning som har funnet sted det siste tiåret – fra revisjon av salærinstruksen fra 1962:

Timesatsene for møte i lagmannsrett utgjorde fra 1. september 1962 kr 41. I dag er timesalæret kr 95.

Timesalæret for møte i herreds- og byrett har i samme tidsrom steget fra kr 35 til kr 80, og for forberedende arbeid fra kr 28 til kr 70.

Det er en forutsetning at tariffen igjen skal tas opp til revisjon når lønnsreguleringen i staten er tilendebragt pr. 1. mai 1972.

Forhandlingsutvalget har dessuten lagt opp til en prinsipiell drøftelse av selve grunnlaget for tariffen, nemlig:

1. Hvilke kontorutgifter som skal legges til grunn.
2. Lønns plasseringen.
3. Hvilket antall inntektsgivende timer pr. år som skal legges til grunn.

Resultatet av forhandlingsutvalgets overveielser fremgår av foreningens brev til Justisdepartementet (...). Foreningens argumentasjon i dette brev bygger på de rene forsvareroppgaver med utgangspunkt i hva det vil koste staten å opprette forsvarerkontorer.

Disse spørsmål ble drøftet på møter i Justisdepartementet den 14. oktober 1971 og den 15. mars 1972. Lønns- og prisdepartementet hadde adskillige innvendinger mot foreningens beregninger og argumentasjon.

Fra Hovedstyrets årsberetning 1971-1972, Norsk Advokatblad nr.3, 1972.

Redaksjonen tilføyer: 1 kroner i 1972 tilsvarer 7,96 kroner i dag, ifølge priskalkulatoren til Norges Bank.

Barnevern og menneskerettigheter

– Det er en interessant tid for oss som jobber med barnevern, sa advokat Morten Engesbak fra Advokatfellesskapet Mette Y. Larsen & Co da han innledet på Advokatforeningens menneskerettsseminar, der temaet var barnevern og menneskerettigheter.

Han sitter i Advokatforeningens lovutvalg for barnevern og har mer enn 20 års erfaring fra arbeid med barne- og familiesaker.

Da han begynte som fullmektig på begynnelsen av 2000-tallet var det lite gehør i domstolene for menneskerettslig argumentasjon på dette området. I dag har domstolene en helt annen holdning, ifølge Engesbak.

– Barnevernssakene har gått fra å være et slag om faktum til også å bli et slag om rettsanvendelsen i spørsmål om grunnleggende menneskerettigheter. Dette gir nye muligheter, men stiller også krav til at vi som advokater finner de gode menneskerettslige argumentene i saker vi prosederer på vegne av klientene våre. Da er det viktig at vi holder oss oppdatert på de aktuelle kildene på feltet, og på hva som er status etter EMD-praksis, sa han.

ANNONSE

OSLO
TINGRETT

NORGES DOMSTOLER

Bostyrere for dødsbo

Oslo tingrett ønsker å knytte til seg ytterligere 2-4 advokater som kan ta oppdrag som bostyrere i dødsbo.

For ev. spørsmål, ta kontakt med avdelingsleder Hanne Tenden, tlf. 22 99 93 54.

Søknadsfrist: 25. mai 2022

Se full utlysningstekst på:
www.domstol.no/oslo

På tur for Ukraina

Sammen med en gruppe nordmenn skal Kevin Grindland i Harris gå på ski over Grønland for å samle inn penger til Røde Kors' nødhjelpsarbeid i Ukraina. Grindland fikk en alvorlig kreft-sykdom for tre år siden, som fikk han til å endre syn på livet.

- Det du har lyst til å gjøre, må du bare gjøre, sier han.

Domstol- leder	↕	Salg	↕	Vertshus	↕	Tidl. tingrett	↕
Juristen		Smakstils. (japansk)		Bygd i Tr.lag		Innsjø	
↕							
Gryn							
Vel- gjører							
↕				Sjarm Holden			
Skriver							
Universi- tetssted							
↕		Beskyt- telse		Hunde- gård		§	
Gjengen							
↕				Kvinne- navn	Donere		
Dyre- snute		Tygge Miste festet					
Avis			Mild (omv.) Hulmål				
Firma						§	
Mat- lagning							
↕							

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.
Send løsningen til **redaksjonen@advokatbladet.no** innen **3. juni**.

Vinneren av kryssordet i nr. 2 / 2022 var
Martine J. Lund, Finnsnes.
VI GRATULERER!
Løsningsordet var **STREIK**.

Annonseinformasjon

27000 lesere (TNS Gallup 2019)

Annonsestørrelser	Priser
1/1 side 216x286	20.800 kr
1/2 side 176x123	15.550 kr
1/4 side 176x58/83x116	10.250 kr
1/6 side 56x23/116x58	6.025 kr

Se vår MEDIEFOLDER på
advokatbladet.no/annonser

Kontakt vår annonseselger
Salgsfabrikken AS
Jernbanevegen 13, 2260 Kirkenær

Marie Fjeld
Mobil 919 03 597
marie@salgsfabrikken.no

advokatjobb.no
en tjeneste fra Advokatforeningen

ANNONSE

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translatørservice as

Oversettelse for næringslivet og offentlig sektor siden 1979
Bred erfaring og kompetanse
Kontakt oss på tlf. 95 20 96 10
eller post@translator.no

Sosiale medier

Thommessen
8.397 followers
Ad • 6

Yesterday over 100 colleagues from Thommessen attended the solidarity tour by the Kyiv Grand Ballet, performing Giselle at the Oslo Concert Hall. Thank you for a very special and and emotional evening #standwithukraine 💙💛

Over hundre ansatte i Thommessen fikk se Kyivs Grand Ballets forestilling Giselle på Oslo konserthus.

Jon Wessel-Aas @jonwesselaas · 18. apr.
Nei, det er på tide å lære folk at det er verre uten ytringsfrihet (med de fornuftige begrensninger den allerede har), og at de skal mata ytringer med ytringer, ikke med vold.

Halvor Ravn Holøyen @Quervo3 · 17. apr.
Det er på tide å forty Koranbrenning. Spesielt for besøkende oppviglere fra andre land. twitter.com/ashosw/status...

Advokatforen-
gens leder Jon Wessel-Aas holder ytringsfrihetsfanen høyt i debatten om koranbrenning.

John Christian Elden @jcelden · 10.04.2022
Samme @vgnett desk som skrev teksten til Kjerkhof bildet? Nice pappahumor:-)

John Christian Elden liker VG-deskens humor.

VG je

FELLES FRONT: Både fotballpresident Lise Klaveness (venstre) og kulturminister Anette Trettebergstuen (Ap) ønsker at Qatar kan garantere juridisk for sikkerheten til LHBT+-personer under det kommende fotball-VM. Mellom dem er James Bond-stjernen Fantorangen. Foto: Janne Møller-Hansen / VG

Henrik Skjevestad · 10t
Journalist i Advokatbladet
12h • 6

Etter nesten syv år med utallige nyhetsartikler, flere morsomme reiser, og utrolig mange hyggelige advokatneter, er min tid i Advokatbladet over. Takk til alle jeg har truffet på veien - ikke minst Nina Schrødt, Thea Norden Dahl og Kari Hegstad - i tillegg til alle de dyktige medarbeiderne i Advokatforeningen. Nå ser jeg skikkelig frem til å starte i ny jobb som digital innholdsrådgiver i Wikborg Rein den 2.mai.

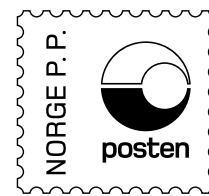
See translation

Vår journalist Henrik Skjevestad slutter etter sju år, og blir digital innholdsrådgiver i Wikborg Rein. Han takket for seg på LinkedIn, og vi takker for et hav av gode saker.

Geir Woxholth
April 4 at 10:00 PM • 6

Det er faktisk skremmende at vi har en justisminister som avfeier fagmiljøenes enstemmige råd om å unnlåte å reversere domstolsreformen som «Oslo-elitisme». Hvem er forresten «vanlige folk» som hun heller lytter til? «Vanlige folk» har knapt nok tenkt dette gjennom - og i den grad de har det er «vanlige folk» selv sagt ingen homogen gruppe. Dette er faglig sett helt usedvanlig svakt, ja det er ren populisme.

Justisminister Emilie Engers Mehl kommentar om å lytte mindre til faglig ekspertise, førte til mye debatt i sosiale medier. Usedvanlig svakt, mente jusprofessor Geir Woxholth.

Avsender:
Den norske Advokatforening
Kr. Augustsgt. 9
0164 OSLO

Trenger du prosess trening?

Ta kontakt for mer informasjon:
Anne Caspersen
ac@help.no
Tlf: 22 98 52 11

I HELPs rettssal kan mindre grupper gjennomføre mock trials og kurs. Salen har teknisk utstyr for opptak og strømming.

